

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ నవంబరు నెల 12-వ తేదీ మంగళవారం

ధాన్యములు

బియ్యములు

మనుమ తేనాలిది ,, ప 45 కలవి రు	12 8 0	18 4 0
నల్లారిది ,, డిటో 42 ,,	18 8 0	14 0 0
ధిల్లి ,, డిటో 46 ,,	15 8 0	16 12 0
రాగులు త 164 బస్తా 1-కి ,,	11 0 0	12 0 0
సువ్వలు ,,	21 0 0	23 0 0

2. ధాన్యము పన్నులు

కందులు బస్తా 1-కి ధ 205	16 0 0	17 0 0
సెనగలు ,, డిటో	16 8 0	18 0 0
పెసలు ,, డిటో	18 0 0	16 8 0
మినుములు ,, డిటో	17 8 0	18 0 0
ఉలము ,, ర 195	9 8 0	10 0 0

3. నూనెపన్నులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	120 0 0	125 0 0
నెయ్యము 1-కి	14 0 0	19 0 0
కేరసెనగపప్పు బా 1-కి	46 0 0	47-0-0
కేరసెనగనూనె గానగ బా 1-కి రు 15 మిషకొనూనె 98		
అమడము బా 1-కి	102 0 0	104 0 0

4. చిల్లరపన్నులు

చాయపసుపు బా 1-కి	108 0 0	110 0 0
వూరపసుపు ,,	65 0 0	67 0 0
మిరపకాయలు (సంబూరది) బా 1-కి	105 0 0	122 0 0
ధనియాలు ,, బా 1-కి	28 0 0	88 0 0
ఓంటూరుపాయకట్టు నీలిసంబూర 1-కి రు 40 50		
చెల్లము బా 1-కి	28 0 0	49 0 0
చెన్నాచక్కెర బస్తా 1-కి	25 8 0	25 10 0
చింతపండు బా 1-కి	28 0 0	88 0 0

5. ఇనుము

రట్టారకం బా 1-కి	81 0 0	88 0 0
గాదరం ,,	28 0 0	82 0 0
రవుండు ,,	25 0 0	82 0 0

మగ్గాలు

సెం 20 బెన్ని సంహంయాలై	రు	7 12 0
సెం 6 ,, కటారి	రు	4 8 0
సెం 24 ,, లాకి	రు	5 10 0
సెం 40 బామ్రురు 10 పా	రు	9 4 0
సెం 20 1/2 రెట్టరేడి	రు	7 8 0
సెం 40 రాణి	రు	9 11 0
సెం 4 బెన్ని సునీదు	రు	4 8 0
44 వాండ్	రు	5 4 0

లోహములు

సెం 100 కులం 1-కి	రు	58 4 0 రు 56 4 0
బంగారు కులం 1-కి	రు	21 4 0 21 12 0
పవరకు 1-కి		18 7 6
ఇత్తడి బా 1-కి	రు	248 0 0 250-0-0
రాగి బా 1-కి	రు	827-0-0 880-0-0

6. రంగులు

అతిమేలు పిట్టలూండు అతిజరయిక్ సింహంపూర్ణ		
పిపా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు	47 0 0	
,, నీలిరంగు 1 రతి	1 10 0	
,, 14 రతులు	1 10 6	
,, 28 రతులు	1 9 0	
,, 56 రతులు	1 0	
,, 1 అందకు	1 8	
కప్పలు పొట్టుస్కాట్ లెట్ అనగా (టర్నిరెడ్డు)	8 4 0	
కాండ్ 8 కి	0	
దరు 4 కి	0	

హితకారిణీ సమాజము

రాజమహేంద్రవరము

కీర్తి కేఫలయిన రాయబహద్దరు కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారు సర్వశక్తులు ధారపోసి దేశాభ్యుదయమునకు తాము పాటుపడుటయేగాక ఆంధ్రులెల్లరు కలసి సాంఘికవిషయములందు కృషిసలుపుటకై స్వాధీనతద్రవ్యములతో మూలధనముగావించి రాజమహేంద్రవరమున హితకారిణీ సమాజమును నెలొలికి మహాపకార మొనర్చియుండుట సర్వజన విదితమగు విషయము

శ్రీయుత దేశోద్ధారక కాగినాగని నాశ్వరరావు పంతులుగారి యాజమాన్యమున జరిగిన వీరేశలింగముపంతులుగారి కవచ సంతి సందర్భముగా సహచరయులనా రందరు ఏకగ్రీవముగ ఈక్రింది తీర్మానముగావించి ప్రతి ఆంధ్రుని విదాయకకృత్ శ్రమము మెచ్చిచేసిరి

“శ్రీ శ్రీ రాయబహద్దరు కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారిచే 1908 సం॥న స్థాపించబడి, కొంత మందినధిని గూడ కలిగియుండి సంస్కరణోద్యమమునకై పాటుపడుతున్న హితకారిణీ సమాజమున, ఆంధ్రదేశ సంఘసంస్కరణోద్యమమునకు కేంద్రసంస్థగాచేయుట ప్రయోజనకరమని యి, ఈసం॥ ఆంధ్రదాష్ట్రములోని ఆభిమానలెల్లరును హితకారిణీ సమాజమునకు నిధివారు చేయునట్లు”

చెప్పబడుచు వెంటనే నాశ్వరరావు పంతులుగారి హితకారిణీ సమాజసభ్యులగుట దరఖాస్తు గ్రహించి సంతకమునకు 250 రూపాయలు ఇందా నోసంకెదగుని లెక్కయింతవరకు సభ్యులుగానినా రందరు సభ్యులు సాధ్యమయినంత దనరాహిత్యము సమాజమునకు చెయవలసినది ద్రాప్తమొంది నాడే మూడు 25 మంది ప్రాంతగా సభ్యులయినకు రు ఖాస్తు చెప్పిరి

ఏకైకమునకు కేంద్రముగావించుచు నని నియమముగతో ఆర్థికముగా నుండు అశాస్త్రమే ప్రతిపాదము ఇచ్చుటతో తృప్తికొనక శక్తిగబట్టి యెక్కువసంఖ్య ఇచ్చుమిండు యిదివరలో సభ్యులయిన న్న నారిష్ట అనుసరమని సమాజ కార్యనిర్వాహకవర్గముగా ఇటులు ఈ క్రిందితీర్మానముగావగున గనుండుట యిచ్చు సమంజసముగావన్నది

“హితకారిణీ సమాజముయొక్క ఆదా ముఖ్యముగా ఉన్నది మే మెప్పుగానున్నది. తోవున సమాజసభ్యులనందరిని తిని

అపాయము లేనిది, విశేషన కాల్చి

కాల్చి, బియ్యము, పిత్తము మున్నగు వ్యాధిముగ్గుల విడదలకై తనదే

తల్లీ! మీబిడ్డయొక్క జబ్బును మలబద్ధకమును పోగొట్టుటకు కాల్చిఫోర్నియా అత్రేపండ్లు షర్బత్తు ఆవసరము

“California Syrup of Figs”

తల్లీ! త్వరపడును. ఒకప్పుడు కాల్చిఫోర్నియా సిరప్ను (California Syrup of Figs) యిచ్చిన, మలమును, అపానవాతమువులను శబిరమునుండి తొలగించి బిడ్డకోశమునందు ఘంచి ఆకలిని పుట్టించును మరల కొద్దిసేపటిలో మీబిడ్డ పుటివలె ఆరోగ్యముగాను, సంతోషముగానుండును చిరాకుగాను, జ్వరముగాను, పిత్తముగాను, మలబద్ధకముగాను లేక జలుబుతోను ఉన్నప్పుడు, కూడ నిరపాయకరమైన చల్లని సానీయము త్రాగుటకు యిష్టపడుదురు ఎట్టి అపాయమును చేయదు.

మీ కెమిసును “కాల్చిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్”

కనబ్బు సంస్కారదాయము నూటికి రూపాయ మొప్పవ సమాజమున కీయవలసినదిగా కోరుటకు తీర్మానించడమైనది”

పైని విశేషములనుబట్టి యొరిక రస్యము సుబోధకము గుచున్నది కావున హితకారిణీ సమాజమునకు మార్కెటుందు నెట్టితోడ్పాటు నొసంగుటలో నాకు త్వరలో తెలుపవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను

కామరాజు హనుమంత రావు,

9 11-29

కార్యదర్శి

శ్రీ మణిజ్యోతిషాలయము

గుంటూరు.

ఇది మంచి ఖ్యాతి వహించిన గొప్ప జ్యోతిషశాస్త్రజ్ఞులచే స్థాపించబడినది ఇందు గొప్ప బహుమతులు, పద్ధిశిక్షలు, కత్తు పొందినవారుగలరు వీరి ప్రశ్నలములూ అమోఘము మహారాష్ట్రములా నిర్దష్టములు జాతకములా విస్తృతములు, నిర మాటములు అగ్నిసఫల, గ్రహసఫల, హాససఫల, పోడిశేషులు, అష్టకపర్వు, మధ్యలాది సాధనలతో శాస్త్ర సమ్మతముగా సంపూర్ణజాతకము లందును

రేట్లు — 8/ప్రశ్నలకు ఏకకాలమున రూ 1 మహారాష్ట్రములకు రూ 2 టూకీ జాతకములు నాడీమాదిరివి రూ 5. ప్రశ్నలుబట్టిగాని, జన్మకోటిని బట్టిగాని, సంవత్సరవలం రూ 8 సంపూర్ణజాతకములు — సంవత్సరంవారీ రూ 20 అంత్యశవాకి రూ 30 విదేశవారి రూ 60

ప్రాక్స్ ఆంటి మలేరియల్

వెండి జ్వరమాత్రలు జ్వరములకు నొప్పులకు పయోగించును వెడ్డెనయిన గ్రాడ్డెలకు లెగించును 40 మాత్రల సీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్రాక్స్ త్రయదగ్గు నివారిణి

వెండి నివారిణి గలగు సీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్రాక్స్ కక్కువా దగ్గు నివారిణి

3 కి లెగు మిక్కిలి ఉపయోగము సీసా 1-కి రు 1-0-0

G S STEERS

Errabath Chetty St G T Ma Rao

20-5

ఆంధ్ర హిందూ సేవాదళ మహాసభ

హిందూస్థాన్ సేవాదళాదర్శములు

డాక్టరు హరికృష్ణగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

(మా ప్రత్యేక విలేజ్)

విజవాడ, నవం 4- ఆంధ్రదేశపు హిందూస్థాన్ సేవాదళ మహాసభ నేటి యందు డాక్టరుగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయ్యెను. ఈ సమావేశమున గాంధీజీ తీర్మానములు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లకు అనువదించబడెను. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షోపన్యాసము శ్రీకాంత పాండువరపు బడినది.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షోపన్యాసము

సన్మానసంఘాధ్యక్షులు శ్రీయంత మహం బాలసుబ్రహ్మణ్యుని గారి ఉపన్యాసము:-

ప్రసాదరీమణులారా!

శ్రీకృష్ణజీవీ పుణ్యదేవాలయాల పావనమైన యానిజయవాడకు మాయాంధ్రరాష్ట్ర హిందూస్థాన్ సేవాదళ ప్రథమ సమావేశసందర్భమున, మీకు మాహృదయపూర్వక మగు స్వాగత మొసంగుటకై ముగ్ధులగుటచే నేడు చాల నుది నముగా నెంచుకొనుచున్నాడను.

మాతాసంస్థ 1928 ఫలితము కాకినాడ కాంగ్రెసునందు కొందఱాంధ్రప్రముఖులచే ప్రథమమున స్థాపించబడినది. ఈపుర వాసియు ప్రజాపితైక కార్యములు పెక్కుగా చేసిన మహారాజశ్రీ అయ్యునికి వెంకటరమణయ్యగారు ఈసంస్థవలెయమై ముందంజ వేసినవారిలో నొకరు. అప్పటికి దీనియొక్క సార్వత్రిక ప్రజల కంటగా గోచరించుచుండలేదు.

కాని నేడు అఖిలభారత వర్ష మన జాతీయశక్తికి గోపాదవిభాగల మహాసంస్థలలో ప్రధానముగా గణించబడి దేశీయమహాసభవారి యాహ్వానముబడెను ఈసంస్థ కాభివృద్ధిలగు యన్ని రాష్ట్రములందును పనిచేయుచున్నది. నేటి భారతవర్ష మునందు ప్రజాశక్తి రాజకీయ, సాంఘిక, మతకాస్త్రములు మొదలగు వివిధములను ప్రదర్శింపగలుగుచున్నది. కాని కుపానులో వడినముద్రమువీడ అన్ని యాశీలుబోయి మనుగనిగమియన్న నావలోని యాత్రికులు కర్ణధారిమాట నొకేవిధముగా కలయికతో కట్టుబాటుతో యనువ రించెడి మాటవి, బలము, పీటిలో కనిపించుటలేదు. అట్టిసాంఘికబలము, జాతికి శేర్మగల సంస్థలలో హిందూస్థాన్ సేవాదళము ప్రథమము.

ఏనాడు మనరాజులు రాజ్యములేటికో, ఏనాడు మన సైన్యముల పదాధికారులకు భూమి ప్రతిధ్వనించెనో, ఆకోజాలు కలలో జారిపోయినవి. నిర్వీర్యమై, అనూయాగ్రహమై ఆశీక కులమత భేదములచే, యతుకులమారయై యున్న యాభారతజాతికి ఏకమత్యము లేనది అభ్యుదయము వచ్చుటెట్లు?

ఒక మాట, ఒక భాగము, ఒక పత్తి ప్రభుదేయవిక్లా ఘింపబడెడి శ్రీరామచంద్రుని పూజించెడి జాతిలో, ఒక మాట లేదు, ఒక భాగములేదు, ఒక కట్టుబాటులేదు. ఈయొక్కయు ఏర్పడుటకే మాసేవాదళము లన్ని విధముల పనిచేయుచున్నది.

భారతవర్ష మందలి మిగతరాష్ట్రములతో పోల్చి చూచుకొన్నచో, మహాయాంధ్రభూమి యేకాత్మమున ప్రజాశక్తితో చాల వెనుకబడియున్నది. అట్టి కొందఱ తీర్పుటగాను ఆంధ్ర రాష్ట్రీయైకాత్మ త్యాగము శ్రేయోప శ్రేయోప దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుసంఘాధికారి యాభావవ్యమున స్థాపించియున్నాడు.

ఏకోన్మృతమునకు తెచ్చి శిక్షణ లేనది యే జాతీయుల స్వయంప్రేరేపణ చేసికొన బాలకుడా! అట్టి శిక్షణ గరభులయే ప్రథమావస్థగాను మా సేవాదళము ప్రకంపనయిచునీ నేనుచే పునర్గతలేదు. ఈ యారంభములందు చాలాపాట్లుబడి ఈ సంస్థకు పోషించుకొని వచ్చుచుంటివి

యమకుల చల శౌర్యములచే జాతీయతను స్థాపించిన నై నాలో ప్రజాశక్తిని జగత్కీయముగా విజృంభింపచేసిన విరాంధ్యులలో, ఏక వాక్కురణమునకు కట్టుబడి కత్తిని జడిపించు ఇట లీలో, నవన జాతీయపతాకము దేదీప్యమానముగా వెలుగొందుటకు మన భారతభూమియందు కంటే, వారి యావేశ మంత నిర్మలమగు; బంగారమా కాదు, కాని వారి స్వాతంత్ర్యవ్యక్త ఒక మదిరిగినది. ఒకరూపముగలదు. అదియే మనకు లేనిది.

ఒక వంక ప్రభువుల రాజతంత్రముచే, మరెయొక వంక మతవైషమ్యములచే, భిక్షాభివృద్ధి ములైత యుజాలిన మహాత్ముని యంతటి ఆధాద్యమునై యు ప్రకంపనయితే నున్నాడు.

కొలది కష్టముల కావలి పరిహారముల కొందఱామకు మోంధక శ్రమలను ఎత్తికొనిపోవుచుండెడివారు. ఒక పాతి పి. యథ. ఆంధ్రును మహాశక్తియు అచ్చటి కొందఱు పొందు పులతో మాటాడుదు "మీరు యొక్క పారియైన కలపి కట్టుబడి నిలచి మీ శ్రమలను రక్షించుకొనరేమి; అంత బలహీనులు కాకు గదా" ఇది అన్నట్లు భారు "కాదు మహాశక్తి! యాహరి

తీసికొనిపోవడిన శ్రమ యెవరో వణిజ కులముది. దానికొక ప్రయాసపడడ మెందులకులేదే" అని చెప్పిరట. "మాదిరిరా" మీ సంఘమునందలి ఏకమత్యముని మహాశక్తి రక్షింపదనాధ బాగుగారితో ఆంధ్రును మహాశక్తియు యీ విషయమై ముచ్చటించినపుడు యీ పతిత భారతజాతి స్వరూపము కంటి యెదుట కనబడినట్టియి, బాష్పముల రాల్చునట్లుచేసినది.

ఈ జాతికిక మోక్ష మేమిటి? మన ధర్మము తత్వము విజ్ఞానము సమస్తము వ్యష్టివాదనయే. నాకాయువ్యం, నాకా శోగ్యం, నాకు మోక్షము అనియే కాని మనకు మాతందరికి అనెడి మాటలేదు. రైలులోనికి దూరండు చూడండి, కొంప మునిగిపోవునంత తొందరతో ఆందడు ఒక్కబండిలోనికే దూరండులోపల నాకు పీగని రాకుండా కాళ్ళుచాచుకొని బిగించికొని పండుకొనడం పాశ్చాత్యదేశములలో ఎంత విశ్వాసము, ఎంత సహకారము, ఎంత మానవత్వముకలదో చూడుడు. మన కట్టి సర్వమానవత్వ మేది; అంతా దైవత్వమే! ముప్పదిమాడు కొట్ల భారతీయులు దేవతలే.

పశ్చిమ దేశములలో పుట్టినబాలుడుగాని, జాతికాని, తానొక మహాదర్శియును నిరూపించ జన్మించినట్లు ఎంచుకొనును. మనలో ఏమి జన్మము ఏమి జీవనము, యీ మాయకాయము పుట్టుకమీదనే ఆనవాళము అని పుట్టుకుండా పోతిమా లేదే! కొట్లకొలది పుట్టుక. మహాశక్తియులారా! లాహోరు కోట గేటులను చూచి యిట్టిమహాదృశ్యమును నిర్మింపగల జాతి నేడే మైనదని లార్డు డాల్ హౌసీ పలికినటుల మనకే ఒకవిధముగా వెల్లినవ్యవస్థ రాకమానదు.

లేకపోలేదు, మనకును మహాచక్రవర్తులు అశోకుడు, చంద్రగుప్తుడు, శివాజి, కృష్ణదేవరాయలు, మహాయోధులు తానాజీ, యశవంతిరాజులు, మహామంత్రులు, యుగంధరుడు చాణక్యుడు, తిమ్మరసు, మానసింగులు అని పూర్వజైధవముల దలచుకొని కన్నీడు పెట్టువలెనదే.

రక్షింపదు వ్రాసినటుల "పెక్కుకేతబ్బములు కష్టించి భారతీయుడు నేడు నిద్రామాంద్యములో నున్నాడు. పాశ్చాత్యుడు వీని పడకగదిలోనికి వచ్చి భారతీయుడా లేమ్ము, గది భారతీయుడు, నా ఆశీనుపెట్టుకొనవలెను" లేచి పనిచేసుకోరాదా! సోమరిగా నిద్రపోకపోతే" నంటాడట. కలవరింపుగా దానికి ప్రత్యుత్తరముగా భారతీయుడు "పోవగూ" పనియేవరికికావలెను. పీడికయుంటే, త్రవ్వించుడు, మామూల్యులంత మహాశక్త్యర్థములను భూమిపాలు చేసిపోయికో, ఇది అంతా మాయ అంటాడట. అలసత్వము, మాంద్యము, నిశ్చేజము, నిస్తబ్ధము ఇప్పుడు మనకేరీరములో విగతినవి. భారతీయుడు సర్వశక్తులను బంధించి, ఆనంతపథమునదాటి కైలాసశిఖరముననున్న ప్రాయతాండమునాటికి సీరాజనముబట్టిన పటిమ యొకనాడు కలదు. నేడుమాత్రము, ఆదిభిక్షువురూపమే విగతినది. ముప్పదిమాడుకొట్లమంది భిక్షువులే సస్యశ్యామలయైన యీ భారతవర్ష మును ఏకమును పీల్చి బలియటకు కోడెమాడలవలె నున్నారము.

అత్యధికాసమ లేని యాజాతీని ప్రవేశించుటకు మహాత్మునియంతటి మాంత్రికుడేని జాలలేకన్నాడు. ఆనేడుమీ మాచలము భారతభూమిని సన్మానియే, ద్రిమ్యురీ, రామేశ్వర సాగరసంగమమున కవ్వలికొండపై నిలవబడి స్వామి విశేషానందుకు మన మార్గభూమిని స్మరించి కంటతడిపెట్టిన సాదు మన శక్తియు తెలియవచ్చునది. ఈ పరితేజాతికి అభ్యుదయ మొక్క కలుగును. ఈ క్రమ విద్యాభ్యాసపథమునకే దేవులకు యుగములకు నీ నీ ప్రశ్న వేయుచున్నాను. "ఈభావము మీరెల్లలో ఏర్పడెనను వచ్చినదా." నేను కైలులో నున్నప్పుడు, కైలుసాన్నికత్వముకాకపోవుటచేత నిరశననకం పూజలని వచ్చినది. కైలు అధికారులు "మరవాడవు అన్యాయంగా చచ్చిపోతావని" నన్ను అధిక్షేపించిరి. నేను "అయ్యా, ముప్పదిరెండుకొట్లవరకు చావచ్చును. ఒక కోటిమాత్రము మిగిలితే, యాభూమి యాజాతీ బాగుపడును. ఆత్మవిశ్వాసలేని బ్రతుకు, బ్రతుకా" యనియంటిని. మహాత్తరమైన దీక్షాశక్తి కింధకమైపోయిన చిరంజీవి యతీంద్రవాధునేను ధన్యుడు. భారతభూమి గొమ్మతోవలేదని చెప్పుట కతడిక్కడేతారాగ్రాము. ఏయాశీయులకే బ్రతువులేరువుకే దేవులకుల యిచ్చుట మాత్రమే కనుపడును.

అపలు మాహింమాహిని సేవాదళము యోధులలో చేర్చుకొని శ్రీయంత పండితజ్ఞానీలు సామ్రా, సుభాషచంద్రబోసు, హరికృష్ణ మొదలగువారిచే నడుపబడుచున్నది. భావి భారతాధ్యక్షుడగు స్వరూపనిర్ణయము చేయటకు తేవులాహోరు కాంగ్రెసులో అగ్రాసభమున అధిష్టింపనున్నాడు మా బహుశిల్పి, అగ్రభాషకులకు కాకాశ్చిద్రవయెలంటే మీరు హిందూస్థాన్ సేవాదళములో చేరండి. ఆశీషులు అభిష్టింపండి. ఒకతృప్తియుగోగూడిన భీమిర మునబింబుకొనండి. ఎండిపోయిరంపగూడిన మీనెత్తులలో దీక్షాశక్తిలేకపోలేదు. మొన్న మొన్న చనిపోయిన తాతయ్యలనులంది చచ్చుపడకండి. మన తాత తాతల రాజ్యము లేనివ కాదు. కృష్ణ భీష్మ రామ య, తిమ్మరుసు, యుగంధ

కుడు మొదలగువారు మనవాళ్ళవి, వాళ్ళ తేజస్సులోగూడ ప్రతిఫలించగలదని విశ్వాసము ధమ్మకొనండి. అన్నివిధములైన వైషమ్యములను నడలండి.

ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా పరిగణింపబడబోయెడి ఈ ఆంధ్ర భూమికి మీరే యాధారము. మీగరిమాని శేషముమీదనే సమస్తము నిలిచియుండును. దానికి కావలసిన విశేషమును మీరే కుదుర్చుకొనవలెను. శిక్షణచేతి అది యలసము. కనుక నేమీ రీసేవాదళములో తర్ఫీరుపొందవలెను.

అనతికాలములోనే మా ఈసంఘాత్యులైన శ్రీయంత దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు కేంద్రదేశోద్ధారమును సెలకొల్పుచున్నారు. అదిమీయందరి సానుభూతితో దీక్షానిలయముగ పేరెన్నిక గవలెనని నాకోరిక. ఒకసంవత్సరము గడువు. ఈ హిందూస్థాన్ సేవాదళము భావిభారతాధ్యక్షయమునకు ప్రసిద్ధపరికరముగా నేర్పడును. నవజీవనలతను, పూజ, కాయలతో విరాజిల్ల చేయుటకు మహాత్తరమైన దోహదమునగుడు. ఈ ఆవకాశమును మీరు పృథాపానీయకండి ఆంగ్రయులకు లకు తిరిగి మనవిచేయుచున్నాను.

మహాశక్తియులారా! నేను విరచించుచున్న పూర్వము, తిరిగి యొకసారి మీకు స్వాగతము పల్కుచున్నాను. విద్యుత్తాపమును అరచేతిలో బిగియబట్టిన అర్జునుని తవామమీయచే పునీతమైన ఇంద్రకీలాద్రిదరిని పావనకృష్ణవేణి పుణ్యోదకములతో మా యీ విజయవాడకు మీకు స్వాగత్యర్థము నిచ్చుచున్నాను.

సానికుడనగుటచే నంతగా నాగొడవతో కాలవ్యాపనము చేయును. సుప్రసిద్ధులును, అఖిలభారతవర్ష హిందూస్థాన్ సేవాదళమునకు కారాధ్యక్షులును అగు శ్రీయంత డాక్టరు హరికృష్ణగారు ఈ సభకు అగ్రాసనాధిపతులగుట మనకంతయు సంతోషము.

యువకుల హోమగుండమునుండి జారిన తేజోగ్నికణము, హృదయరక్త బిందువులతో ఆర్యావర్తమాలీనమును మోగనము చేసిన కారుణ్యజటాజూటధారి, హిందూమతముస్వరూప పునఃస్థాపనాచార్య స్వర్గీయ "లాలా లజపతిరాయ" గారి వ్రేయ శిష్యుడు మన అగ్రాసనాధిపతి.

వారి యుపన్యాసమునువినుటకు కుతూహలపడు మిమ్ములను నేను వాషిన్న మాటలతో నిలువకోరుటలేదు. కనుక, మహాశక్తియులారా! మీఅనుమతిపొంది అధ్యక్షులైన డాక్టరు హరికృష్ణగారిని అగ్రాసనాధిపత్యమునపొంపు డని కోరుచున్నాను.

అధ్యక్షోపన్యాసము

అధ్యక్షులగు హరికృష్ణగారు, సభాకార్యక్రమమును ప్రారంభించుచు తాను నిపాయనయియు, నిపాయలుల చేతలేగాని మాటలు చేతగావనియు, అందుచే దీర్ఘోపన్యాసముల గావించుటగాని తయారుచేసి వ్రాసుకొని వచ్చుటకుగాని తన కలవాటు లేదనియు, అందుకు మన్నింపవలెననియు నుడివిరి. హిందుస్థాన్ సేవాదళమును గురించి ప్రచారమొనర్చుటకు ఆంధ్రదేశమున కరుదెంచుటకు, హిందూస్థాన్ సేవాదళాధికారుల కిదియే ప్రథమము. అధ్యక్షము ప్రబలి, ధర్మము క్షీణించినపుడు ధర్మోద్ధారణము కొరకు శ్రీ కృష్ణభగవానుడు కంసుని కారాగారమున జన్మించినటులనే ఈ సేవాదళోద్యమము గూడ, ద్రిటిపు పారతంత్ర్య కారాగారమున జన్మించెను. ఈ దళ మొక స్వచ్ఛంద సేవాదళము. భారతభాగ్యోదయమును సాధించి, ప్రజల సౌఖ్యపరుచుటకుగాను, సంప్రజాజాతీయ స్వాతంత్ర్యమును సాధించుట ఈ సేవాదళముయొక్క ఆదర్శము. విదేశీయ అధికారవర్గపు విడిదిళ్ల బంధింపబడి, కృపించిపోవుచున్న భారతీయుల విముక్తి నొందించుట యొక్కటే. ఈ దళముయొక్క ఆదర్శము, అందుకుగాను, కాంతియుతముగ పోరాడ జాతీయవైన నిజమొక్కముఖ్యావసరము. ఈ పోరాటమునకు సేవాదళమువారలంబించు పద్ధతులలో మొదటిది ప్రజలలో ప్రవృద్ధమును గలిగించి వారియందు కట్టుబాటును, క్రమశిక్షణమును కలుగజేసి, అభివృద్ధి నందింపవలెను. ఈ పద్ధతులప్రకారము దళము ఆరవత్సరములుగా పనిచేయుచున్నది. ఇంతవరకును సాధించిన కార్యముగత సంవత్సరముగ నున్నదా లేదా యనువిషయమును గురించి నే నీపుడు ప్రసంగింపను. అప్పుడే ఫలితాఫలితముల చర్చించుటకు తగిన సమయము ఇంకను రాలేదు. కాని ఒకవిషయముమాత్రము నేను చెప్పగలను. క్రమశిక్షణగల సేవాదళ మొకటి తప్పక ఆవసరమని ప్రజలలో చాలమంది గుర్తించుచున్నారు. ఈ యభిప్రాయము త్వరితముగ వ్యాపించుచున్నది. యువకులు, విద్యార్థులును ఇదివరకుకంటే హెచ్చుగా నీదళమునందు చేరుచున్నారు. జాతీయమహాభా సభలలోగూడ చాలా సంఘములు క్రమశిక్షణగల పటాలము లేక పోవుట చాల ఆటంకముగ నున్నదని గుర్తించుచున్నవి అందుచే కొన్ని రాష్ట్రీయ సంఘములు, ప్రచారకుల సేవకమునకు పంపి, క్రమశిక్షణను నొసరుచున్నాడు. ప్రస్తుతము మాడు వాల్చ రాష్ట్రములలో రాష్ట్రీయసంఘములు తమ ప్రచారకుల సేవాదళమువారి పద్ధతులప్రకారము

మీరటు కుట్ర కేసు

ముద్దాయిలుపయోగించిన సాంకేతిక పదములు

హార్వ నుగారి సాక్ష్యము

మీరటు, నవంబరు 11:-ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షులలో ఆఖరుసాక్షి ఆర్. ఎ. హార్వ నుగారు, యాకోకులో ఫిర్యాది యగు పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు. నేడు విచారింప బడెను. సాక్షి యాకోకు నూపీడియన్లు పుడు ముద్దాయిలు వ్రాసిన లేఖలలో సాంకేతిక పదములు, వలయుపద్యతని తెలిసి కొనుటకు ప్రయత్నించెను. వారి లేఖలలో నూపించబడిన సంఖ్యలు ఎలిజీవి వ్రాసినపద్యములలోను, మిల్లనకువి వ్రాసిన ఇలువెన్నెలలోను అను పద్యకావ్యమునందలి వివిధపాదములందలి అక్షరసాసములు దెలుపునవి. 1/127 అలగా మొదటిపాదము నందలి 12 వ అక్షరముగ (ఆర్) ముద్దాయిలు యింకొకపద్యతి గూడ నుపయోగించిరి. ఆంగ్ల భాషలో నుపయోగింపదము లందు, అచ్చులు హల్లులు వేరుజేసి వేరొక పదముగ అర్థము చేసుకొందురు. ఈ పద్యతలన జేష్టు అను పదమునకు మిల్లరు అని అర్థము. సి. ఆర్. దత్తునకు డగ్లసు జి. జీవానగారియు, కార్మికకృషీవశుల పక్షమునకు మెధావైష్ణవాచార్యునియు, వెం. ఎం. సి. ఎ. అనగా కమ్యూనిస్టుపక్షమునయు, సర్వయ్యల గారికి బేకరనియు, బొంబాయికి గ్లాస్టో అనియు, కార్మికసంఘమునకు విశ్వవిద్యాలయమనియు, ఘాటిగారికి ఎఫ్. హెచ్. అనియు, ద్రవ్యమునకు ఎం. ఎస్. ఎస్. అనియు, జోన్స్ కరుగారికి హాగనియు, జాబ్బాలగారికి హజానియు, తెంగిగారికి హెనియనియు, ఎం. ఎస్. రాయగారికి మన గొప్పస్నే హితుడనియు సాంకేతి కపదములు నుపయోగించిరి. నవజీవన భారతసమాజమునకు యుం గుత్తియను అసోసియేషను అని స్థాపించెట్టిరి. బైబిలుఅనగా భారతదేశ సామన్యప్రజ. ప్రేమయూనియను కాంగ్రెసునకు శియసాఫీలు సాసయిటీ యనియు, భారతదేశమునకు రాబర్టు గారి పేరును బెట్టిరి. భారతదేశముగూర్చిన ప్రథమగ్రంథమును రాబర్టుగారు వ్రాసినందున వారి పేరు బెట్టిరి. ఒక లేఖలో తియ సాఫీకులు సాసయిటీయందు జార్జికి యిరువురు మిత్రులుగలరు. అనగా కార్మిక మహాసభలో పర్సెలవోల్లులు వర్తగార్లు మహా సభను విడిచిములందలి కమ్యూనిస్టు సంస్థలతో చేర్చరాదని పట్టుబట్టినందున వారిని జార్జికావారికి మిత్రులుగనెంచి అవిషయము ప్రవాక్యములో తెలియజేసిరి. "బ్రాహ్మణులువారి పా రోహితులనే పిలువరు" అనగా కార్మికులు తమలోనే నాశన కలవలెను కొనెదరని యర్థము. ఇట్లేస్పృటుగారికి దాసనియు బ్రాడ్లెగారికి నైపు అనియు, ఛెన్నరు బ్రాక్స్ గారికి బిలియూ జవహరిలాలుగారికి రాబర్టు మిత్రుడనియు, సాంకేతిక నామ ములు గలవు. హార్వ నుగారి క్రానుపరీక్ష నేడు జరుగ లేదు.

పాపీపువ్వులు, ఎర్రబాడ్డలు

జెయిలు నూపర్నెంటు కర్నూ రహిమానుగారిని నేడు నాల్గవసారి సాక్షిశోధనలో నిలచి ముద్దాయిల దమ్మారీని గుర్తు పట్టెను. నేడు యుద్ధవిరామదినముగలచే కేసు 11-80 గ. మొదలయ్యెను. ప్రాసిక్యూషన్ అధికారులు ఎర్రపాపీపువ్వులను ధరింపగా నవియే సోపాయిటు చిహ్నములు ఎర్రబాడ్డయని ముద్దాయి డాంజి అనెను. యుద్ధమునందు పనిపొయిన వీరుల స్మారకచిహ్నముగూర్చి యిట్లు పరిహాసించుట బాగుగ లేదని లాంగుసర్దు జేయుగారనిరి. 11 గంటలకు రెండు నిమిషముల పాటు నిశ్శబ్దముగ నుండవలెనని దెలుపుటకు నుండుపడగనే ముద్దాయిలు "సామ్రాజ్యకాంక్ష అంతరించుగాక" యని కేకలు జేయసాగిరి. (అ. ప్రె.)

కైకలూరు తాలూకా కాపు మహాజనసభ

వాడవల్లి (కృష్ణా)

ఈ సభలు ఇదివరలో బ్రకటింగునట్లు గాక లేదీలు మా ర్చబడినవి. ఒకవారము దినములు ముందుకు జరుపవలసినదని అధ్యక్షులలో కొందఱు కోరినందున వారి కనుగుణముగ నుండు లాగునను, అప్పటికి కోరికలను సమీపించుటచే, ప్రజలు రెండు దినములు పనిచెడుట కిష్టపడవలెనను, వారి కోరిక నను సరించియును, సభలు ఈ నెల 17 వ తేదీ ఆదివారము ఉదయము 7 గంటల లగాయతు రాత్రి 9 గంట వరకును ఒక్క దినము నందే జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. ఈ మార్పులన నొక్క దినమున 5 సభలు జరుపుట సాధ్యపడదని తోచినందున సంఘ సంస్కారసభను మహాజన సభయందును, ఉపాధ్యక్షుల సభను రాజకీయ సభయందును లీసము జేయబడినవి. మహాజనసభ, యువజనసభ, రాజకీయసభ, ఈ మూడు సభలును, పతాక, సభా ప్రారంభోత్సవములును యథావిధిగ జరుగగలవు. ఈ మార్పును సంఘములు గమనింప బ్రార్థితులు.

(అహమ్మద్ సంఘము)

తెప్పరును తమపిల్లల నీ యుద్ధమున చేరనియరారు. దానికి రాజకీయములతో సంబంధించినవి గాదనియు, నైతికసంస్థ గాదనియు పైకి చెప్పుచున్నాను. ఆ యుద్ధమును, భారత యువకులను, జాతీయోద్ధమునును విముఖులనొనర్చుట కుద్దేశం పబడింది. హిందూస్థానీ సేవాదళము రాజకీయసంస్థ గాదని చెప్పుచున్నదని కొందఱు మిత్రులు సలహానిచ్చిరి. కానీ నేనందు కేమాత్రమును అంగీకరింపను. భారతజాతీయ నైతికదళమును తయారుచేయుట కీయుద్ధము ముద్దేశంపబడినపు డానిషయమును పైకిచెప్పుటకెందుకు భయపడవలెనో నాకు దెలియవచ్చును. మనకుమాత్రము కైర్ద్యములేనియెడల దేశస్వాతంత్ర్యమున కెటుల పోరాడగలము. అట్టి కైర్ద్యసాహసముల మన యువకులలో పెట్టుట కల్పింపగలము? హిందూస్థానీ సేవాదళముయొక్క ఆదర్శము ఎటులైనను విశేష సంఖ్యా కుల సభ్యులుగ చేర్చుట గాదు. ఆంధ్రదేశమున కంతకును, నిజమైన, కైర్ద్యసాహసములుగల వీరులు 10 మందిచ్చినను చాలును. సంఖ్యలలో నేమిగలదు. ఒక్క శివాజీ ఆనాడు తన దేశదాస్యమును బాపలేదా? అటులనే, ఆంధ్ర, భారత దేశముల దాస్యమును బాపుటకు కృత నిశ్చయముతో ముందుకు వచ్చు ఒక్క వీరుడైనను చాలును.

హార్దికగుగారు, యువకుల నీయుద్ధమున విరివిగ చేర వలసినదని ప్రబోధించుచు, ధనాభావముచే ఇంతవరకును సేవా దళోద్ధమును విశేషవ్యాప్తి గాంజాలకపోయెననియు, కాని బానిసీతి ఎక్కువ (ప్రాత్యసాకరముగనున్నదనియు నుడిపిరి. రాబోవు అఖిలభారత జాతీయ మహాసభాధ్యక్షులగు జవహర్లాలు నెహ్రూగారు, 1920 సం॥నకు నిర్ణయింపబడు కార్యక్రమ మును ఆవరణలో పెట్టుటకు, సేవాదళమును సిగ్గుగనంచున లెనని మొన్ననే యుత్తరువు నంపియుండిరి. కార్యక్రమ నిర్ణయముతో నీ సేవాదళమునకెట్టి సంబంధమునలేదు. నిర్ణయం పబడిన కార్యక్రమము నావరణలో పెట్టుటయే వారి కర్తవ్యము. ఇట్టి పరిస్థితులలో ఆంధ్ర యువకులును, నాయకులును ఏమాత్ర మును వెనుక బడరాదనియు, ఆంధ్రదేశమున సేవాదళమును బలపరిచి అభివృద్ధి చేయుటకు వెంటనే తన చర్యల జరుపవలె ననియు గోరుచున్నాను.

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే పనివాండ్ల యూనియను

ఈ యూనియను అధ్యక్షులగు శ్రీయుత వి. వి. గిరి గారు నవంబరు 8 వ తేదీన రైల్వేయేజంటు ఎఫ్. వాధెగారిని సంబర్ధించి రయిల్వే అధికారులకును యూనియనుకు యికమాం దుండాంకిన సంబంధము గూర్చి చాలనేపు చర్చించిరి. ఈ పని వాండ్ల కష్టముఖమును రైల్వే జిల్లాఅధికారులకు విన్నవించుట యూనియను వైసు ప్రసిద్ధింబుకును కార్యదర్శికిని అధికార మొనగబడవలెనని గిరిగారు మూలపడిరి. వాధెగారు ప్లాఫ్ కమిటీలగూర్చి ప్రసంగింపగా, గిరిగారు ఇంగ్లాండునందును, ఇతర దేశములందునుగూడ ప్లాఫ్ కమిటీలు పనివాండ్లకు ఆమోద కరముగా లేనవి తమ యభిప్రాయమును తెలిపిరి. గిరిగారి యభిప్రాయముతో వాధెగారు కేకీభింపలేదు. పనివాండ్లతర ఫున ప్రాతినిధ్యము వహించుటకు యూనియనుకు సాధ్యమగునంత తీవ్రతలో అధికారమొనగబడవలెనని గిరిగారు కోరిరి. ఈ విషయమును హామబోర్డు యెరుట బెట్టుటకు వాధెగారు రంగీకరించిరి. ప్లాఫ్ కమిటీలగూర్చి లేబరుకమిషను వారిక నిశ్చయము నకు వచ్చు వరకును యూనియను ప్రతిహేళ ప్రచారమును నిలుపుజేయుట భావ్యమని వాధెగారు నూచింపగా, గిరిగారు, లేబరుకమిషనువారా విషయముగూర్చి యొకనిశ్చయమునకు వచ్చువరకు అధికారులు ప్లాఫ్ కమిటీల యేర్పాటు నిలుపుచేయుట భావ్యమని నూచించిరి. రైల్వేఅధికారులచే యూనియను రికార్డుజా కాబడవలెనని గిరిగారు కోరగా, ఆవిషయము త్వరలోనే పరిష్కరింపబడునని వాధెగారు బదులుచెప్పిరి. పనివాండ్లందరియొక్క కష్టముఖములను విచారించుటకు యూనియనుఅధ్యక్షుని నాయకత్వమున నొక రాయబారము నందుకొనుటకు వాధెగారు డిశంబరు 20 తేదీని నిర్ణయించిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

లాహోరు కాంగ్రెసు ఇంతవరకు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములకు వారి డిలిగేట్ల దరఖాస్తులను పంపనివారు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమునకు డిశంబరు 4 వ తారీఖులోగా అందు నట్లు పంపించవలయును. ఆ తరువాత పంపుకొన్న దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు. యీనెల 20 వ తారీఖునుంచి ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యదాసము జెజవాడలో భాయముగా నుండుటకు మార్చబడునగాన ఉత్తరప్రదేశ్ తరములు జెజవాడ, దుర్గావిలాసము అని ప్రాయవలయును.

భాగవతుల సుబ్బరామయ్య, కార్యదర్శిగాను, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము.

క్రమశిక్షణము నిష్పించుచున్నవి. నుమారు ఎనిమిది రాష్ట్రములలో, నలంబీయరు బోర్డులు ఏర్పరచి నిశ్చితము కార్యక్రమము నేర్పరుచుచున్నవి. కాని మరికొన్ని రాష్ట్రములవారి విషయమున నేమాత్రము శ్రద్ధ గవ్వరుపకపోవుట విచారకరము. కొందఱు నాయకుల కీవిషయమున శ్రద్ధలేదు. మరికొందఱుకు హిందూస్థానీ సేవాదళముగాంచిన భయము. సేవాదళకార్యక్రమమునం వొకవిషయమును కఠిరవ్యాపారమును అవసరము లేనని మరికొందఱు తలచుచున్నారు. ఇంతవరకును, భారత దేశమునం దన్ని రాష్ట్రములలోను, సేవాదళములు ఏర్పడక పోవుట కిదియే కారణము. కాని రాత్రితరువాత పగలువచ్చు నుండును, అచిరకాలములలోనే ఈ రాష్ట్రములన్నియు సేవాదళ నిర్మాణకార్యక్రమము నుండి, కైర్ద్య సాహసోత్సాహ దేశకర్షణల పులముల తయారుచేయుటకు తోడ్పడవలెనని దృఢ విశ్వాసము నాకు గలదు.

ఆంధ్రదేశముమాత్ర మింతవరకును, సేవాదళమును ఏర్పరచి నవలెముగ పనిచేయుటకు శ్రద్ధహింపకపోవుట విచారకరము. హిందూస్థానీ సేవాదళమునకు ఆంధ్రదేశమే జన్మస్థానము. 1923 లో కాంగ్రెసుయంగు జాతీయమహాసభ జరిగినపు డీసేవాదళమునకు శంకుస్థాపన జరిగెను. ఆప్పటినుండియు నింత వరకును, హిందూస్థానీ సేవాదళ మెన్నియోకష్టములను, అరిష్టములను అనుభవించి గడచి గట్టెక్కినను, కాని సేవాదళమునకు జన్మస్థానమగు నీ యాంధ్రదేశ నుటుపిమ్మట దాని యభివృద్ధి కేమాత్రమును ప్రయత్నింపకపోవుటయు, దానియందు శ్రద్ధ గవ్వరుపకపోవుటయు చాల భేదమును గలిగించుచున్నది. ఆంధ్రదేశ సామియును సే నురచిపోయె నని భావించితిని. కాని, ఈ సమావేశము తిరిగి కొన్ని ఆకాంక్ష రముల మొలక లెత్తజేసెను. ఆంధ్రదేశము, ఆంధ్రరత్నమును, అతనిచే ప్రారంభింపబడిన రామదండును, మరువి లేదని భావించెదను. ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు జీవించి యున్నయెడల, సేవాదళోద్ధమున కాంధ్రదేశము భారతదేశమునకు నాయకత్వము వహించియుండెడిది. కానిదురదృష్టమును భారతదేశమున కట్టిభాగ్య ముట్టినదిగాదు. ఆంధ్రరత్నము శ్వాతిక కాయము పీడినను అతని దివ్యజేజును, ఆంధ్రదేశ వ్యవహారముల గాగ్రత్త గవ్వనించుచున్నది. అతని కన్యకాప్రేమ విశ్రమన నీ సేవాదళమునకెడల మిగిలిన నిం దరణ విహించునచు నాతని యాత్మ ఎంత పరితపించునో మోచింపును. ఆంధ్రదేశమువైపున నీ సేవాదళోద్ధమును శ్రద్ధ వహించి, భారత దాస్యమునకే ప్రయత్నింపరా యని గోపాలకృష్ణయ్యగారి అర్చి ప్రార్థించుచున్నది. ఆంధ్రులందు కట్టి జబాబు నొసగ దికో బాడవలసియున్నది.

ముట్టు మొదట నేనేమను డిటి ప్రజలు భారత జాతీయవైదికవర్గమును తయారుచేయుటయే ఈ దళముయొక్క ఆదర్శము. ఇది కాంగ్రెసునకు సుసభాగ నుండును. అందుచే నది రాజకీయసంస్థ జాతీయపటాలముగ నుండుటగూడ దీని యాదర్శము గనుక, నది వైదిక సంస్థయనిగూడ గమనించి తీరవలెను. బాలభద్రోద్ధమును నకును, సేవాదళమునకును ఇదియే భేదము. ఈ దళమున చేరు నైనికులకు మూడువిధములగు శిక్షణ మొనగబడును. (1) కఠిర వ్యాపారము (2) మానసికము (3) వ్యవహారికము. కఠిరవ్యాపారము ఆరోగ్య రక్షణమునకు ఎంత అవసరమో అంతమాత్రమే మొనగబడునగాని పశుబల సంపన్నులగు ఆహారములంటి వారిని తయారుచేయుటకు ప్రయత్నింపము. ఇందుకు, ప్రాచ్యపాశ్చాత్య పద్ధతులరెంటిని గూడ మేనువలంబించుచున్నాము. దీనితోపాటు, మానసిక శిక్షణయగూడ మొనగబడును. జాతీయ మహాసభ చరిత్రము, భారతయోధుల చారిత్రము. భారత, పాశ్చాత్య వీరుల చరిత్రలు, పోలికలు, తారతమ్యములు ప్రచారపు పద్ధతులు మొదలగు విషయములన్నియు నీశిక్షణముక్రిందకు వచ్చును. భారతయువకుల మనములను అత్యగౌరవ పూరితముగను, దేశభావన ప్రపూర్ణములుగ ను నొనర్చుట యే ఈ శిక్షణయొక్క యుద్దేశము. ఇందున, శివాజీమహారాజు కంఠటి విజయములు పొందించిన చూపలీలవంటి వీరపుంగవుల పాదానుచేయుటకు సాధ్యమగును.

కొంతకాలముక్రింద సేవాదళమువారు దేశమునం దంతటను, జాతీయ ద్వ్యబాహోహోత్సవముల నేర్పరచిరి. భారత యువకులయందు దేశభక్తిని రగుల్పొల్పుట కీయుద్దేశము నాద్దేశించిమి. కాని, వేర్వేరు రాష్ట్రములందు దీనిపద్ధతయన జరిగిన యుత్సవ స్మృత్యంతముల జాడగా, విద్యార్థుల లీయుత్సవోదేశముల సరిగ గమనించినటుల గన్పింపదు.

హిందూదేశమున, సేవాదళమువంటివే మరికొన్ని యుద్ధయములు గలవు. అందు బాలభద్రోద్ధము మొకటి అని చెప్పుచురు. కాని ఈ బాలభద్రోద్ధమును భారతదేశమున కరిష్టదాయకమైనది, అది జాతీయతకు ప్రతిహేళము. ఈ యుద్ధయము యువకులలో దేశభావనమును చంపి, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాధిక్యమును, అభిమానమును వ్యాపింప చేయుట కుద్దేశపబడినది. జాతీయోద్ధివృద్ధి నాకాంక్షించు భారతీయులు

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

కృష్ణాజిల్లా విద్యాసంఘము

బెజవాడ, నవంబరు 10:—ఈ నెల 6 వ తేదీ సాయంత్రం మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలు భవనమునందు కృష్ణాజిల్లా విద్యాసంఘ సభ జరిగెను. అధ్యక్షులగు కావూరు కోదండరామయ్యగారి ప్రధానత్వమున జరిగినది.

ప్రధానమున ఉపాధ్యక్షులపదవికి ఎన్నిక జరిగెను. శ్రీమతి సరస్వతి నాగభూషణంగారు ఏకగ్రీవముగ ఉపాధ్యక్షురాలుగ నెన్నుకొనబడినారు. ఈ సంఘమునకు నారీమణి ఉపాధ్యక్షురాలుగ నెన్నుకొనబడుట కిదియే ప్రథమపర్యాయము గనుక సభ్యులు ఆమెగారి నభినందించిరి.

పిమ్మట వైసిఐంటుగారి రిపోర్టు ఆమోదించబడినది. ఆ రిపోర్టులోని కొన్ని వాక్యముల నుండుదహరించుచున్నాను.

బెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటీలో నిర్బంధించిత ప్రారంభవిద్యను ప్రవేశపెట్టెడి విధిగాని సామూహిక ఆపని జరుగలేదు. బందరు మ్యూనిసిపాలిటీలో ప్రారంభించినారు. శ్రమలేకనే తలిదండ్రులు పిల్లలను బడికంపుచున్నారు. బడికిరాని పిల్లల సంఖ్య 142 మాత్రమే. తలిమ్మా పిల్లలందరు పాఠశాలలకు వచ్చి చదువు నేర్చుకొనుచున్నారు.

పల్లెటూళ్లలో బడులు కావలెననుచున్నారు. త్రేయనింగు అయినవారిని పల్లెటూళ్లలో బడులు పెట్టునుచున్నాము. అయితే వారి కచ్చట భుక్తిజరుగదని చెప్పబడినది.

హిందూభాగ్య బడులలో ఆదిమాండ్రులను చేర్చుకొనుట కష్టముగనున్నది. ఇంకను పల్లెటూళ్లలో ఆ పట్టుదల పోలేదు. ఆదిమాండ్రులు కోరి హిందువుల బడులలోనికి కాలుపెట్ట భయపడుచున్నారు.

లేబరు డిపార్టుమెంటువారు ఆదిమాండ్రుల చదువును యమై కృషిసల్పుచున్నారు. అయితే నూర్దుపిల్లలుంటేనే గాని బడి పెట్టకూడదని జి. ఓ. గలదు. ఇది సరికాదు. ఏ ఆదిమాండ్రు గూడెములోకూడా 100 మంది పిల్లలుండరు. కాబట్టి 50 మంది పిల్లలున్నా సరే బడి పెట్టవచ్చునని జి. ఓ. మార్పుబడవలెను.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ శ్రీలసభ

ఈనెల 23, 24 తేదీలను అఖిలభారత శ్రీలసభకు సత్తానిధుల నెన్నుకొనుటకై ఆంధ్రరాష్ట్రీయ శ్రీలసభ జరుగును. సభకు తగిన యేర్పాట్లను చేయుటకై సన్మానసంఘ మేర్పడి యేర్పాట్లను చేయుచున్నది. సభాధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి ఆరంబుటక్కోమ్మగారి కెన్నుకొనబడినారు.

రాయబహదరు లక్ష్మీనారాయణగారు

నిన్న ఆంధ్ర జింఖానావారి కిచ్చిన రు 2500 లు గాక కాణుబహదరు లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు గుంటూరు కారదానికేసనమునకు ఇయ్యిరూపాయలును, బెజవాడలోని భారతమహిళాసభకును ఈ 200 రూపాయలను ధర్మము చేసి జారు.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము

హిందూ హైదరాబాదులో హిందూ విశ్వవిద్యాలయము పనులు ఈ 25 000 ఇరువదియైదువేల రూపాయలు విరాళాలరూపమున లభించినట్లు తెలియుచున్నది.

మద్రాసు పం దెములు

1929-30

మొదటి దినము

శనివారము

30-11-1929.

ఆంధ్రదేశ సనాతనధర్మసభ,

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెజవాడ, నవంబరు 10:—బెజవాడ పట్టణమున యీ నెల 9, 10 తేదీలందు శ్రీమాన్ భాగవద్ధర్మ జి. కృష్ణమాచార్యులవారి అధ్యక్షతనకుండ సమావేశమైన ఆంధ్రదేశ సనాతన ధర్మసభవారు గావించిన తీర్మానముల నీక్రింద నుదాహరించుచున్నాను.

తీర్మానములు

1. చెన్నపట్టణమున జరుగనున్న అఖిలభారత సనాతన ధర్మసభకు ప్రతినిధులనంపియు ద్రవ్యసహాయము చేసియు ఆ సభను దిగ్విజయము చేయవలయునని ఆంధ్రదేశమునందలి ఆస్తికులను ఆంధ్రసనాతన ధర్మసభవారు కోరుచు తీర్మానించుచున్నారు.

2. హిందూదేశమునందలి రాజకీయపరిస్థితుల నన్నిటిని నిర్ణయముగా బ్రతిఘటించివారికి తెలియజెప్పినందుకు రాజప్రతినిధిగారిని యీ సభవారు అభినందించుచున్నారు. మరియు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు రాజప్రతినిధిగారి ద్వారా రానున్న రాజకీయ సంస్కరణలను గూర్చి చేసిన ప్రకటనకు యీసభవారు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారికి వందనముల నర్పించుచున్నారు.

3. ఇంగ్లీషులోను, తెలుగులోను దైనికపత్రికలు కావలయునని యీసభవారు తీర్మానించుచు, ఇంగ్లీషు దైనికపత్రికను గూర్చి తిరుచనాపల్లిలో జరిగిన తీర్మానమును ఆమోదించుచున్నారు.

4. చెన్నపట్టణములో బయలుదేరనున్న ఇంగ్లీషుదైనికపత్రికను ఆస్తికులెల్లరు అభిమానింపవలయుననియు, ఇందు విషయమై తిరుచనాపల్లిలో జరుగు ప్రయత్నమునకు తమ ద్రవ్యసహాయ మొనర్పవలయుననియు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

5. తెలుగుదైనికపత్రికను త్వరలో స్థాపించుటనుగూర్చి తమ ప్రయత్నము చేయుటకై ఆంధ్రదేశ వర్తమాన ధర్మసభ పక్షమున యీదినపు నుదాహరించబడినవారితో ఒకకార్యనిర్వాహకసంఘ మేర్పాటు చేయబడినది.

అధ్యక్షులు—యనంద్ర లక్ష్మీ నరసింహంపంతులుగారు ఉపాధ్యక్షులు—చోడవరపు దేవరొజుపంతులు, కోపెల మూడి శ్రీరాములు చౌదరి, తమ్మన నారాయణమూర్తి, గోపురాలకృష్ణయ్య, అద్దేపల్లి వెంకటప్పయ్యగారలు కార్యదర్శులు—చెరుకుపల్లి బుచ్చిరామశర్మగారు, చీమకుర్తి బసవయ్యగారు కోశాధిపతి—గోపురాయచంద్రారావుగారు.

6. దైనికపత్రికలను స్థాపించుటలోపల సనాతనధర్మసభసభ్యుల ప్రకాశిని, త్రివిజ్ఞపత్రికలు వారపత్రికలుగ మార్చవలయునని యీ సభవారు గోరుచు తీర్మానించుచున్నారు.

7. శ్రుతిధర్మసంజీవిని ప్రతికాశిపతు లను బ్రహ్మశ్రీ శివపురపు వీరభద్రపాకయాజగారి ఆకాలమరణమున కీసభ వారు విచారపడుచు, వారి కుటుంబమునకు సానుభూతి తెలుపుచున్నారు.

8. మతము, మతాచారములను తమ ప్రాణము కలపై నెక్కుడు శ్రమతో చూచుకొనెను హిందూజనులకు వ్యతిరేకమయినట్టియు, వారికోరికలకు భంగకర మయినట్టియు, మరియు, మతాచారముల విషయములలో తోక్తము కలిపించుకొని మన ప్రభుత్వమువారి నొంగిన ప్రతిజ్ఞలకు సహకూలనాశీలకరమైనట్టియు బాల్యవివాహప్రతిబంధక చట్టమునకు యీ సభవారు తమ అసమ్మతిని రూఢిగ తెల్పుచున్నారు. కేవలము రాజకీయ విషయములను ఆలోచించుటకై యేర్పరుపబడిన వేర్వేరు కులములు జాతులు గల అసెంబ్లీ సభయందు ఈ చట్టము చేయబడినందులకు యీ సభవారు ఆ గ్రహమును ప్రకటించుచున్నారు.

9. ఒకవేళ యీ అసెంబ్లీని ముగించుటయే నిజమేయైనచో, సనాతన ధర్మపరులు ఈ చట్టమును రద్దు చేయుటకై ఒక యువపాదన తెచ్చుటకై వారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

10. అట్లు చట్టము రద్దు అయ్యెవరకు, కాస్త్రములప్రకారము విధిలేక చిన్నవయసుననే వివాహసంస్కారము జరుపవలసినకులములవారిని వారి ఆచారానుసారముగ అట్టి సంస్కారమును జరుపుకొనుటకు తగిన అనుమతి నిచ్చించుటకై రాజప్రతినిధిగారిని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

11. ఈ పై విషయము జరుగదేని, సనాతనధర్మపరులెల్లరు ఈ కాననమును ధిక్కరించి యథాప్రకారము వివాహసంస్కారములను గావించి యీ చట్టములో విధించబడినశిక్షలను ఎంతోవిముగ ఆధారమున పండితుల యోగింపలచని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

సంప్రదాయసిద్ధియగు సనాతనధర్మము వలంబడియుచువారికి ఉచితమున ప్రాతినిధ్యము వేర్పాటు చేయుటకై యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

12. ఈ చట్టముల రద్దుచేయుటనుగూర్చి మనవిచేయుటకై సనాతన ధర్మపరుల రాయబారమునకు రాజప్రతినిధిగారు తమ అవకాశ మొసంగవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

13. విశేషములేకుండ దేవాలయప్రవేశముగావించుట వలన సాన్నిధ్యము యాపులేకుండపోవనియు, సనాతనధర్మపరులెల్లరు అట్టి ప్రవేశమును అన్ని విధములను కాస్త్రముమైన మార్గముల ఆటంకపరచవలయు ననియు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

14. సనాతనధర్మాభిమాను లగు కొందరు బుద్ధిచుంతులు ఇంగ్లాండునకు వెళ్ళి నునమతముయొక్కయు, మతాచారములయొక్కయు ఉత్పత్తితన ఆదేశములకు చక్కగ బోధచేసి, యీ చట్టమును రద్దుచేయించుటకై ఇండియా కార్యదర్శిగారి వద్దకు రాయబారము వెళ్ళవలయుననియు, అట్లు పంపించుటకు మునుపే చెల్లినవిచ్చిన పిమ్మట లఘుప్రాయశ్చిత్తముతో వారిని మరల కులములో చేర్చుకొనవలయు ననియు యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

15. సనాతనధర్మము సిరముగనుండుటకై గట్టిప్రచార మొనర్పబడవలె ననియు, ఆంధ్రదేశమున దెల్లెడల జిల్లా, తాలూకాసంఘములు స్థాపించబడి ప్రచారము చక్కగ జరుగవలెననియు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

16. శ్రీ నానమామై ముమువారును, శ్రీ అహోబిల ముమువారును తమ శ్రమలముల నంపినందులకు యీ సభవారికి కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నారు.

సభ 10-వ తేదీ రాత్రి 10 ముగిసెను. శ్రీమాన్ యు. పి. కృష్ణమాచార్యులుగారు హిందూసనాతన ధర్మమునుగూర్చి యు హిందూ ప్రాచీననాగరికము గూర్చియు గాంధీ పాద్యునందు నాలుగు ఉపన్యాసముల నొసంగిరి. ఉపన్యాసములను వినుటకు జనులు నేలకునేలుగ వచ్చిరి.

ఉచితము

ఆంధ్రదేశములో నుండు భాండాగారములకు పోస్టేజి నిమిత్తము 0-0-6 లేబిలు పంపివారికి నాచే ప్రకటించబడిన సప్లైకిభగవద్దీప అనేకేపు ప్రకటన బుక్కుపాట్లుగా పంపుకొనుచున్నాడును. ఇది 18 అడ్వాంటుములు. పారాయణ చేయలేని వారికి పనికివచ్చును.

గ్రంథకర్త:—కొత్తపల్లి నరసింహము, పాలమూరు, ఆత్తిలిపాట్లు, పచ్చిమగోదావరిజిల్లా.

పొరపాలు ప్రకటన

నవంబరు మొదటివారములో బెజవాడలో జరిగిన ఆంధ్ర, మహిళా, “సభలలో పాల్గొనిన శ్రీ మలంటియి” లని 6 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికలోను, స్వరాజ్యపత్రికలోను, గుంటూరు కారదానికేతనం విద్యార్థిముల శ్రీమతి ఉన్నవి లక్ష్మీ శాయమ్మగారు కలిసి తీయించుకొనిన ఫోటోబ్లాకు ప్రకటించబడినది. అది పొరపాలు. కారదానికేతనాధికారులు, విద్యార్థిములు మామూలుగ అందరు శ్రీప్రతినిధులు, ప్రేక్షకులువలెనే వచ్చి సభలో పాల్గొనినారని వలంటియిగ పనిచేయలేదు. అసలు శ్రీవారింటియి చాలా కోష్ఠమండూత్రమే! నా గు ఆహ్వానసంఘమువారే! ఎట్లో యి ప్రదముగనే నిర్వర్తించినారు. పురుషవలంటియిలను మాత్రము వరినింపించుకొని సహాసభల ఆహ్వానసంఘమువారే ఇచ్చినారు. నికేతనంవారి వారపాటు నవో ప్రెస్సువారి పొరపాటునో నికేతనవిద్యార్థిములు శ్రీవలంటియిని ప్రకటించబడినది. ఆహ్వానసంఘములో లేని ఇద్దరుముగ్గురు శ్రీమహాత్రిము శ్రీ మలంటియిగ పనిచేసి ఆహ్వానసంఘమువారికి సహాయమైరి.

ఆంధ్రమహిళాసభాహ్వానసంఘము.

వాయురోగమును దరికి జేరనియుకుడు

వాయురోగముచే మీరు బాధపడకుడు. మనస్సును ఆక్లింతునట్టి ఆహారములను మీరు బహిష్కరించెదరు. వీలనగా మీకు కడుపుబాధ గలుగునని భయ ముండును. ఈ ప్రకారము మీరు అనవసరముగా మోసబోవుచున్నారు. అక్షరబాధయించుచుగా ఎప్పుడును ఉదరమునందు అధిక పడుచేరుట వలననే గలుగుచున్నది. భోజనానంతరం లేక బాసయన్నప్పుడు వై సురే టెడ్ మెగ్నీసియాను “Bisurated Magnesia” పుచ్చుకొనుటచే ఉదరబాధను పారదోలవచ్చును. వై సురే టెడ్ మెగ్నీసియా “Bisurated Magnesia” అధికమైన భవమును నిష్కార మొనర్చి ఉదరమునందు బాధగానున్న బాధనును ఉచితమునముగ గలిగించును. వాయురోగమున కడుపులో గల నుండుకు బాధతో బాధ.

హెచ్.ఇ. హెచ్.డి.ఎన్.జి.ఎస్. రైల్వే కార్మిక సంఘము

ద్వితీయవార్షిక కౌన్సిలవసతి సందర్భాదు, దక్కన్
ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు యమ్. ఫచేట్లాఖాన్ గారి
స్వాగతోపహ్వానము:-
సభాసదులారా, మిత్రులారా!

మహాశయవారా! వేతనములు, బానిసత్వములు, సెల
వు, ప్యాసులు, సర్వీస్ బాండులు, గృహములు, మొదలు,
వైద్య విద్యానుకూల్యములు, కాలనిర్ణయములే రైల్వే యుద్ధో
గ్గుల బహుకాలపు యిబ్బందులు, అధికారులు వీనిని గురించి
తమ యజ్ఞానపుసాకు దెలుపజాలరు. ఈ యిక్కలట్లుల గురించి
యిప్పుడు కాలపరణ మొనర్చుట వాకు భావ్యముకాదు. పరి
పాలనపు సంరక్షణ, సమర్థతకై అధికారు లీ ముఖ్యమైన అత్యు
న్నతమైన విషయముల గురించి తగురీతిగా సానుభూతితో
ప్రత్యుత్తర మొనర్చుట అత్యవసరము.

మహాశయవారా! వేతనముల నిజాం ప్రభుత్వము వారు
రైల్వే పరిపాలనను స్వయముగా గైకొన నున్నారు. ఉదాహర
ణకు పాపాణు ప్రఖ్యాతి గాంచిన యీ ప్రభుత్వపు పాలనము
క్రింద రైల్వే చేరనన్న విషయముపై కార్మికులు మిగుల సంత
సించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు వీరియిబ్బందులను తొలగిం
చుటకు వెంటనే యజ్ఞ ప్రసాదించెదరని సంపూర్ణముగా విశ్వ
సించుచున్నారు. వీరిపరిశ్రమిత్వానములందు ఆశించు వా
కులు గాకుండుటకై నేను ప్రార్థించుచున్నాను.

ఈ రాష్ట్రమునందు కార్మికరక్షణ కాసనము లేకుండుట
దురదృష్ట మనవచ్చును. రాష్ట్రీయకాసనసభయందు కంటో
న్మెంటు బోర్డునందు కార్మిక ప్రాతినిధ్య మత్వవసరము. అసలు
కాలములోనే ప్రభుత్వమువారికి బోర్డువారికి, ప్రైవేటుయముల
గురించి యొక ప్రజాళిక యందజేయవచ్చును. మహాశయ
వారా! వేతనముల నిజాం ప్రభుత్వము పరిపాలనా భాగాధికారులు
ఫ్యాక్టరీ కాసనమును యేర్పరచు సమయమున కార్మిక ప్రతిని
ధుల అభిప్రాయములు కనుగొనకుండుట విషాదాంశము. వాణి
జ్యసంపాదక కాసనముగురించియేయారుచేయబడిన చిత్తనీయములు
లపై పరిపాలనాభాగాధికారులు యజమానుల అభిప్రాయము
ను కొరకు చింతింపవచ్చును. దేశమునందు కార్మికుని విచారించుట
కేర్వణీయమైనది. కాని కార్మిక విచారణ సంఘ
మువారు సంస్థానములను భారతదేశమునందు సంయోగింపకుం
డుట కడువిషాదము. కాసనసభ, పార్లమెంటులందు సభ్యులు
కొంద రీవిధములై కృషి సలిపినను చివర కది నిర్ణయమై యర
ణ్యరీతిగదనముగా మారిపోయినది. నైపుణ్య విచారణసంఘమువారు
సంస్థానములను తమ విచారణయందు చేర్చుటవలన సంస్థాన
కార్మికులు సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారిని కార్మికవిచారణ
యందు సంస్థానములను చేర్చుటకు తిరిగి ప్రార్థింపవలయును.

అంతర్యాలిది పాటకపు ప్రజల ముక్తికొరకు సాదర రా
ష్ట్రీయ పాటకంబు రీ యుద్ధముననుకూల తన సాయమొనర్చుటకు
విషయపూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నాను.

ఈవాక్యములతో మీ ఆందరిని మరొకమారు స్వాగత
మొనర్చుచు రాయ్. కె.ఎన్. గారిని అధ్యక్షునిగా ముందుకు నిజ
ముగా మన అగృహ్యమనవచ్చును. పాటకపు ప్రజలకు, వీరవారల
కు వీ రొనర్చిన నేప మికందరికి విదితము. భావికాలమునందు
మన యీ యుద్ధమును వీరి సహకారులు సానుభూతిలన
కు త్రమముగా పరిగణింపబడుట నిస్సందేహము, నిర్వివాదము.

లండను అపీలుకోర్టు జడ్జివదవులు

నూతననియమాముకములు
రుగ్బీ, నవంబరు 11:- ఇదివరకు లార్డు జస్టిసు ఆఫ్
అపీలుపదవిలోనున్న రై. హే. ప్రాంకురీ నెలుగారిని లార్డు ఆఫ్
అపీలుపదవికిని, యిదివరకు హైకోర్టుజడ్జిగా నుండిన సర్మా
రుగ్బీరోమరుగారిని లార్డు జస్టిసు ఆఫ్ అపీలు పదవికిని శ్రీబ్రాహ్మి
రాజుగారు నియమించిరి. (ఆ. పే.)

ఆర్జంట్లైను- బ్రిటను దేశములు

వాణిజ్యసంబంధ మగు నొడంబడిక
రుగ్బీ, నవంబరు 11:- బ్యూనసు అయిన్సు పట్టణమున
యీ యొడంబడిక ప్రముఖమైన ఆర్జంట్లైను విదేశ మంత్రయును
బ్రిటిషు రాయబారియును సంతకములుచేసిరి. బ్రిటిషు రాయ
బారులు చెనుక ఆర్జంట్లైను దేశమున కేగి దానిని స్థిరపరచిరి. (ఆ. పే.)

మరల శాశ్వతకపులు

రుగ్బీ, నవంబరు 11:- 1881 లో చిన్నియూంసు పరగ
ణా శాశ్వతముగా బ్రిటిషువారి కొసగబడినది. ఈనెల 15 వ
తేదీన ఆపరగణా మరల చీనావారికి వశపరచబడును. ఈ
ఒడంబడిక 21-10-29 వ తేదీన నాన్సింగులలో చీనా బాతీయ
ప్రభుత్వమునకును బ్రిటిషు ప్రతినిధులకును జరిగెను. ఈనెల
15 వ తేదీన ఆపరగణా హక్కు-ప్రములను బ్రిటిషువారు
బాతీయ ప్రభుత్వమున కొసగిన తొడనే బాతీయ ప్రభుత్వము
వారు మరల శాశ్వతకపులు ప్రముల కొసగగను. (ఆ. పే.)

సంయుక్త రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘము

ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన, భారతీయుల
కోర్కెలకు చాలకొరవడియున్నదని తీర్మానించుట

అలహాబాదు, నవంబరు 11:- శ్రీ శ్రీ కాంగ్రెసు కొనబడిన
సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెస్ సంఘసమావేశము నిన్న సా
యంత్రము జరిగెను. పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు అధ్య
క్షతవహించిరి. పండిత మోతీలాల్ గారు సభలో కొంతసేపుండి
రి. కార్యదర్శియగు శ్రీ ప్రకాశాగారు లెక్క తనిఖీదారుల
నివేదికను చదివి కార్యాలయముయొక్క పనిసరిగా జరుగుచున్న
దనియు, లెక్కలు తృప్తికరముగా నున్నవనియు చెప్పిరి.

కార్యనిర్వాహకుల ఎన్నిక

శ్రీయుత పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు రాజీనా
మానిచ్చిన స్థానమున శ్రీయుత గణేశ కంకరవిద్యార్థిగారు అధ్య
క్షుడుగా నెన్నుకొనబడినది. శ్రీ ప్రకాశాగారు కార్యదర్శిగా
నెన్నుకొనబడిరి.

తీర్మానములు

- (1) విచారణలోనున్న ఖైదీలను కఠినముగా చూచుచు
న్నందుకు కమిటీవారు ప్రభుత్వమువారిని ఖండించుచు తీర్మా
నించిరి.
- (2) భారత ప్రజలసహకారమును కోరుచు బ్రిటిష్
ప్రభుత్వమువారు చేసిన ప్రకటనను, బ్రిటిష్ పార్లమెంటుసభలో
దానిని సమర్థనమును ఈ సభవారు విచారించి భారతబాతీయా
శ్రమికుల అవినీచాల కొరవడియున్నవని సభవారు తలచుచున్నా
రు. కావున కాంగ్రెస్ పార్టీంగ్ కమిటీవారు వచ్చేసంవత్సరము
కాసనోల్లంఘనాది కార్యములను కొనసాగించుటకు ప్రయ
త్నించవలెనని యీ సభవారు గౌరవపురస్కరముగా కోరుచు
న్నారు" అను తీర్మానమామోదంబబడినది.

రాజకీయవైదీల కుటుంబములకు సహాయము

సంయుక్త రాష్ట్రములలో రాజకీయ వైదీల
సహాయార్థమై మోతీలాల్ నెహ్రూగారి యధ్యక్షత నొక
సంఘ మేర్పాటు గావించబడినది సభలో తెలియజేయబడినది.

(ఆ. పే.)

దొరకెను

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సెనేటుమెంబరు మిర్. అక్రంజీ,
బి. ఏ. బి. యల్. గారు యిటుల వ్రాయుచున్నారు. గత 9
వ తేదీన విజయవాడలో జరిగిన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సెనేటు
సభలో నానంద ఎవర్ బిక్ గోధుమవర్మపు పూటలమును (పాం
టవ్ పెన్) వదలి వెళ్లిరి. కలముయొక్క స్వంతదాడును ఎవరని
నేనెరుగనందున ఆ కలమును విశ్వవిద్యాలయ కార్యాలయము
నందు వదలి యున్నాను.

నోబిల్ కళాశాల ప్రాతవిద్యార్థుల దినము

మచిలీపట్టణములోని నోబిల్ కళాశాలయందు రాజోపు
22 వ తేదీన విద్యార్థులకు బహుమతులు యివ్వబడినది. ఈ సం
దర్భమున సర్ ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారు అధ్యక్షతవ
హించుట, 22వ తేదీన ప్రాతవిద్యార్థులదినోత్సవము జరుగను.
అవాటి సాయంకాలమున 4 గం. ప్రెస్విటేరియన్ భవనమున
అల్పవృద్ధులందు జరుగను. 5 గంటలకు కార్యనిర్వాహక సభ
జరుగను.

నాయకుల ప్రకటనగూర్చి

బెంగాలు గవర్నరు అభిప్రాయము
కలకత్తా, నవంబరు 11:- యుద్ధవిరామ మహాత్మ్యవ
ముల సందర్భమున తన శ్రేయోభివృద్ధికై ఆసీస్సుల నిచ్చుచు
తెలుపబడిన వాక్యములకు ప్రత్యుత్తరముగా బెంగాల్ గవర్నరు
గారిట్లు చెప్పిరి:-

ఈ కోజ సేను రాజకీయములను గురించి ముచ్చటించును
కాని యిప్పుడు భారతదేశములో మనము బహుకీర్తిత పరిస్థితు
లలో నున్నామని యందరకును స్పష్టముగానే యుండవలెను.
రాజప్రతినిధి పద్యాపముతో ప్రకటన గావించెనో ఆ పద్యాప
ము తొడనే దాని నంగీకరించి రాజనామా కుదుర్చుటకై భార
త నాయకులు యిచ్చుగించుచున్నట్లు యిటీవల జరిగిన సందర్భ
ములవలన స్పష్టము కాగలదు. ప్రభుత్వమువారికిని నాయకుల
కును ఒడంబడిక కుదిరెనని పరస్పర అవిశ్వాసమునకు బదులుగా
విశ్వాసము నెలకొనును. ఈ విశ్వాసమువలన భారత రాజ్యాంగ
గ నిర్మాణము తృప్తికరముగా పరిపూర్ణమగుటకు అవకాశముం
డును. (ఆ. పే.)

మన సంఘ మింకను పూర్తిగా నిర్మాణరూపము దాల్చు
లేను. కాని ఒక వత్సరకాలమునందు కలిగిన అభివృద్ధి తృప్తి
కరముగా గలదు. పాటకపు జనులు సంఘమును బలపఠముగా
నేయు ప్రాముఖ్యమును, అవసరమున కనుగొనుచున్నారు. స్వ
ల్పకాలములోనే మనము గౌరవంత కలిగి తీరును. నిష్కలంబు,
సామర్థ్య, విశ్వసనీయమైన కార్యకర్తలలోనే చాలవరకు గల
దు. భారత వర్ష మునందు గల కార్మికనాయకులంద రీలాటునే
అనుభవమువలన తెలుసుకోగలుగుచున్నారు. ఈ లోటును తీసి
వేయుటకే నేను నా మిత్రులగు వి. వి. గిరిగారును కలసి యొక
ప్రజాళికను సిద్ధపరచితిమి.

తైనువై బ్రచారము సలుపుటయు, వ్యక్తిసంకటముల
నివారణములకై ప్రయత్నించుటయే యంతరకు సంఘముపక్ష
మున సలుపబడిన కార్యములు. ఈ విషయములలో మా ప్రయ
త్నములు అనుకొనినంతవరకు ఫలించినవి అనేక నిదర్శనములు
మీర దెలిసికొని మీకు సంతసింపక మానరు. కాని దురదృష్ట
వశము సంఘప్రాతినిధ్యము గల బర్తరపు అభియోగములు
బహుకాల మైనను పరిష్కరింపబడలేదు.

“భారతదేశము - శాంతిసందేశము”

సర్ సి.పి. రామస్వామి అయ్యరుగారి యువనాస్రమము

ప్రపంచశాంతిసంస్థాపనాదివసము

ప్రపంచశాంతి సంస్థాపనాదివస మహోత్సవసందర్భమున నిన్నటిసాయంకాలము 6 గంటలకు సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారి ఆధ్యక్షతకొండ చెన్నపురి గోఖలేభవనమందు బహిరంగసభ జరుపబడెను. స్త్రీపురుషులు భారతీయులు పాశ్చాత్యులు ప్రముఖులనేకులు సభసలంకరించిరి. డి. బి. గోవిందరావు చతుర్వజ్ఞదాసుగారి ఉపపాదనపై సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారి రధ్యక్షత పహించిరి.

తీర్మానము

“ప్రపంచమందు శాంతిని సంస్థాపించుటయు, అహింసాత్మామను తుదమట్టించుటయు, ప్రపంచము డెల్లజాతులకును మానవసౌభ్రాతృత్వమును పెంపుజేయుటయు ఉద్దేశసంకల్పము నందు ప్రప్రథానసమస్య లని యీసభవారు తలంచుచు ప్రపంచముయొక్క భావిశాంతి ఏసంధ్యయొక్క తోడ్పాటుపై ఆధారపడియున్నదో అట్టి నానాజాతిసమితి, నానాజాతిసమితి యూనియనులయొక్క బలభివృద్ధిలక విగుల అశించుచున్నాను” అను తీర్మానమును డి. బి. యస్. భవానందం పిల్లెగారు ఉపపాదించుచు, నానాజాతిసమితియొక్క నిర్మాణవిధినిర్వహణవిధానములనువివరించి ప్రపంచమందలి నానాజాతులయొక్క రాజకీయార్థిక, సాంఘిక కార్యకర్తల వివిధవిషయములందును అభివృద్ధి గావించుటకై నానాజాతిసమితి చాలపాటు పడుచున్నదనియు, గత ఐరోపాసంగ్రామమే ప్రపంచ పరిస్థితుల నల్లకల్లోల మొనరించెననియు, ఈ మారు మరొక సంగ్రామమే తలకొనిచున్నదనియు ఏయొక దేశమునకుగాని, ఏయొక జాతికిగాని మాత్రమేగాక, సర్వదేశములకును సర్వజాతులకును గూడ కష్టనష్టములు కలుగ గలవనియు, విషవాయువులు మారణాయంత్ర సామగ్రి మొదలగువానివలన పట్టణములకు పట్టణములే నశింపగల వనియు, అట్టి విపరీతసంఘటనములు జరుగకుండ ప్రపంచమందు శాంతిని నెలకొల్పటయే నానాజాతిసమితియొక్క ప్రధానకార్యమనియు భారతీయ ప్రజాక్షేమము పాశ్చాత్య ప్రజాక్షేమముపై సాధారణమైనదనియు ఈ సమితిపక్షమున దేశమందంతటను శాంతిప్రచారమును గావించుననినదని పత్తిరి.

శ్రీమతి కజిన్నసతిగారు

అధ్యక్షులు శ్రీమతి కజిన్నసతి గారిని ఉపన్యసించి గోరుచు కజిన్న దంపతులు భారతదేశము ప్రపంచమందంతటను గావించిన ఆద్యుత్ప్రచారమును గొనియాడి వారలు భయములను భారతీయులపక్షమున స్పృహయముతో స్వాగత మొసంగిరి. వివర కజిన్నసతిగారు మాట్లాడుచు తమ దంపతు లిరువురును ప్రపంచమనందంతయు నొకపూర్వ సంఘాతమొనరించి తిరిగి భారతదేశమున కరుదించితిమనియు, ప్రపంచ మెన్నిజాతులచేత నాక్రమింపబడినను, ఎన్నియెన్ని భాగములుగా విభజింపబడినను, ఎన్ని భూ జలసంధులచే ప్రత్యేకింపబడినను ఏక కుటుంబమే యనియు, మానవులందరు నేజాతికి, నేదేశమునకు జెందినవారైనను నొకే కుటుంబమునకు జెందినవారనెడి విశ్వజనీనభావమీ పర్యటనము వలన కలిగినదియు, అట్టి కుటుంబమునందు భారతదేశమునకు ఉచితమగుస్థానము కలుగవలసియున్నదనియు, నవంబరు 11 వ తేదీ శాంతిదినముగ ప్రపంచమందంతటను స్మరింపబడగలదనియు, జీవితపట్టణము ప్రపంచ కేంద్రపట్టణముగా నేర్పడినదనియు, నానాజాతిసమితియందు 54 వివిధజాతుల ప్రతినిధులు సమావేశమగుచుండుననియు, యుద్ధపరికరములను తొలగించివేయుటయే వారొనర్చిన ప్రధానకార్యమనియు, ఈవిషయములో పురుషులందరును ఈ కార్యమును నిర్వహింపగలమా యని యధైర్యపడుచుండితే గాని స్త్రీలు మాత్రము సంపూర్ణోత్సాహముతో నుండిరియు ఒక్క దేశము నుండి ఒక్క ప్రభుత్వమువారైనను స్త్రీని తమ ప్రతినిధిగా అంపియుండ లేదనియు, కాని స్త్రీలలో నవ్యభావోదయము కలిగినదనియు, తమ స్వదేశమున బుద్ధులందరే దేశమునకు సమితి యందు సరిసహజప్రతినిధి కలిగినందుల కెంతయు సంతసించితిమనియు, కాని భారత దేశమున కింతయు తమ ప్రతినిధుల నెన్నికొన సత్కారము చాడవలసి యుచున్నదిమనియు, స్త్రీల రాయచారమునందు తాముగూడ ఒక సభ్యురాలుగా వెడలియుంటిమనియు, తమలోపాటు ఒక స్త్రీసభ్యురాలినిగూడ డి. బి. నిమగ్నిని వారిని మాట్లాడుట కనుమతినొపంగవలసివడిన కొలనపుడు స్వపరిపాలనలనే దేశముల ప్రతినిధులు మాట్లాడకాదని పత్తిరినదియు, అందుచే తాము చెప్పదలచిన దేదైనను బహిరంగముగా చెప్పటకై ప్రతి దేశమును ముందుగా తన స్వాతంత్ర్యముకొరకై పాటుబడవలెననియు, అటుపిమ్మటనే ఆంతర్జాతీయ వ్యవహారములను జూచుకొనవలెననియు, పత్తిరి.

శ్రీ. జి. కృష్ణారావుగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు శాంతిసంస్థాపనాద్యకార్యకరణ గురించి మాట్లాడిరి.

శ్రీమతి. డాక్టరు. ముత్తులక్ష్మీరెడ్డిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు యుద్ధము వలన ప్రపంచమందలి సౌందర్యమును బాలమంతయు నశించు వనియు, గడచిన ఐరోపాసంగ్రామము వలన కలిగిన గాయములు మానవజాతియందులపై నింకను పచ్చి పుండై యున్నవనియు, మనదేశమునందైకమత్యవిహీనతయే మనపక్షమునకు కారణమనియు, హిందూమహమ్మదీయులకును, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులకును గల విభేదములు సమసిననేగాని హిందూసంఘమునందుగల భేదములు, రహితమైననేగాని దేశము సమృద్ధింపబడ జాలదనియు, గాంధీ, టాగోరు మహానాయకుల యుపదేశములు ప్రపంచమనందంతట సమసరింపబడుచున్నవేగాని దేశీయులు మాత్రము పెక్కుండు వారి ననుసరించుటలేదనియు, ఈ తరుణమున భారతీయ మహిళాజనము ప్రజాహిత జీవనసంధు పాల్గొని ప్రజాసేవకు గడంగవలెననియు పత్తిరి.

సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు

హర్షధ్వనులు చెలగ ఉత్తిష్టలై యువనాస్రమమునకు గడంగుచు తీర్మానముపై సమ్మతులు గైకొనుటకు పూర్వము కొలదివాక్యములను జెప్పుట తమ కర్తవ్యమని పత్తిరి.

భారతదేశము, అందు హిందూసంఘము వివిధ తెగలుగనూ, వివిధ సంఘములుగనూ విభజింపబడి విభేదములతోనిండి, ఏకమత్య రహితమై యున్నదని చెప్పుట కడు సులభమైనది. ఈ దేశమునుగూర్చి మాత్రమేగాక మరియు ననేకదేశముల యనుభవముపై నేనొక విషయమును జెప్పబోవుచున్నాను. ఆదేమనగా స్వల్ప విభేదము లనేకముగ నున్నచుగా కన్పించుచున్నప్పటికిని భారతదేశము మహత్తరమును, ప్రధానముగా విభేద రహితమగు దేశము (హిర్నధ్వనులు) విభేదములు, భిన్నాభిప్రాయములు, స్వల్ప సంఖ్యాకుల సమస్యలు మొదలైనవి, ప్రత్యేకముగా ఏయొక్కదేశమునకుగాని చెందినవి గావనియు, సర్వసామాన్యములే యనియు, నానాజాతిసమితి కరుదించిన మా కక్షకులకు తెలిసియేయున్నది. భారతదేశ ప్రధానావర్తమందు ప్రజల యాశయభ్రష్టత్వములందు, విహింసామృతములకు సంబంధించిన సమస్యలను పరిష్కరించుట కవలంబించెడి విధానములందు శ్రీనగరమునండి కన్యాకుమారివరకును, గొహతి నుండి కరాచీవరకును ఏకీభావము కలిగియుండుట మహత్తరమును, అసమానమును, అసాధారణమునకు విషయముకాదా? (వినుడు వినుడు.)

అట్టిస్థితిలో మాజీమాటికిని మనవిభేదములనుగూర్చియే ముచ్చటించవలెనా? తుద కెన్నటికైనను జయమందగల ఏకమత్యమునుగూర్చియే తరుచు ప్రసంగించుట యుక్తముగదా?

నేడు మనముచు శాంతి సంస్థాపనాదినముయొక్క మహోత్సవమును పలువురు వార్తాకర్తలు; సంగ్రామోత్సాహ సంరంభించుచు సంగ్రామోపయోగములనుగూర్చి రణనిహితుల భూమి త్యాగమునుగూర్చి వారి యసమాన కౌర్వైర్యముల గూర్చి మహద్భుతముగ ప్రస్తుతులు గావించబడినవి. కాని సంగ్రామానంతరము ప్రపంచమునందంతటను గొప్ప వివేకము దయించినది. ఆంధ్రులకు కెందు ప్రబల నిదర్శనములు ప్రస్తుతమందు గలవు. ప్రస్తుతము ప్రపంచమునందెల్ల సుత్తము నాటకములలో ఆర్. సి. పెర్సెట్ గారు వ్రాసిన సంచార సమాప్తి యను నాంగ్ల గ్రంథమును, మరొక జర్మనుదేశీయునిచే రచింపబడిన “వచ్చును భాగమున శాంతిసాధనము” అను నొక నవలయున్న ప్రపంచమందలి విశేష సంఖ్యాకుల నాకర్షించినవి. ప్రపంచ జనాభిప్రాయమును సమూహములకు పరమ సాధనము గానినో నీ నానాజాతి సమితివలన నెట్టి ప్రయోజనము నుండబోదు, ప్రపంచమందే జాతిగాని, ఏదేశమునగాని ఎట్టి స్వల్పసంఖ్యాకమైనను ఎంతటి బలహీనమైనను తన వాదము న్యాయమును సక్రమమునైననొకతన యభిప్రాయమును వెల్లడించుకొనుటకై యుద్ధ పరికరముల వలని భయమెంతమాత్రమును లేక తన సదుద్ద్యమమును నిర్వహించు కొనుటకును సమానావకాశము లేర్పరుచుట కిట్టి సంఘ ఇట్టి విచారణసభ యవశ్యకమే. నానాజాతిసమితి అట్టి నిర్వాహకమును, స్వతంత్రమును ప్రపంచ ప్రజాభిప్రాయమును సంపూర్ణముగా యింకను నెలకొల్పి యుండలేదు. కాని అందులకు ప్రారంభము గావించబడినది.

తెచ్చ స్వపరిపాలన మనభవింప నున్నను, నేడుమాత్రము స్వరాజ్యములేకయున్న భారతీయులమను మనమీ నానాజాతిసమితి విజయమై శ్రద్ధవహించి యుండవలెనా? నానాజాతి సమితి ప్రపంచాభిప్రాయమునకు సాధనమై యుండునంతవరకును భారతదేశస్థితి ప్రపంచమునకు ప్రకటించుట కీసమితి ఉపయోగమే. ఆంతర్జాతీయ పరస్పర పరిష్కారమున కీ సమితి మంచి సాధనమని నాయభిప్రాయము. భారతీయ ప్రతినిధులు ప్రపంచము నాందోళన పరచెడి వివిధ సమస్యలను విశేష ప్రతినిధులందరతో సమముగా చర్చించి వాని పరిష్కారమునకు తోడ్పడగలరని గుర్తింప

బడుట స్వల్ప విషయమా? బ్రిటన్ ప్రధానమంత్రియగు రాబిన్సన్ మాట్లాడునట్లుగాని నాయకత్వమున ఈ సంవత్సరమున నానాజాతిసమితి గావించిన ఘనకార్యము లీదినకు గావించితే వానికంటెను అద్యుత్తమములని పరిగణించుచున్నాము. ఈ జిప్సీ, ఈ రాక్, రషియా, అమెరికా మొదలగు దేశముల విషయములలో యంతదనుక గావించబడిన ఏర్పాటులను భారత దేశవిషయములలో గావించబడనున్న ఏర్పాటులను జరుగనిచో కెల్లాగు సంధి నామమాత్రముగా నిలిచియుండెడిదే, ఇదియంతయు మాట్లాడు మంత్రివర్గమువల్లనే గావించబడినది.

నానాజాతియందు సభ్యులగు ప్రతిదేశమును సరిసమానముగా నొనర్చిననేగాని సమితియొక్క కార్యములు సర్వోత్తమముగా నిర్వహింపబడజాలదు. కావున భారతదేశము సమితియొక్క కార్యనిర్వహణమునకు తోడ్పడగలండులకై సర్వసమృద్ధమగు స్వతంత్రదేశముగా జేయబడవలెను. కడచిన ఐరోపాసంగ్రామము ముగిసిన వెంటనే ఆపజయమందిన జర్మనీ దేశమునుండి తమ నష్టమునంతయు పూరించుకొననచ్చునని జయమందిన దేశమువారిందరు తలంచిరి. కాని నిరాశులైరి. ఎక్కుబడిన జర్మనీని ముందు పైకి లేపనెత్తి వలసినభారము జయమందిన దేశములవారి తలపైననే పడెను. అందుచే గెలుపొందిన వానికంటె ఓడినవాని స్థితియే బాగుపడెను. (నవ్వు) ఇందుచే తేలిక విషయ మేమనగా ఆరికముగా ఒకదేశము నకు నష్టము నాట్టిల్లినచో యితరదేశములుగూడ నష్టములలో పాల్గొనకతప్పదు. ఈ సంవత్సరము నానాజాతిసమితికి భారతీయ రాయబారమునకు సర్ మహామ్యూర్ హాబిబుల్లాగారు నాయకత్వ యందు పెంతయు మనము గర్వింపదగువిషయము. అట్టి మహోదారమనస్కులు, అట్టి స్వదేశాభిమాన పూరితులు, అట్టి విద్యావంతు తీర్కార్యమును నిర్వహించుట మహిమము. అందువలన భారతదేశము హిందువుల నాయకత్వమునేగాక, మహమ్మదీయ నాయకత్వమును గూడ ఆమోదించు ననుటకు ప్రబలనిదర్శన మొసంగగలదు. (హర్షధ్వనులు) యుద్ధవిధానములు ఆరికముగనే గాక, సాంఘికముగగూడ అనుపయుక్తములైనను భావము పూర్తిగ వ్యాపించినది.

“భారత స్వరాజ్యకృషి”

భారతదేశ స్వపరిపాలనకు, భారతదేశ సమృద్ధిగఱు మనము కృషిసలిపినచో మన మీ నానాజాతిసమితి విజయమునకు తోడ్పడగలదు. మన మానేక్యంభూమిలు ప్రభుత్వోపవలసియున్నది. కల్యాణ, తెగ, స్వాభిమానాని స్వల్పములను అటంకములనెల్ల అంతరింపజేయువలెను. జాత్యభివృద్ధిభావము, కులభివృద్ధి భావములు సమసిపోవలెను. ఏకగ్రామసాదాగ్రామముగడించి, భారతదేశమును మహత్తరముగను, మహానిశానుగను నొనర్చి, పూర్వమునంగలంత నికములకును ప్రపంచశాంతికిని ప్రపంచోద్ధరణకును భారతదేశము సాధనముగా నొనరింతవలెను.” అని పత్తిరి.

శ్రీ కృష్ణారావు భావనీగారు అధ్యక్షులకు, ఉపన్యాసకులకు వందనము లర్పించుటతో సభ ముగింపబడెను.

ఆంధ్ర శబ్దచింతామణి వ్యాఖ్యానము

కర్త. — పారనంది రామశాస్త్రిలుగారు ఆంధ్రవాద్యయమునందలి ప్రథమకవి యగు నన్నయభట్టారకుడు రచించిన ఆంధ్రవాద్యకరణమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతీయకవులను విమర్శించిన నన్నయభట్ట మాత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్రభారత లక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడి, అపూర్వముగ వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయశాటకము కాదనువారి వాదము లన్నియు సప్రమాణముగ ఖండింపబడినవి. భాషాసేవకు తెల్లలు ముఖ్యముగా చూడబడిన విశేషము లేన్నియో కలగలదు. కా. 1-12-0 బాష్ట్రవ శాస్త్రి, ఆంధ్రప్రదేశ్ అభిను. 7 తలబుల్లెట్టిపేడి, ముద్రాస్థు, ఆంధ్రప్రదేశ్ అభిను. 7 తలబుల్లెట్టిపేడి, ముద్రాస్థు

సర్వవక్ష సమావేశ రిపోర్టు

సైబరాబాద్ పట్టణమునందు జరిగిన సర్వవక్ష సమావేశ రిపోర్టు పూర్తియైనది, బందరు కాంగ్రెసు అసెంబ్లీలోను విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది. కావతి సినవారు ఆయాస్థలములలో కేసుకొనవచ్చును. వెల రు 1/- కరూపాయ మాత్రం

సాంఘిక వార్తలు

కార్మికుల సభ: మద్రాసు కార్మికసంఘసభ్యుల సభ శుక్ర 18 వ తేదీ సాయంకాలము 5-30 గంటలకు పెరంబూరు బ్యారక్సులోని నాడియాపార్కునందు జరుగును.

నాకప్రవేశం: మార్టిన్, జనపూరు పోలీసు నూపరింతుండెంటునేటి ఉపయమున మద్రాసునకు వెళ్ళిరి.

శ్రీయుతి రఘుపాదూరు పోలీసు మునిసామనాయుడుగారు చిన్న మద్రాసునకు వెళ్ళిరి.

రంగూను ఆంధ్రసభలు: ఈ నెల 23, 24 తేదీలందు రంగూనునందు జరుగనున్న ఆంధ్రసభలకు కా. నాగేశ్వరరావుగారు చెన్నపురినుండి 15-వ తేదీ శుక్రవారము బయలుదేరి వెళ్ళుట కేర్పాటు చేసియున్నారు.

4వ సాంవత్సరిక శ్రీవైష్ణవసభ: నాల్గవ సాంవత్సరిక శ్రీ వైష్ణవ సమావేశము రాబోవు డిశంబరు 30 వ తేదీన మద్రాసులో జరుగును.

అకసాక్షి ప్రమాదమున ఒక కూలివాడు చనిపోవుట

నిన్న ఉదయమున ఏనుగులు సమీపమున మూతై వాస్తవ్యుడగు రాజమాణిక్యం అను కూలివాడు బియ్యపుబస్తా మోసుకొనిపోవుచుండ కొందరుకూలీలు లాగుచున్న ఒకబండి యీ తుని దీక్షానెను.

మారికథాకాలక్షేపము - సావిత్రిపాఖ్యానము ఈ నెల 14 వ తేదీ గురువారము సాయంకాలము 5-30 గం. మైలాపూరుమునందు లింగాచార్యగారు శ్రీభాగవతము రాజమహేంద్రవరము కాపురపులను బ్రతి మంజులూరి తరుణ భాగవతము గారు సావిత్రిపాఖ్యానమును మారికథాకాలక్షేపము జరుపెదరు.

చిత్తగింపుడు, కా. నాగేశ్వరరావు, మైలాపూరు 12-11-29.

14 వ సాంవత్సరిక నయ్యద్ మెమోరియల్ ఛామేయనుమిపు పందెములు

ఈ పైపందెములు యధాప్రకారముగ రాబోవు డిశంబరు తుదివారమున ఏలూరులో జరుగును.

కె. కిరీటి, మోతే. కృష్ణరావు, (కార్యదర్శకులు)

మద్రాసు గవర్నరుగారి ఆగమనము

ప్రభుత్వోద్యోగుల ఆహ్వానము సర్. జార్జి ఫ్రెడరిక్ స్టాన్లీగారు మద్రాసు నూతనగవర్నరు ప్రాసీసతి మిస్ స్టాన్లీ, తేడీ మేరి క్యాంబెల్, క్యాప్టెనుబాటల్ విల్ బ్రాహ్మను మిలిటరీ సెక్రటరీ, క్యాప్టెను యాన్సునాన్, క్యాప్టెను క్రేప్టరు (ఏ. డి. సీలు.) మేజరు డి. పి. బాన్స్టనుగార్ల తతో సహా నేటి ఉదయమున మద్రాసు నకు తొంబాయునుండి ప్రత్యేక ప్రయత్నముల విచ్చేసిరి.

సర్. జార్జి స్టాన్లీగారును వారి సతీయు బ్యాంక్వెటింగు హాలునకు కోవిబండిలో వెళ్లిరి.

మద్రాసు నూతన గవర్నరుగారి ఉద్యోగ స్వీకరణము

సర్ నార్మన్ మార్షల్ గవర్నరుగారు తమ తాత్కాలిక గవర్నరు పదవియొక్క చాన్స్ స్టాన్లీగారికి చేతి యునుమున బిస్మింది గవర్నరు మెంటు భవనము ఎదుట తేడీ మార్షల్ గవర్నరుతో సహా అదయాదూరిని తమ భవనముచేరిరి.

సీ. డబ్ల్యు. ఇ. కాటన్, ఆక్టింగు చీఫ్ సెక్రటరీ.

గవర్నరుగారి పెర్సనలు

ప్రాప్త ఉద్యోగుల నియామకము ఈ దినవ పేర్కొనబడినవారు ఆయా యుద్యోగములకు 12-11-29 తేదీనుండి గవర్నరుగారిచే నియమింపబడిరి: విజాక్ గ్రీన్ బి. సి. ఎస్. గార్ల పేలు సెక్రటరీ, కెప్టెన్ లయన్ బూటిల్ ఎల్ బ్రహ్ం, ఎం. సి. గారు మిలిటరీ సెక్రటరీ, మేజరు డేవిడ్ పెట్రీక్ బాన్స్టన్ గారు సర్జను, కెప్టెన్ రెజినాల్డ్ ఫెన్విక్ క్రాఫ్టర్ గారు ఎయిడు డిక్ట్యంపు.

సీ. డబ్ల్యు. ఇ. కాటన్, ఆక్టింగు చీఫ్ సెక్రటరీ.

ప్రాచ్యపట్టభద్రనంపుము

పైసంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు ఈనవంబరు 18 వ తేదీ శనివారమునాడు అత్యవసర విషయములం జర్జింపుటకై చిట్టిగూడూరు సంస్కృత పాఠశాలభవనమున ప్రభుత్వాన్ని ముగింపులకు శ్రీమతిరుమల గుడిమెళ్ళవరదా చాడుర్లు ఎం. ఏ. గారి యధ్యక్షతన సమావేశము కానున్నది.

విద్యా అంగలూరి శ్రీనివాస తాతాచావులు, సహకార్యసభ

హిందూస్థాన్ బ్యాంకు

డైరెక్టరుల స్టాట్యూటరీ రిపోర్టు నవంబరు 22-వ తేదీ శుక్రవారమున జరుగబోవు స్టాట్యూటరీ సభలో బ్యాంకు షేరుహోల్డరులకు సమర్పింపబడు రిపోర్టు యాదగున పొందుపరుపబడినది.

హిందూస్థాన్ బ్యాంకు డైరెక్టర్లు, బ్యాంకు మెంబరులకు యీ క్రిందివిధమున రిపోర్టుగావింపబడునూరు:—

- 1. ప్రత్యేకింపబడిన షేర్ల మొత్తపు సంఖ్య 15,526. 2. ఈ షేర్లలో (ఏ) నగదు రూపమున చెల్లింపబడు మరకుపైని ప్రత్యేకింపబడిన షేర్ల సంఖ్య 15,526. (బి) నగదురూపమున పూర్తిగా చెల్లింపబడుటకు ప్రత్యేకింపబడిన షేర్ల లేవు. (సి) నగదురూపమునగాక శేరోకవిధమున పూర్తిగా చెల్లింపబడుటకు ప్రత్యేకింపబడిన షేర్లు లేవు. 3. నగదురూపమున చెల్లింపబడు మరకుపైని ప్రత్యేకింపబడిన షేర్లమూలమున బ్యాంకునకు చేహరిన రాబడి మొత్తము రూ 4,62,880. 4. 1929 అక్టోబరు 31-వ తేదీ నాటికి బ్యాంకునకు చేహడిన రాబడి మొత్తము రూ 11,70,002. 5. బ్యాంకుయొక్క ప్రారంభ ఖర్చుల మొత్తము రూ 10,168-7-5. ఈ రిపోర్టును మేము యిందుమూలమున సెర్టిఫై చేయుచున్నాము.

డైరెక్టర్లు:—ఎం. జమాలు మహమ్మదు సాహెబు గోవిందదాసు, చతుర్భుజదాసు టి. ఆర్. వెంకటరామ శాస్త్రి

మేనేజింగు డైరెక్టరు:—విద్యాసాగర పాండ్య ఈ రిపోర్టులో బ్యాంకుచే ప్రత్యేకింపబడిన షేర్లకును, అట్టి షేర్లమూలమున చేహరిన రాబడికిని, బ్యాంకుయొక్క రాబడికిని, ఖర్చులకును, సంబంధించిన భాగమును నేను సర్టిఫై చేయుచున్నాను.

ఎం. కె. డండేకర, మద్రాసు, 7-11-1929 ఇన్ కార్పొరేటెడు ఆక్సాంబెంటు, ఆడిటరు.

టార్విల్ స్టీమరు నెలర్ల కూరచర్చ

మద్రాసు, నవంబరు 11:— మద్రాసు యువకసంఘ సహాయకార్యదర్శి డి. పి. రామస్వామిగారు యిటులవ్రాయుచున్నారు.

మద్రాసు హార్బరునకు వచ్చినటార్విల్ అను ఫ్రెంచి యుద్ధవాహను ఎల్లరు చూడబోవచ్చునని పత్రికలందు చదువుటచే నేనును మరికొందరు స్నేహితులును నిన్న సాయంకాలము చూడబోయితిమి. మేము హార్బరును ఖద్వారమునకు వెళ్లి హార్బరు ప్రవేశించుటకు పోవ అచటి పోలీసువారు ఆమార్గమున ప్రవేశంప పీలులేదనిరి. అంతటమేము మరలి వేరద్యారమునుండి హార్బరులోనికి ప్రవేశించితిమి పడవల్లు తటవైయం దెను జనసమర్థము మిలిమీరియందెను. కొంతకన్నపడిపడవనెక్కి స్టీమరుకడకుపోవుతెరి స్టీమరు అధికారులు జనులను స్టీమరులో ప్రవేశంప నిరాకరించినవిషయము తెలిసెను. జనసమర్థము ఎంతకన్నపడినది వివరించుటకు సాధ్యముకాదు. మాపడవనుముందుగా రెనిడుపడవ లందెను. ఆరెండు పడవలలోని జనులు పురుషులు, స్త్రీలు స్టీమరుయొక్క మెట్లనెక్కిబోవ నెలర్లు వారిపై నీటిదారినిడిచి చాలాకూరముగా ప్రవర్తించిరి. స్టీమరు మెట్ల మీద చాలమంది స్త్రీపురుషులు స్టీమరు ప్రవేశంప కాచియుండి వీరల్లెగ్రకు యీ కష్టములు సంభవించెను. ఈ నెలర్ల చర్య గాంచి జనులు చాలకలవరమొందిరి. నిచ్చెనవైపుండిన వారల్లెరు నీటితోపడిమనిగిపోవుచురేమోయని భయపడిరి ఒక నెలరు తన రివాల్యరునెత్తి జనులనుకాల్చునటుల భయపెట్టెను. స్టీమరు అధికారులు మిగులఅక్రమముగా ప్రవర్తించిరి. స్టీమరునందు జనులు గుమిగూడక చేయనలయునని వారు తెలిచియుండిన పడవల వారికి తెలిపియుండిన బాగుండెడిది. ఫ్రెంచి కమ్యూండరు ఫ్రెంచి కాన్సిలు మొదలగు అధికారులు యీ అక్రమచర్యకు తగినసమాధానము జనులకు నొసగవలసియున్నది. ప్రభుత్వము వారుకూడ యీ విషయమందు విచారణ గావించవలెను.

దంత చూర్ణము

డబ్బీ 1-కి షేల 0-2-0; 12-కి 1-4-0 ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లుతోముటలను చిగుళ్ళుగట్టి పడును. చిగుళ్ళున్నుండి రక్తముకూలుతున్నది. నోటదుర్గంధము లేకయుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు బ్యాంకుయి.

కామన్సు సభలో భారతదేశముగూర్చి చర్చ

శ్రీయుత ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారియభిప్రాయములు కామన్సు సభలో జరిగినచర్చ నే నిదివరలో ప్రకటించి న యభిప్రాయములనే ధ్రువపరచుచున్నది సంతకాల్స సత్వర జొమినియసు స్వాతంత్ర్యధారముమీదనే రాండు లేట్ లు సమావేశము జరుపబడునని ఇంకియా మంత్రియగు బెన్సుగారు గాని, రామ్సే మాన్వో నాల్డు గారు గాని డిల్లీ కాండు లు శిశిల ప్రశ్నకు జవాబుగ చెప్పలేదు. రాండు లేట్ లు సమావేశము అట్టి యాధారముమీద జరుపబడ దనియు సమావేశముయొక్క తీర్మానములమీద ప్రభుత్వము వారు బద్ధులు కారనియు, ప్రభుత్వమువారితో నాలోచనలు సలుపుటకు మాత్రమే సమావేశ ముద్దేశింపబడినదనియు, వారి యుపన్యాసములను స్వప్తపడుచున్నది. ప్రజాప్రతినిధులు చెప్పునదంతయును విశాలభావముతో ఆలోచింపబడునని బెన్సు గారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వసభలో కలోనియలు సెక్రిటరీగారును, లేట్ లు ప్రభుత్వము వారితో రఫున పార్మారు ప్రభుత్వగారును ప్రకటించిన భావము నే బెన్సు గారు సమర్థించిరి. బైప్రామి గారి ప్రకటన మాంలే గూ విధానమునే మరల ప్రకటించుచున్నదనియు, అంతకుంపై సభిక మేమియు దానిపై మెరుగుపెట్టగూడదనియు వారు స్పష్టము గా జెప్పిరి. సంతకాల్స సత్వర జొమినియసు రాజ్యాంగవిధానము ను తయారుచేయుటకు సమావేశము జరుపబడునోమో యను ప్రశ్న విషయమున, మాంలేగు విధానమునుండి వెనుకకుమరలట లేదని మాక్ నాల్డుగారు చెప్పిరి. దీనినిబట్టి మాంలేగు విధానము కంటే సభిక మేమియును లేదని యిప్పుడు స్పష్టపడుచున్నది. డిల్లీనాయకుల ప్రశ్నకు జవాబుచెప్పట బెన్సు గారిపని గాదు. కాని, సంతకాల్స సత్వర జొమినియసు స్వాతంత్ర్యధారము మీదనే సమావేశముజరుపుట ప్రభుత్వమువారియద్దేశమనిచో, అట్టిజవాబును తాముసగుటకు వెనుదిరుగనే యుండియుండురు. ఎందుకనగా, అందుములమున భారతీయప్రజాభిప్రాయమును పూర్తిగా తమపక్షమునకు రాబట్టుకొన గలిగియుండురు. తమ యుపన్యాసమునందును, తాము క్రాసుపరీక్ష గావించబడ నిరాక రించుటయుండును, ప్రభుత్వసభలో గావించబడిన లేబరుప్రభు త్వ ప్రకటనకంటే శ్రేయోగ్ముఖ మేమియగుదేమోయని భార తదేశాభివృద్ధిని ప్రతిపాదించుచు, స్వాతంత్ర్య పోరాటము లో విముగు చేందియున్నవారును, ఎట్లయినను సమావేశము జరుగవలెనని యాతురపడుచున్నవారును, తప్ప నింకెవ్వరును భావింపజాలరు.

కాంగ్రెసు నాయకులవిధి

బెన్సుగారి యుపన్యాసము ముఖ్యముగా లాయరుజాతి గారిని, లిబరలు పార్టీ వారిని, మాక్సిం చుట లో నే గూడియున్నది. ఇందువలన మనము అనవసరముగా సంప్రేషిం పవలసిన పనిలేదు. అధికారుల నోటినుండి వెలువడు వాక్యము లలోలేని యర్థము సూహించుట మనప సామాన్యనియమి. అది మన జాతికిగలమిఖ్యదౌర్బల్య మయ్యుచున్నది. బ్రిటిషు ప్రభు త్వమువారు భారత దేశమునకు సంతకాల్స సత్వర జొమినియసు స్వాతంత్ర్యము సంగీరింతుకో లేదో కాంగ్రెసునాయకు లీ సరి వత్సరాంతమువరకు గనికెట్టి చూడవల యున్నది. తమ ప్రశ్న కు సమాధానకరమగునట్టియు స్పష్టమగునట్టియు, జవాబు రా నంతవరకును, తాము బైప్రామిగా ప్రకటనముగాని, రెండో లేట్ లు సమావేశముగాని, అంగీకరింపగూడదు. బ్రిటిషు రాజ నీతిజ్ఞులు చూపవలసినట్లునలే మనముగూడ జూపవలసి యున్నది బైప్రామిగాని, లేక ఇంకియా మంత్రియంగిగాని, లేక బ్రిటిషు ప్రభుత్వమంత్రియంగిగాని సంతకాల్స సత్వరజొమిని యను రాజ్యాంగవిధానమును రియాయ చేయుటకే కాంచుటలేదు. ఇందులోను ఒకపక్షమునని స్పష్టమగు ప్రకటన రానంతవరకును కాంగ్రెసు కలకత్తా తీర్మానమునే గలిపియుండి, కాంచుటే బలు సమావేశమునగాని, బైప్రామి ప్రకటనమునగాని, అంగీకరింపగూడదు.

కీ॥ శే॥ కాశీబజారు మహారాజుగారు

కలకత్తా, నవంబరు 12:—మహారాజు ౬౯ మనీంప్ర సంప్రదించిగారు కాశీబజారు మహారాజుగారు నేటిదినము ఉదయము కలకత్తాలో మరణించిరి. మరణించునప్పటికి వారి వయస్సు 71. వెంగరాష్ట్రమున విద్యాసంస్థలను నీరు దాదాని ౧౪ కోటిరూపాయలు విరాళముల నిచ్చియుండిరి. వెంగరాష్ట్ర ౧౪ వరిక్రమల సభివృద్ధిచేయుటకై వీరు గొప్పమొదలైనవి య్యుపరచియుండిరి. (ఆ. ప్రె.)

వృథ మ ఆంధ్రకార్తిక మహాసభ

బెజవాడ దుర్గాకళామందిరములో 15-11-29 శుక్రవారము

ప్రారంభకులు:—వి. వి. గిరిగారు. బారిష్టరు-అట్-లా అధ్యక్షులు:—దాసు త్రివిక్రమరావుగారు, యల్. యల్. బి., బారిష్టరు-అట్-లా కార్మికోద్యమాభిమానులు విచ్చేయ బ్రాధ్ధితులు. తుర్లపాటి వెంకటేశ్వరరావు, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు, బోడిన రాములు కార్షదర్శి.

తొమ్మిదవ రెడ్డిజనమహాసభ, కడప

ఈ నవంబరు నెల 23 - 24 తేదీలకు సరియగు శుక్ల సంవత్సర కార్తిక బ 7 - 8 శని ఆదివారములయందు హైదరాబాదు శ్రీయుత రావుబహద్దర్ యస్. వెంకటరెడ్డిగారి యాజమాన్యమున కడపపుర మున తొమ్మిదవ రెడ్డిజన మహాసభను జరుప నిశ్చయింపబడినది గనుక తాము తమ సన్నిహిత రెడ్డిశిరోమణులతో సభకు దయచేసి కార్య క్రమములో పాల్గొని సభను అఖండవిజయవంతము గావింప ప్రార్థించు చున్నాను.

కే. కోటిరెడ్డి, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.

లాహోరు కుట్రకేసు

అప్రావరు క్రాసుపరీక్ష లాహోరు, నవంబరు 9:—కుట్రకేసునందు అప్రావరు జనుగోవా నేడు యింకను క్రాసుపరీక్ష జేయబడెను. సాక్షి అర్చనా దేవి బడిన కొన్ని రోజులవరకు అప్రావరుగ మారలేదు. ఏప్రిల్ 3 వ తేదీన పోలీసు సూపర్వైండెంటువచ్చి అడుగగా సాక్షి అంగీకరించెను. ఎకలు అమరదాసుగారు క్రాసుపరీక్ష జేసిపిపవ ఎకలు ప్రాతినిధ్యములేని ముద్దాయిగూడ క్రాసు పరీక్ష జేయగోరిరి. శివవర్మయను ముద్దాయి హిందీరానందున మహారాష్ట్రభాషలో ప్రశ్నించినచో తర్జుమా జేయుట కొకని నియమింపగోరెను. ఆతిసికి ఇంగ్లీషు ఉద్భభాషలు వచ్చు నని ప్రాసిక్యూటరువారు యజాపుచేతు మనిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు వచ్చుననియే నిర్ణయించిరి. ఇబ్రహిమును కనిస్తేలులు సాండర్సువై భగతు శింగు రాజగురు తుపాకులు కాల్పుచుండగ చూచితినిని సాక్ష్యము సంగెను. ఈతని ఎకలు అమరదాసు దీర్ఘముగ క్రాసుపరీక్ష జేసినపిపవ నాటికి కోర్టు ముగిసెను. (ఆ. ప్రె.) “ఆర్మిస్టు” సమయమున అల్లరి లాహోరు, నవంబరు 11:—నేడు స్పెషలు (మేజిస్ట్రే) టుకోర్టులో ముద్దాయిలందరును “విప్లవమునకు జయము క్రైలుగు గాక” “నామ్రాజ్యకాంక్ష అంతమొందుగాక”యని ముద్దాయి లందరును 4 గంటల సమయమున కేకలుజేసిరి. రా॥ న్యాసుగారు, లాహోరు సర్జను సాండర్సుగారి శివపరీక్ష జేసేతినియు, సాండర్సుగారికి గాయములు తగిలె ననియు జెల్పిరి.

ఇందూరు మహారాజుగారి ఆగమనము

పట్టాభిషేకము కానున్నది-అందులకై ఇంగ్లాండునుండి ఇందూరుకు వచ్చిరి బొంబాయి, నవంబరు 11:—మహారాజా యశ్వంతరావు హోల్కార్-గారికి మైనారిటీ వెల్లినది. వీరును ఇంగ్లాండులో విద్యాభ్యాసము చేయుచుండిరి. ఇంగ్లాండు వెళ్లి 4 సం॥ రెము లు అయినది. వీరును వీరే, తోటట్టువను మనోరమరాజ్ఞి గాయు నేటి ఉదయము బొంబాయిరేవులో దిగిరి. వీరితల్లియను మహారాణి చంద్రావతిగారును ప్రధాన మంత్రిగారును, సర్ మాకుం చింద సర్వావచయగాతులు వీరికి బొంబాయిరేవులో స్వాగత మొసరిరి. ఏరంచును స్పెషలు రైలుబండిమీద ఇందూరు వెళ్లిరి. రాజోవు ఫిబ్రవరివెల్లో ‘ఎరికి రాజ్యపట్టాభిషేకము జరుపబడి రాజ్యాధికారము దిప్పగించబడుతు. (ఆ. ప్రె.)

సీమకమలములు

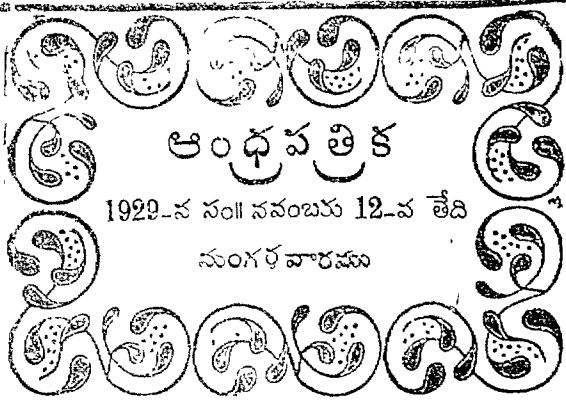
బంగారు వెండి వస్తువులు ఎలెక్ట్రో సామానులకు బాపాలాల్ అండ్ కో, 216, చైనాబజారు మద్రాసు.

ఆంధ్ర సనాతనధర్మపరుల మహాసభ

రాజమహదరు కృష్ణమాచారిగారి అధ్యక్షతను బెజవాడలో జరుగుట బెజవాడ, నవంబరు 11:—ఆంధ్రదేశ సనాతన ధర్మ పరుల మహాసభ మొన్నటి దినము తంజావూరునా ప్రత్యులగు రాజమహదరు జి. కృష్ణమాచారిగారి అధ్యక్షతను బెజవాడలో ప్రారంభమయ్యెను. సన్మాన సంఘాధ్యక్షులగు దేవరాజుగారు ప్రతినిధులకు స్వాగత మొసరిరి. అధ్యక్షుడు విన ఉపన్యాసమున కారదాచిట్టము విషయమై ప్రభుత్వమువారు అవలంబించిన విధానమును తీవ్రముగ ఖండించి, సతీసహనమును రద్దుచేయుటకును బాల్యవివా హములను నిషేధించుటకును సామ్యము లేదనిరి. పంచములు దేవాలయములను ప్రవేశింపు ఉచ్చయమును వీరు ఖండించిరి. సనాతనధర్మమును హిందువులందరు రక్షింపవలయు నని కోరిరి.

శ్రీల సభ

ఆంధ్ర సనాతనధర్మ శ్రీల సభ బెజవాడ యందలి శివాలయమున శ్రీమతి గుడి పాటి ఇంచుమతిగోవిందగారి అధ్యక్షతను నిన్నటిదినము జరిగెను. 1500 మంది శ్రీలు సభకు వచ్చియుండిరి. కారదాచిట్టమును ఆక్షేపించుచు ఎన్నటిదినము మారతాశము జరుపబడెను. చట్ట మును ఉల్లంఘింపవలయునని తీర్మానములు గానింపబడెను. పాలఘాటు బ్రాహ్మణులు మహారాజ్యజనము చేయుట. పాఠాఘాటు, నవంబరు 11:—మలనాడునుండియు అరవ జిల్లాలనుండియు నిన్నటి దినము 15000 మంది బ్రాహ్మణులు పాలఘాటునందు చేరి మహారాజ్యజనముజరిపిరి. మతమునకు అపార యము సంభవించినప్పుడు ఈజనముచేయుట సంప్రదాయము. భోజనానంతరము గొప్ప ఉత్సవము జరిగెను. సాయంకాలము ౭. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారి అధ్యక్షులు మహాసభ జరిగెను. కలకత్తా వాస్తవ్యులగు మహామహాపాదాధ్యయ ఆనంత కృష్ణశాస్త్రిగారు యం. కే. ఆచార్యగారు కారదాచిట్టమును ఆక్షేపించుచు మాట్లాడిరి. (శ్రీ. ప్రె.)

కార్మిక శాఖాపరిపాలనము

లేబరు కమిషనరుగారు తయారుచేసిన 1928-29 సంవత్సర కార్మిక శాఖా పరిపాలనా నివేదిక యందు, ఎంచడగిర విషయము లంతగ గనుపించవు. ఫ్యాక్టరీల సంఖ్య పెరిగినను, పారిశ్రామికాభివృద్ధి ఏమి నిర్వహించు గానరదు. ఏలన, వృద్ధియైన ఫ్యాక్టరీలు ఆయా ఋతువులలో బనిచేసి, ఏమిట బని చాలించునవిగ నున్నవి. ఇట్టి ఫ్యాక్టరీలలో బని చేయువారిలో స్త్రీ లధికముగ నుండుటచే, స్త్రీ కార్మికులసంఖ్య వృద్ధి గాంచెను. ఫ్యాక్టరీ యజమానులు, పనివారల శ్రేయముపట్ల ఆ తురము జూపుచున్నటుల, నివేదిక దెలుపుచున్నది. అయినను, ప్రమాదములసంఖ్య పెరుగుచునే యున్నది. కార్మికులతగవులలో కెల్ల ప్రధానమయినది, దక్షిణ ఆంధ్రయా రైల్వేకు సంబంధించి యుండెను. రైల్వే వర్కుమేపులలో పనివారిలసంఖ్యను తగ్గించుటచే, ఇట్టి పిత్తి చేకూరెను. చూశము మిల్లులలో పని వారల సమ్మెలు ప్రారంభ మయ్యెను. వీరికోర్కెలు ఛాలవరకు నెరవేరెను. మద్రాసు కార్పరేషను పాకీవాండ్రు సమ్మె ఒకదినమున జరిగెను. షెరోసు కంపెనీవారి అచ్చుకూటమునందు స్వల్పముగ సమ్మె జరిగెను. మంగుళూరు, కానూరులలో సమ్మెలు జరిగెను. ప్రధానపట్టణేతరభాగములందు జరిగిన సమ్మెలలో కెల్ల విశాఖపట్టణమండలమునందలి చిట్టి పోల జ్యూట్ మిల్లు పనివారి సమ్మెముఖ్యమయినది.

2144 మంది పనివారలలో రెండువేలమంది పనివారలు ఈ మిల్లులలో పని జాలించిరి. జనవరి 17 వ తేదీని సమ్మె ప్రారంభమై, మార్చి నాల్గవ తేదీవరకు ఇది నిలిచియుండెను. కార్మికసంఘాధ్యక్షులుగు వి. వి. గిరిగారి జోక్యమువలన, తుదకు ప్రమాధానము గుదిరెను. నూటికి పదివంతున వేతనములు వృద్ధిచేయబడెను. ఇతరసౌకర్యములు గూడ ప్రసాదించబడెను. కార్మికులకును యజమానులకును మధ్య నుదయించెడి తగవులను పరిష్కరించుటకు, శ్రేయస్కరమున చట్టము అవకాశ మిచ్చుచున్నను, ఈ చట్ట మింకను బాగుగ నుపయోగపడకున్నది. లేబరు సలహాసంఘపు సభలు అయిదు జరిగెను. కాని, ఈ సభలవలన, ఎక్కువ ప్రయోజనము గలిగినటుల దోషదు. కార్మిక సప్తవర్షహార చట్టము చోల లోపభూయిష్టముగ నున్న దని వెనుకటి నివేదిక దెలిపెను. దీనియపయోగమును విస్తరింప జేయుటకు సూచనలు గలవు. అవి ఎప్పుడు పోలత గాంచునో తెలియదు. మలే రాష్ట్రమునకు ఫలసబోయిన కార్మికుల సంఖ్య 133007 నుండి 20134 కి తగ్గెను. మలే రాష్ట్రమునందు రబ్బరు పరిశ్రమ తగ్గుటయు, హిందూ దేశమునందు కాలక్షాస మనుకూలముగ నుండుటయు, యీ తగ్గుదలకు

కారణ మని తెలుపబడెను. సింహళద్వీపమునకు వెడలిన కార్మికుల సంఖ్యగూడ తగ్గెను. దక్షిణాఫ్రికా నుండి, ఐచ్చిక నిర్గమన విధానము క్రింద తిరిగి వచ్చిన వారి సంఖ్య 2387 నుండి 2731 కి పెరిగెను. దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులకు పని దొరకుట దుర్లభ మగుటయే, తిరిగి వచ్చువారి సంఖ్యలు పెరుగుటకు కారణమని యాహింపబడుచున్నది. హిందూ దేశమునకు తిరిగివచ్చిన వారి కయినను, పనులు దొరకుట కష్టముగనే యున్నది. నిమ్నజాతులసౌకర్యములను పెంచుటకు లేబరుశాఖ ప్రత్యేకముగ కృషిసలిపెను. ఈ జాతుల వారికి ఇండ్లకు స్థలముల నిచ్చుట, వ్యవసాయమునకు భూముల నిచ్చుట, లంకభూములను కౌలుకిచ్చుట, సహకార పరవతినంధుములను వీరినిమిత్త మేర్పరచుట, విద్యాసౌకర్యములను పెంచుట, విద్యార్థివేతనముల నొసగుట, నీటిపనతుల నొసగుట, మున్నగు పనులలో నీశాఖవారు నిమగ్నులై యుండిరి. క్రిమి నలుపైబ్బు సెటిలుమెంటు వ్యవహారములుగూడ ఈ నివేదికయందు పొందుపరుపబడినవి. పల్లనరము, సీతానగరము, స్టూవర్టుపురము సెటిల్ మెంటులను సాల్వేషను ఆర్మీవారు నిర్వహించుచున్నారు. కావలి రిఫర్రేటరీ సెటిలుమెంటును, అల్లూరు బిట్రగుంట సెటిలుమెంటును, అమెరికను బాప్టిస్టు మిషనువారు నిర్వహించుచున్నారు. అజిత్ నగరము, సిద్ధపురము సెటిలుమెంటులు ప్రభుత్వనిర్వహణముక్రింద నున్నవి. పెరంబూరు సెటిలుమెంటు రద్దుచేయబడెను. వ్యవసాయమే, యీ సెటిలుమెంటులలోని జాతుల ముఖ్య వృత్తిగ నున్నది. చేతి పరిశ్రమలు గూడ, వీనియందు పనింపబడు చున్నవి. సెటిల్ మెంటులలో ఈడువచ్చినవారికి నిర్బంధవిద్య నేర్పబడుచున్నది. పారిపోయినవారి సంఖ్య సీతానగరము సెటిల్ మెంటులో నధికముగ గలదు. దీని నుండి 69 మందియు, స్టూవర్టు పురమునుండి 54 మందియు, కావలినుండి 56 మందియు పారిపోయినటుల, దెలియుచున్నది. పల్లనరము సెటిల్ మెంటు నందు పారిపోయినవారు లేరు. అజిత్ నగరము సెటిల్ మెంటునందు పారిపోయిన వారి సంఖ్య తక్కువగ నున్నది. వీనియందు నివసించెడి వారి సంతుష్టియే ఇందుకు కారణమని సూచింపబడినది. అటులగుచో, తదితర ప్రదేశములందు గూడ, అట్టిసంతృప్తి గలిగించుట యవసర మని తెల్లమగునుగద.

రాజకీయనిర్బంధితుల విడుదల: ఇండియామంత్రి

ఇండియామంత్రి యగు వెడ్డెవుడ్డు బెన్నుగారు రాజకీయ నిర్బంధితుల విడుదలవిషయమై కామన్సు సభలో జెప్పిన జవాబు భారతీయులలో మిగుల ఆశాభంగము కలిగింపకూడదు. హైందవనాయకులు గోరుచున్న ముఖ్యనియమ మిదియే. స్వరాజ్యమునకై పాటుబడినవారు, కారాగృహములలో మ్రగ్గుచుండునంతవరకు, రౌండు టేబిలు సమావేశమునకు అనుకూలవాత్సాహ్యము ఏర్పడజాలదు. లేబరుపక్షసభ్యులగు బ్రాక్స్టెగారు రాజకీయనిర్బంధితుల విడుదల యవసరమని చాటిరి. బ్రాక్స్టెగారు

గోరినవిధమున తాము చర్చదీసికొనజాల మని, ఇండియామంత్రిగారు దెలిపియుండుట మిగుల శోచనీయము. ఇందువలన భారతదేశమున కెట్లినష్టము గలుగబోదు. ప్రజల స్వరాజ్యసంపాదనదీక్ష బలపడునుగాని, తగ్గనేరదు. ఇంగ్లండు మాత్రము హిందూ దేశమును సమాధానపరచుటకు గల అమూల్యావకాశమును కోల్పోవును. ఇండియామంత్రిగారు స్వరాజ్యప్రకటనమువలన పాలిసీలో మార్పుగలిగెనని, ప్రసంగించియుండిరి. ప్రధానమంత్రియగు మాడ్లా నాల్డుగారు మాత్రము బాల్డువినుగారికి జవాబుచెప్పచు, పాలిసీలోగాని, కాలనిర్ణయమునందుగాని, మార్పు గలుగలేదని, చెప్పిరి. కలుగనిచో, నూతన ప్రకటనముతో బని యేమి గలిగెను? ఇకముందయినను, మార్పుగలిగింప నుద్దేశ్యముగలదా లేదా? లేనియెడల ఆసంగతిని స్పష్టపరచుట యవసరము. ఇండియా మంత్రిగారి యపన్యాసమువలన గలిగిన అనుకూలాభిప్రాయమును, మాడ్లానాల్డుగారు భంగపరచుచున్నారని గ్రహింపవలయును. స్వరాజ్యమొనగక, అధినివేశ స్వాతంత్ర్య లక్ష్య ప్రకటనముతో భారతీయులు తృప్తిజెందెద రని, లేబరు మంత్రులు భావించుచున్నయెడల, ఇంతకన్నను పొరబాటు వేరుండదు. లేబరు ప్రభుత్వమువారు, నాయకుల పరతులను సావధానముగ యోచించి, వాని నామోదించుట వివేకము. లేనియెడల, లాహోరు కాంగ్రెసు మహాసభ భావికర్త వ్యమును నిర్ణయించుటకు సంపూర్ణావకాశము గల్గును. ప్రజలు మాత్రము ఏమరక, స్వతంత్ర ప్రవర్ధకమగు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును తదేక దీక్షతో నిర్ణయించుట అత్యవసరము. ఇటుల జరుగుచో, లేబరు ప్రభుత్వమువారు రెటుల మెలగినను, నిరాశ జెంద నవసర ముండదు.

గ్రామములు : వ్యవసాయవిద్య

గ్రామములలో సామాన్యవిద్యతోపాటు వ్యవసాయవిద్యను చేతిపనులను నేర్పవలసిన యవసరమెంతేని గలదు. విద్య వ్యాపించుట తోబాటు, విద్యావిధానముగూడ మార్పు జెందినగాని ప్రయోజనముండదు. వ్యవసాయమే జానపదులముఖ్య జీవన మగుటచే, పాఠశాలలలో వ్యవసాయవిద్యను నేర్పనెడల, అయ్యది విద్యార్థులకు మిగుల లాభకరముగ నుండగలదు. కాని వ్యవసాయపు పైరెక్కరు గారు మాత్రము తమ రిపోర్టులో నిట్టిమార్పు పనికిరాదనుచున్నారు. వీరు దెలిపిన హేతువులు సమంజసముగ దోషపు. ప్రస్తుతవిద్య గ్రామ జనుల కుపయోగముగ నుండక, వారు నేర్చినవిద్యను త్వరలోనే మరచుట తటస్థించుచున్నది. ప్రకృతిని పరికించుట నేర్చిన చాలు ననువాదము నిస్సారముగ దోచును. ఇప్పుడు నేర్పబడుచున్న “నేచరస్టడీ” వలన విద్యార్థుల కెట్టి యుపయోగము గలుగుటలేదు. రయితులబాలురు చిన్నతనమునుండియు వ్యవసాయమును చేతిపనులను నేర్చుకొనుచుండునెడల, వారిజీవితమున కిది మిగుల నుపయోగించును. ఆంధ్రదేశమున వ్యవసాయ కళాశాలను స్థాపించుటకు వీలులేదను సాకు కవకాశము దప్పిపోవును. ఇట్టి కళాశాలను నెలకొల్పవలసిన యవసరము గలుగును. కోయంబత్తూరు కళాశాలలో వ్యవసాయ విద్యను నేర్పినవారు,

గ్రామీణాపయోగమునకు దీనిని వినియోగింపక ప్రభుత్వోద్యోగములకై ఆశపడుట సంభవించుచున్నది. గ్రామములలోనే వ్యవసాయవిద్యను నేర్చుట కేర్పాటులు జరుగుచో, ఇట్టివైఖరి మార్పు జేందకమానదు. విద్యావిధానము గ్రామజనులకు లాభించునదిగ నుండవలయును. ప్రస్తుతవిధానము మార్పు జేందవలయునని ఎందరు గోరుచున్నను, అధికారు లిందుకు సమ్మతించకున్నారు. విద్య జన సామాన్యమున త్వరితగతి వ్యాపింపకుండుట కిది యొక కారణ మగుచున్నది. విద్య వ్యాపింపనందుకు, ప్రజలు బాధ్యులు గారు. విద్యావిధానసంస్కరణ మునకుగూడ, స్వరాజ్యము లభించువరకు వేచి యుండవలె నని తోచును.

క్రొత్త గవర్నరు

నేటిదినము క్రొత్త గవర్నరుగూ కా. సర్ జార్జి స్టాక్ లీగారును, వారిసతియు బాంబాయినుండి చెన్నపురి కరుదెంచిరి. వీరిదివరకే చెన్నపురి చేరవలసియుండెను. కాని, బాంబాయికి రాగనే, వీరికి శరీరాస్వస్థత సంభవించుటచే, కొంతకాలము వీరు బాంబాయిలో చికిత్స నొందవలసివచ్చెను. గవర్నరు లెవరయ్యెదరని, ప్రజలెదురుజూచుటలేదు. కారణము విదితమే. గవర్నరులు వచ్చుచుందురు, పోవుచుందురు. పరిపాలనవిధాన ము మాత్రము మార్పుజేందదు. దీనియందు మార్పు గలుగసంత వరకు, ఎట్టివారు గవర్నరులయినను నొక్కటే యనుభావము ప్రబలియున్నది. కొలదికాలములో హిందూ దేశమునకు స్వరాజ్యము లభించుననియు, చెన్న రాజధానికి రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము లభించుననియు, నూహింప నవకాశము గలదు. క్రొత్త గవర్నరుగారు నూతన శకారంభమునకు తోడ్పడవలయును. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి కనుకూల వాతావరణము గలిగింపవలయును. స్వరాజ్యసిద్ధికి బిమ్మట, ప్రజల స్వాతంత్ర్యానుభవమునకు, వీరు తోడ్పడవలసి యుందురు. అందుచే, స్టాక్ లీగారి బాధ్యత సామాన్యమయినది గాదు. వెనుకటివలె, క్రింది యుద్యోగులపై నాధారపడి గవర్నరులు కాలము గడప వీలుండదు. నూతనపరిస్థితుల కనుగుణముగ వీరు మెలగవలయును. క్రొత్తగవర్నరుగూ సర్ స్టాక్ లీగారు, దేశమున జనించిన నూతన పరిస్థితుల కనుగుణముగ మెలగి, ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాత్రులయ్యెదరుగాక యని కోరెదము.

బెంగాలుగవర్నరుగారు: స్వరాజ్యప్రకటనము

యుద్ధవిరామోత్సవసమయమున ముచ్చటించుచు, దేశము సందిగ్ధస్థితియందున్నదనియు, స్వరాజ్యప్రకటనము పట్ల దేశనాయకులు సద్బాధమును జూపి, సమాధానము గుదురుటకు తోడ్పడ నెంచిరనియు, అందుచే భావింపందాదేశపరిపాలనాసమస్య తృప్తికరముగ పరిష్కార మగుననియు, వంగ దేశపు గవర్నరు జాక్సనుగారు నుడివిరి. కాని, బెంగాలుగవర్నరుగారుగూడ రాజప్రతినిధిగారికి తోడ్పడినగాని ఇక్కార్యము నెరవేరజాలదు. వంగదేశము నందు నిర్బంధము లధికమగుచున్నవి. పలువురు రాజద్రోహనేరముక్రింద నిర్బంధింపబడుచున్నారు. ప్రాధాన సృష్టించుచున్నదిగారిపై నిటీవల సంవత్సర కారాగృహశిక్ష విధింపబడెను. సుభాష చంద్రబోసు మున్నగునాయకులపై కేసులు మోప

బడియున్నవి. నేటివార్తలలో, సిల్వెటూ, బీర్భుము తాలూకాలలో గ్రామపునర్నిర్మాణము గూర్చి మ్యాజకు లాంతరు ఉపన్యాసముల నీయరాదని, 144 వ శెక్షను క్రింద నిషేధాజ్ఞ వెలువడినటుల దెలియుచున్నది. గ్రామపునర్నిర్మాణమునకు సంబంధించిన యుపన్యాసములు గూడ నిషేధింపబడుచో, ఇంకను వాక్సాస్వతంత్ర్యమున కవకాశ మెటులుండునో యూహింపజాలము. కాండుటేబిలుసమావేశము గూడులోల నిర్బంధవిధానమును పూర్తిగ విడనాడుటకు, బెంగాలు గవర్నరుగారు సమకట్టినగాని, పరిపాలన సమస్య తృప్తికరముగ పరిష్కారము గాజాలదు.

విశాఖపట్టణజిల్లా కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకింగు

విజయనగరమునందలి, విశాఖపట్టణజిల్లా కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకింగు యూనియనువారి 1928-29 సంవత్సరపు నివేదిక, ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది. 1916 సంవత్సరమునందలి తనిఖీసంఘముగ ప్రారంభమై, పిమ్మట అప్పటిచ్చు బ్యాంకుగ మారెను. సహకారతత్వమును వ్యాపింపజేయుటకీ సంఘము పాటుబడి నూరు సహకారసంఘములను మొదటి నాల్గు సంవత్సరములలో స్థాపించెను. పిమ్మటి నాల్గు సంవత్సరములలో, ద్రవ్యమును నిలువ చేసికొని, లోకలుబోధుల ద్రవ్యమునుగూడ ఆకర్షించెను. అటుతరువాత నాల్గుసంవత్సరములలోను ఋణములను విరివిగ నిచ్చుటయగాక, వడ్డీనిగూడ తగ్గించెను. కరెంటు అకౌంటులు ప్రారంభింపబడెను. ఇదివర కేర్పడినసంఘములను బలపరుపవలసిన యవసర మేర్పడుటచే, 1926-27 సంవత్సరమున కేరేను ఒకటి క్రొత్తగ నేర్పడెను. బ్యాంకింగు యూనియనువారు తనిఖీని ఈ సంఘమునకు విడిచిపెట్టిరి. ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారు చేసిన సహాయమునకును మద్రాసు సెంట్రలు అర్బను బ్యాంకువారి సహాయమునకును పైబ్యాంకింగు యూనియను వారు కృతజ్ఞత జూపుచున్నారు. ఈ యూనియను దినదినాభివృద్ధిగాంచుననియు, ప్రజలును స్థానికసంఘములును వెనుకటికన్ననుగూడ దీనిపై నెక్కుడు అభిమానముజూపెదరనియు, నమ్మెదము.

లాహోరు భారత ఇన్స్టిట్యూషన్ కంపెనీ

ఈ కంపెనీవారి ముప్పదిమూడవ సాంవత్సరిక నివేదిక నందుకొంటిమి. వీరివ్యాపారము అన్నివిధముల అభివృద్ధి గాంచుచున్నది. 1928 వ సంవత్సరమున 7327 అమ్యూరెన్సులు చేరెను. ఇవి 15018542 రూపాయల విలువగల పాలీనీలయ్యెను. 31 వ డిసెంబరు నాటికి ఆస్థురున్నుల సొమ్ము 51572387 రూపాయలయ్యెను. పండ్లమోసములలో 9170141 రూపాయలుపెరిగెను. ఇంతటి పెరుగుదల ఎన్నడును గలుగలేదు. ప్రీమియముల మొత్తము 2278574 రూపాయలయ్యెను. ఖర్చులు నూటికి 6 వంతున తగ్గెను. 1929 సంవత్సరమునందు ఖర్చు లింకను తగ్గునని విశ్వసించబడుచున్నది. ఈ కంపెనీవారు లాహోరు ఎలిక్ట్రిటీ కంపెనీలోను, వాటాల సధికముగ గైకొనిరి. పనికిరాని శాఖలను కొన్నింటిని వీరు తీసివైచిరి. చెన్నపురిలో నొకటియు, కల్లకోటలో నొకటియు క్రొత్త

శాఖలు స్థాపింపబడెను. నూటికి 12½ చొప్పున లాభమును పంచిపెట్టుటకు, డైరెక్టరులు సిఫార్సుజేసిరి. లాలాహరికిషకాలాల్ గారి అధ్యక్షతక్రింద నిర్వహింపబడు ఈ దేశీయ సంఘము భారతీయుల ఆదరణ కధికముగ పాత్ర మగుననియు, రాబోపురిపోర్టు ఇంత కన్నను ఎక్కుడు ప్రోత్సాహకరముగ నుండుననియు నమ్మెదము.

ఆయుధవిసర్జనము

ఆయుధ విసర్జనముచూసాధ్య మగుటకు, పెద్ద జాతులవారు మార్గదర్శకులు గావలయును. కాని, విచ్చటిది నము అమెరికా అధ్యక్షులగు ప్రెసిడెంటు హూవరుగారు ముచ్చచ్చటించుచు, ఒకజాతిమార్గము నింకొక రవలంబింతురను నమ్మకము తమకు లేదనియు, తాము ఇతరులతోబాటుమాత్రమే ఆయుధమును తగ్గించెదమనియు, శేటవరచిరి. పీనిబట్టి, హృదయపరివర్తన మింకను గలుగలేదని తెలపవచ్చును. పరస్పరభీతి యే యింకను ప్రబలముగనున్నది. దీనిపైనాధారము అంతర్జాతీయసమావేశములవలన, విశేషలాభము మనని తోపడు. ప్రెసిడెంటు హూవరుగారి ఆశల కంతగ ఆధారము గనుపింపదు.

తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయ కాంగ్రెసు సమావేశము సరోజినీదేవిగారు అన్యస్థశరీరముగ నున్నను, డిసెంబరు 7 వ తేదిన నారోజీలో జరుగు తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయ కాంగ్రెసు సమావేశమున కధ్యక్షత వహింప నంగీకరించిరి. సరోజినీదేవిగారియద్యోధము, తూర్పుఆఫ్రికా భారతీయులలో ఆత్మగౌరవమును పెంపొందించునని సమ్మతించుచు, దక్షిణాఫ్రికా పరిస్థితులు సందిగ్ధముగనున్నపుడు, ఈమె అక్కడ గావించిన ప్రబోధము, భారతీయ సమస్య పరిష్కారమునకు తోడ్పడునని నమ్మెదము. అక్కడ పనిముగించుకొని, సరోజినీదేవిగారు లాహోరు కాంగ్రెసు సభకు వచ్చెదరని, యూహింపబడుచున్నది.

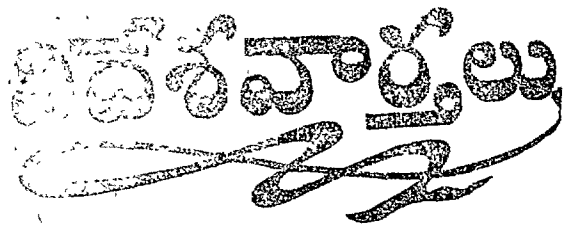
యుద్ధవిరామదినము

నిన్నటిదినము జరిగిన యుద్ధ విరామ దినోత్సవవృత్తాంతముల జూచిన, ఇంగ్లండునం దేమి, హిందూ దేశమునం దేమి, సైనికులప్రదర్శనములే ముఖ్యస్థానము వహించినటుల గన్పట్టును. ఇట్టి ప్రదర్శనము లీ సమయమున కనుకూలించజాలవు. శాంతి శాశ్వతముగ నెలకొనవలె ననిన, శాంతిని పురికొల్పు ప్రదర్శనములే విశేషముగ జరుగుట యవసరము. యుద్ధబహిష్కారమున కిట్టి ప్రదర్శనముల నెంత తగ్గించిన సంతమేలుగ నుండును. శాంతికాము లికముందునుండియు, వేరు రకపు ప్రదర్శనముల నేర్పాటుచేసి, ప్రజలలో శాంతభావమును పురికొల్పుట శ్రేయస్కరమగును.

మధ్యరాష్ట్రముల గవర్నరుగారు

మధ్యరాష్ట్రముల గవర్నరు సర్ మాంటాగూ బట్లరుగారు 25 వ జనవరితో, అయిదు సంవత్సరముల పరిపాలనకాలమును ముగించిరి. వీరిచ్చిన రాజీనామా అంగీకరింపబడెను. అయినను, మరల వీరే గవర్నరుగ నియమింపబడిరని, తెలియుచున్నది. వీరికంటెను సమర్థు లింకొకలభింపలేదు గాబోలును.

వీరు సెలవునుండి తిరిగివచ్చులోపా, భారతీయ కార్యనిర్వాహకసభ్యులగు తాంబీగారు గవర్నరుగ పనిజేసేదరవి తెలియుచున్నది. ఆక్టింగు గవర్నరుగ నయినను, భారతీయులను నియమించుట అరుదుగ నున్నది. ఈమారు మాత్రము తాంబీగారి హక్కు నిరాకరింపబడ దయ్యదు.

భారతదేశ స్వపరిపాలనము

రాజకీయ ఖైదీలను విడుదలచేయుటకును కేసులను రద్దుచేయుటకును అశక్తుడ నని యిండియా

మంత్రి తెలుపుట

భారతదేశమునందు ఇంటర్నేషనల్ కమ్యూనిస్టుల ప్రచారముగూర్చి పార్లమెంటుసభలో ప్రస్తావించినపుడు “ఈ విషయమున విశేషమంత్రి కార్యాలయమునందు యిండియా మంత్రి కార్యాలయమునందు నిరంతరము కలసియు పనిచేయుచున్నాడు.” అని యిండియా మంత్రి నుడివెను.

రాజకీయ ఖైదీలవిడుదల

ఈ విషయమున పార్లమెంటుసభలో ఫెన్నరు బ్రాక్వేగారు మాట్లాడుచు “రాజకీయ సిక్రెటరీ నకు సహాయకముగనట్లు రాజకీయ ఖైదీలను విడుదల చేయుటవలనను రాజకీయ కేసులను రద్దుచేయుట వలనను సద్భావమును వెల్లడింప వలయునని నూచించిరి.

“నే నటుల చేయజాలనందులకు చింతిలుచున్నాను.” అని యిండియా మంత్రి నుడివెను.

(హ్యుటరు)

రాజకీయ ప్రతినిధి ప్రకటనము

బాల్గోనుగారు ప్రధానమంత్రికి వ్రాసిన లేఖ

“ఈ నెల 7-వ తేదీ గురువారమునాడు జరిగిన పార్లమెంటు సభలో “భారతదేశముగూర్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారిపద్ధతిలో మార్చేమైన కలిగినవా? లేక భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనాధికార మొసగుటకు కాలనిర్ణయమునం దేమైన మార్పుకలిగినదా?” అని ప్రశ్నకు యిండియా మంత్రి సరియైన ప్రత్యుత్తర మియ్యకుండనే సభ ముగింపబడెను. ఈ ప్రశ్న ప్రభువులసభలో నడుగబడినను కామన్సు సభకు ప్రధానమంత్రి నాయకుడుగాన నీ ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరము నొసగుట కతడు గూడ బాధ్యుడే యగును.” అని బాల్గోను గారు ప్రధానమంత్రికి వ్రాసెను. “ఈరెండు ప్రశ్నలకు గూడ “లేదు.” అనునదియే ప్రత్యుత్తరము. ప్రభుత్వపద్ధతి 1919 లో చేయబడిన ప్రభుత్వశాసన పీఠికలోనే తెలుపబడెను. పార్లమెంటుకు మరల దానిని పరిమించువరకును అది అటులనే యుండను” అని ప్రధానమంత్రి బాల్గోనుగారికి వ్రాసెను.

(హ్యుటరు)

బెల్గేడు కొట్లాటకేసు

3క్ష వేయబడిన రఠోస్థావితుగారు నిరశనవ్రతమును బూనుట

మహావీరగారిపైని దౌర్జన్యము జరుపబడె నను నార్త నిరాధారము. బెల్గేడులో ఇటలీ సెర్వీసు ఉద్యోగుల కొట్లాటకేసుగూ సెర్వీసు ఉద్యోగికి 3క్ష వేయబడగా, అది అక్రమమని తెలుపుట కతడు నిరశనవ్రతమును బూనెను. ఇటలీ యాసోఫ్లోగ మదల తీవ్రమైన రని ఖైదీయుచున్నది.

(రాయటరు)

యుద్ధవిరామదిన వార్షికోత్సవము

శ్రీ బార్జిరాజుగారు రాజాలకపోవుట

నిన్న లండనునగరమున జరిగిన యుద్ధవిరామ స్మారకోత్సవమునకు వెళ్లవలసి డాక్టరులు తెలిపినందున, శ్రీ బార్జిరాజు గారు రాలేదు. ఇదివర కన్నడునుగూడ నిటుల జరుగలేదు. ఈసారిమాత్రమే రాజుగారు రాజాలకపోవుట తటస్థించినది. శ్రీ యుద్ధవిరామ రాజప్రతినిధిగా వచ్చిరి. ఈవత్సరము నైనికోద్యోగులకంటె సీరియసులే చాల హెచ్చుగా వచ్చిరి. విక్టోరియా క్రాసు బిరుదాంకితులు 820 మంది ఉరేగింపున కగ్ర భాగమునం దుంకిరి. మించు ఈదరగాలి హెచ్చుగా నుండెను. ఇన్ఫాంటరీ క్రాంతిభుగ్గులు లుండెను. అవాడు బహుద్రైవిరుల యూనియనుకు చేరనివారిని నియమించిరను కారణమున 2000 మంది బహుద్రైవిరులు సమ్మెకట్టినందున రాకపోకలకు చాల ఇబ్బంది కలిగెను

యుద్ధవిరామదినమున అమెరికా ప్రెసిడెంటు

హూవరుగారి ప్రసంగము

“విశ్వములకు తొలగించుకొనుటకు అంతర్జాతీయ సభల ను జరుపునట్టి పద్ధతినే హెచ్చుగా ననుసరింపగోరెదను. నేనల ను తగ్గించుట అవసరమేగాని ఎవరో యొకదేశమువారు మాత్రమే అటుల చేయుటవలన లాభము లేదు. మ రేదేశమువారైన నటుల చేసినచో దారి కనుగుణముగా తారతమ్యముసారము మేము గూడ తగ్గించెదము. తా మెంతవరకు తగ్గింపగలరో తెలుప ఎలసిని రాజ్యమై యంతరదేశములవారి నైననే యున్నది. అది మా కెంతమాత్రమును అపార్యము కాజాలదు. పముద్రాస్వాతంత్ర్యమును గూర్చి యుద్ధములములలో వైద్యశాఖా నౌకలను ఎనిలీవేయుచున్నట్లు అవసరమున నౌకలను గూడ ఎడలి వేయుటయే కర్తవ్యము” అని హూవరుగారు నుడివెరి.

(రాయటరు)

పాపీదినము

రుగ్బీ, నవంబరు 11:—నిన్న 11 వ తేదీ ఉదయమున లండనునగరమున విడుదలలో స్క్రీలలోను, పురుషులలోనుగూడ పాపిపుడుపులను ధరించనివారికి రోక్కులు కనబడలేదు. ఈ రోజున బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునం దంతటను యావన్నెదియును పాపీపువులను ధరించెదరు. ఇందులన యుద్ధములో వికలాంగులైన వందలకొలది యోధులకు జీవనాధార మేర్పడుచున్నది. వారు వత్సరము పొడుగునకు యీ పువులనే తయారుచేయుచుం దురు. వీరలు హెనుసికి యీ పువుల విక్రయమువలన అధిక మగుధనము లభించుచున్నది. రణనిహతులైనవారి కుటుంబముల కీనిధినుండి ధన మొసగబడును. 169825 మంది యుద్ధమునందు మృతినొందిరి. వింతితులైన ఆ యోధులభార్యలు 148000 మందియును, అనాథలగు బిడ్డలు 20400 మందియును కలరు. యుద్ధమున 25000 మంది వికలాంగులైరి. మరి 85000 మందికి యుద్ధమునల త్రయవ్యాధి కలిగినది. 1923 లో పువుల అమ్మక మువలన 579000 పాసులు లభించెను. యుద్ధములో పనిచేసిన యుద్ధాలలో హెచ్చుమంది ఎముస్సు మరలినప్పటియుద్ధ ఖరీదుగా అస ర్దు లనుచున్నాను వారికిగూడ సహాయము చేయువలసియున్నదిని యూనిఫర్ల పరివాలించుచున్న బ్రిటిషు క్లిష్టమును అవ్వలసియు జెల్లికో ప్రభువు ప్రకటించెను.

పాదే లాల్పెటూహాను క్లబ్బు

ఈ క్లబ్బు నైనుకులపై విశ్రాంతి గృహముగానుండుటకు యుద్ధకాలము రిపరడేడ్ ఎఫ్. బి. క్లెయిటసుగారిచే పోషండు లలో చేర్పబడుటకు దాని కిప్పుడు ప్రపంచమునం దంతటను శాఖలేర్పడెను. “ద్యేషమున జయించుట” అనునది యీసంఘ మువారి చిహ్నము. ఇప్పుడు క్లెయిటసుగారి మాచన ననుసరించి శాంతిశ్రావణ (హూస్ ఆఫ్ షీస్) గానుండుటకు ఉత్తర ప్రాస్యూర్యలో మెసీనసు కెమెలు ఇద్ద నున్న ఒక పెద్ద లోను ప్రోటోగను కొనిరి. దీనిని కొనుటకును యీ సైను లోని బ్రిటిషు బారాకాలా సిధికిని కాలిసిని ధనమును సర్ చార్లెస్ వేస్ఫీల్డు గా కొనగిరి.

విరామదిన ప్రార్థన

నిన్న లండనునగరమున జరిగిన యుద్ధవిరామ స్మారకోత్సవమునకు వెళ్లవలసి డాక్టరులు తెలిపినందున, శ్రీ బార్జిరాజు గారు రాలేదు. ఇదివర కన్నడునుగూడ నిటుల జరుగలేదు. ఈసారిమాత్రమే రాజుగారు రాజాలకపోవుట తటస్థించినది. శ్రీ యుద్ధవిరామ రాజప్రతినిధిగా వచ్చిరి. ఈవత్సరము నైనికోద్యోగులకంటె సీరియసులే చాల హెచ్చుగా వచ్చిరి. విక్టోరియా క్రాసు బిరుదాంకితులు 820 మంది ఉరేగింపున కగ్ర భాగమునం దుంకిరి. మించు ఈదరగాలి హెచ్చుగా నుండెను. ఇన్ఫాంటరీ క్రాంతిభుగ్గులు లుండెను. అవాడు బహుద్రైవిరుల యూనియనుకు చేరనివారిని నియమించిరను కారణమున 2000 మంది బహుద్రైవిరులు సమ్మెకట్టినందున రాకపోకలకు చాల ఇబ్బంది కలిగెను

శ్రీ బార్జిరాజుగారుగూడ మానమును బూనుట

నిన్న ఉదయమున రాజుగారు గూడ నిజమందరమున నొకరినొకరి నామాన్య గృహింపలేనే రెండు నిమిషముల నేపులు అందరితోను బుగా మానమును బూనిరి. దానినిగూర్చి అధికార పత్రికాప్రకటింపవలసిగూడలే వా రాజాపించిరి. మేరీరాజి గారును అమె రికాన్లు యుద్ధప్రత్యయము మనుచురాలు ప్రిన్సెసు మేరీయును నైటుటూటూ భవనమున హోము ఆఫీసుకు

వెళ్లి అటుండి సెనోటాపును చూచిమానమును బూనిరి.

యుద్ధమున అంధుడైన వారును వికలాంగులైన వారును గూడ యితరుల సహాయముతో సెనోటాపు కడకువచ్చి రెవు విధిని నెరవేర్చిరి. దిక్షిత్వాసికా యుద్ధమున అంధుడైన సరీ మును క్రొత్తుటపున్నగారు, యితరుల సహాయముతో అవటికి వచ్చిన సెనోటాపును సమీపించి ఎర పాపీపువులతో కట్ట బడిన సిలుకును సున్నించి తెంకరి చిరి. ఎక్కిలు జల్లికోగారు అగ్రస్తానమునకి సెనోటాపు ప్రదక్షిణము పొందిరి. వి. సి. పతికదారులు బాగులు దీరియుండిరి.

ఇది 11 వ యుద్ధ విరామ వార్షికోత్సవము

సామ్రాజ్యమునం దంతటను ప్రతి గృహలోను నిన్న ప్రార్థనలు జరిగెను. నైపున్యమునందును పనిచేసినవారు 2000 మంది మాత్రమే యాసోఫ్లోగ సెనోటాపు మూలము చుట్టున పు మ్మహారముల నట్టులపడెను. రణనిహతులైనవారి బంధుమిత్రులును చాకావళము, నేన, విమానులము చాణిజ్యశాఖలు చేపల పడవలు మున్నగునానికి సంబంధించినవారును హెచ్చుమంది వచ్చిరి. బాండువాద్యములు జరిగెను. లి. సి. పతికదారుల రా కయే ముఖ్యవిశేషము. 81 ఏండ్ల వయసు పాడేగు జనరలు సర్ రెయిలినాల్డు హాప్టదారు లి. సి. పతికదారుల కగ్రసర్దుడైయుండెను. జంతువులు టోపీలను తీసి మానముతో నిలచిరి 11 గంటలు కామన్సు ప్రభు యుద్ధవిరామ రాజుగారి ప్రతినిధిగా పుష్పహలను సమర్పించిరి. యాల్ఫ్రెడ్ ప్రభువు మున్నగు రాజ కుటుంబమువారు రందరును గూడ, సమర్పించిరి. బ్రిటుల ఆఫీసివేళనములు భారతదేశము కాలిసిలు, ప్రాటెక్ట రేటులు మున్నగు దేశముల ప్రతినిధులగు, ప్రధానమంత్రి ము న్నగు ముగ్రులును, ఇంక ప్రభుత్వోన్నత ద్యోగులనుగూడ సమర్పించిరి. రెండు నిమిషముల మానదీక్ష ముగియగానే మ రల బాండు మ్రోగింపబడెను. లండను విజపుగారు ప్రార్థనసలి పిరి. జాతీయగీతము పాడబడెను. ఎడతెరసి లేకుండ ప్రజలు నిరంతరము సెనోటాపు కడకువచ్చి దర్శించి పోవుచున్నారు. నిన్న సాయంకాలము వరకును యీమాత్ర జరుగుచునే యున్నది.

(అ. ప్రె.)

చింకియాంగును చీనా ప్రభుత్వమునకు

మరల వశపరచుట

బ్రిటు విదేశమంత్రి ప్రకటనము

చీనా జాతీయప్రభుత్వమునకును, బ్రిటిషుప్రభుత్వమున కును జరిగిన ఒడంబడిక ననుసరించి వెనుక చీనావారు బ్రిటిషు వారికి శాశ్వతహక్కు గా నొసగిన చింకియాంగుపరగణా మరల చీనా జాతీయప్రభుత్వమునకు వశపరచబడును. అదట నిపు దున్న బ్రిటిషు ప్రిన్సిపల్ కౌన్సిలు రద్దుచేయబడును.” అని విదేశమంత్రి ప్రకటించెను.

(రాయటరు)

మధ్యపరగణాలకు గవర్నరుగారు ప్రస్తుతము భారతీయుడే

బల్లరుగారు సెలవుగైకొనిరి

యస్. బి. తంబిగారు గవర్నరుగా వ్యవహరించెదరు ఢిల్లీ, నవంబరు 11:—మధ్యపరగణాలకు గవర్నరుగా సర్ మాంబాద్రి బల్లరుగారు 5 సం|| రములు మాత్రమే అధికారము వహించుటకు ఆర్జులు, కనుక వారి అధికారపదవి రాబోవు ఒనారి 25 తేదీకో అంత్యముగును. కాని, బల్లరుగారు యీనెల 25 తేదీనుండియే అధికారము చాలించిపోవుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. కాని, బల్లరుగారి తిరిగి ఇంకొక 5 సం|| ర ములకాలము మధ్యపరగణాల గవర్నరుగా నుండుటగాను బార్జి సామ్రాజ్యమునచే గియమింపబడిరి.

బల్లరుగారు అందుకై ప్రస్తుతము తాత్కాలికముగ సెలవుగైకొని ఇంగ్లాండునకు పోవుచున్నారు. వీరినినే గవ ములైరుగా వ్యవహరించుటకై కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో ప్రధ మునైన యస్. తంబిగారు తాత్కాలికముగా మధ్యపరగణాల గవర్నరుగా వ్యవహరించెదరు.

(అ. ప్రె.)

గ్రామ పునర్నిర్మాణ ప్రచారము చేయరాదు

సిల్వెట్ అధికారుల ఉత్తరువులు

కలకత్తా, నవంబరు 11:—సిల్వెట్ లోని ఫీల్డ్స్ ములోను గ్రామపునర్నిర్మాణ ప్రచారము జరుగునూడనది 144 నేక్షను ప్రకారము సభకు ప్రచారకులకు, ఉత్తరువులు అధికారులకు బోధించబడెనని తెలియచున్నది.

(ఫీ. ప్రె.)

ఆంధ్రగ్రంథమాల,
- - - - - ౧, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు
ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిలింగాచారి

త్వరపడుడు! ధర తగ్గింపబడినది!! త్వరపడుడు!!

కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే యున్నవి.

శ్రీ మ దాంధ్ర వ చ న భా ర త ము

(రెండు సంపుటములు)

సభా, అరణ్య, విరాట, ఉద్యోగపర్వములు

భీష్మ, ద్రోణ, కర్ణ, శల్య, పౌష్టికపర్వములు

శతఘంటము వేంకటరంగశాస్త్రిగారిచే

సంస్కృతభారతమునకు సరియైన తెనుగు చేయబడినది.

1600 పేజీలు గలది.

రెండుసంపుటముల మునుపటి ధర 16-0-0. ఇప్పటి తగ్గింపు ధర 4-0-0

అలస్యముచేసిన ఆశాభంగము కాగలదు.

మేనేజరు:— ఆంధ్రప్రత్తికా కార్యాలయము, పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

మరొక:— పోస్టుకర్షులు ప్రత్యేకము. ఆర్డరుతోనూ సగముసాము అడ్వాన్సుగా పంపగోరెదము. రైల్వేస్టేషన్ సమీపము వారికి రైల్వేమాలముగా పంపబడును.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

చె. 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథాలకు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధవిషయములకు నుపయోగించిన గ్రంథములు రెండుమానముల కొకగ్రంథమువలెను బ్రచురింపబడును.

తెలువడిన గ్రంథములు

1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, వర్ణేశ్వర, దేవకీనందన, బంటమిల్లకృష్ణమీర, వారాహణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగళాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, సారభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦

2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. సారభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగు పీఠిక గలదు ౩-౮-౦

3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౪-౦

4 కమలాక్షి (చిన్నవిదిత్రకథ): శ్రీ రాయసం వేంకటశివుడుగారు, యమ్.ఎ., యల్.టి. ౦-౮-౦

5 నీతినిధి: ఇది యొక యుత్కృష్టసీతగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్త రెండువేలండ్లకు ముం దొక భారతీయ సంశితసేవ జీవితభాషయందు రచియింపబడి పదపది యనేకభాషల బలివర్తితమై వ్యాప్తి గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు-౪-౦

6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభద్రాగ్రామము, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు నరసముగ వర్ణింపబడినది. నందరాసుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచియించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦

7 భక్తవచనము (వచనము): బౌద్ధమత ధర్మప్రబోధకగ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. బౌద్ధ మతధర్మశాస్త్రము. లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినది. అనువాదకులు: శ్రీ కళాంబి రంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఎ., యల్. టి. ౦-౧౦-౦

8 భీష్మము (అయిదవముల నాటకము): నార్మేదేశపు కవిభిక్షామణి యగు ఇబ్నెను గారి బౌద్ధ అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ బొణకా పిన్నిరెడ్డిగారు. టి. టెన్. (ఆనంద్య) ౧-౧౦-౦

9 ద్వైతమునందలి కథలు: శ్రీ మదాద్వైతమునందు ముఖ్యముగా వర్ణించబడినవి. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యమునందు విద్యావంశము (హరిశ్చంద్రులము) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రత్యేకములైన పీఠికలు నిందు వర్ణితము లైనవి. ౧-౮-౦

10. 'ఆత్మిక' ప్రథమసంపుటము. శ్రీగాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి సత్యాగ్రహచర్యముగల ముగ్ధముల కథ వివరింపబడినది. ఆ చర్యజీవనము ప్రదర్శించునది. మూలమునుండి శ్రీరంగాచార్యుల వేయిలు శివరామశాస్త్రిగారిచే ననువదలబడినది. 400 కు పైగ పుటలు గలవు. చక్కయిచ్చు, రేపరు. ౧-౦-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, భువనాకరుడు.

కలెక్టర్ ప్రతిభా:— కలెక్టర్ గారికిరెండు రూ॥ ౧॥, ౧౧॥, ౨౧॥ డివైజన్లవారు, మదరాసు, డిక్టేటర్.

దేశీయవార్తలు

కలకత్తా-రంగూను పట్టణములకు టపాలా విమానములు

కాలక్రమమున జరుగును

రుగ్బీ, నవంబరు 11:— బ్రిటన్ దేశమునుండి టపాలము గొనిపోయెడు విమానములు కలకత్తా రంగూనుపట్టణములకుగూడ వెళ్లుట కేర్పాటుచేసెదరా? అని నిన్న 11 వ తేదీని పార్లమెంటు సభలో ప్రశ్నింపగా, కరాచినుండి డిల్లీకిని ఆటులేరు వాత ఆటనుండి కలకత్తాకును విమానము ల విదలు పాలను పంపుట కిప్పుడు రాయబారములు జరుగుచున్నవి. కరాచినుండి కలకత్తాకు కొంతకాలముపరిగా విమానములు నడచినవిమ్మట రంగూనుకుగూడ పంపుటనుగూర్చి ఆలోచింపబడును" అనియిండియామంత్రి తెలిపెను. (ఆ. వె.)

తూర్పు ఆఫ్రికా

భారత కాంగ్రెస్

శ్రీమతి సరోజినీదేవి

అధ్యక్షత వహింప నేగుచున్నది

బొంబాయి, నవంబరు 11:— తూర్పు ఆఫ్రికా భారత కాంగ్రెస్ వారి ప్రారంభ సంగీకరించి నైరోబీలో డిసెంబరు 7 తారీఖున జరుగనున్న భారత కాంగ్రెస్ సభకు అధ్యక్షత వహించుటకు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు సమ్మతించిరి. ఆమె నవంబరు 20 తారీఖున బయలుదేరి నైరోబీలో తిరిగివచ్చును. వైద్యుల సలహాననుసరించి యామె ఆంగ్ర వేరాడ రాష్ట్రము లో సంచారము మామొననను, తూర్పు ఆఫ్రికాలో స్థితి గతులు చాలశీఘ్రముగా మున్నవనియు, ఆమెరాక తప్పదనియు తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులు కోరుటచేత ఆమె వెళ్లక తప్పినదిగాదు. (ఆ. వెన్.)

గుంటూరుజిల్లా మహాసభ

మం తెనవారిపాలెములో జరుగును

(స్వకీయ విలేఖరి)

గుంటూరు, నవంబరు 12:— గుంటూరు జిల్లా రాజకీయ మహాసభ మం తెనవారి పాలెమున జరుపుటకు ఏర్పాటులు చురుకగ చేయబడుచున్నవి. శ్రీయుతులు యం. వెంకటరాజు, వెంకటరామరాజుగార్లు సన్మానసంపుట కార్యదర్శులుగ ఎన్నుకొనబడిరి. ఈ నెల 27, 28, 29 వ తేదీలలో మహాసభ జరుగును. రాజకీయ మహాసభలోపాలు జిల్లా యువజనమహాసభ, రైతుల సభ, హిందుస్థాని సేవాదళ సభ జరుపుటకు గూడ ఏర్పాటులుచేయబడుచున్నవి. వివరములు త్వరలో ప్రకటింపబడెను. (తంతివార్త)

మో హి నీ తైలము

5 తు॥ నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్య మైనది.

ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, పీఠర్థు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విక్రాంతి నిచ్చును. గుండరుల మోహరామ్యములకు ప్రాపనకుడులను మనోహరముగ చేంచి రాచుడును. ఈతైలమునందు రమణీయమగు సువాసన వెల్పు నుప గాదు. రుచి రాచి దుష్పరొసిన ఇడుగువారును చాలబడునది చరిమితు వ్యామోచము. రుచి మండును పుట్టనియ్యదు. దీనియందు మనోహరముగు సువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలిది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాడు చేడేం, దీకసారి చరిమించి నిజము తెలియగలదు.

గజ్జికి తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0

ఈ తైలమును నాలుగు పుటలు కాచిన గజ్జి, పీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పనిజేయును. అమ్మతాంబనం డిప్రో, బొగ్గబాయి - మదరాసు

ఏలూరు అన్నవస్తువైద్యవిద్యాలయసమాజము

వార్షికోత్సవమునకు అధ్యక్షత వహించిన సబ్ జడ్జి న్యాయతి బలరామదాసుపంతులుగారు, జమీందారు మోతే గంగరాజుగారు, దాసు త్రివిక్రమరావుగారు మున్నగువారు ఇందు గలరు.

రా॥ బి॥ వి. తిరుమలాగారు

హో ఆంధ్రకో కంపెనీ యజమానులు మదరాసు ఇంజనీరింగు బోర్డుకు రాజా సర్ అన్నామలై చెట్టిగారిపాతే ఎన్నుకొనబడిరి. మదరాసు పెన్సిలు ఫ్యాక్టరీ గూడ వీరిదే. (ప్రె. ఫో. పీ.)

ఎ. వి. వెంకటరామయ్యగారు

మదరాసు రికార్డు ఆఫీసు క్యూరేటరు, గ్వాలియరులో జరుగు చరిత్రపరిశోధనసంఘసభ్యుడుగ నియమింపబడిరి. (సి. ఎస్. ఎ.)

మదరాసు క్రొత్తగవర్నరు

సర్ జార్జి క్రెష్టెన్ ఫ్రెన్చిస్ గారు మదరాసు క్రొత్తగవర్నరు పదవిని వహింపబడిరి.

అప్రయత్నముగా నూలు వడికెడు రాటము అటోమెటిక్ చరణ్

శ్రీయుత చుట్టాను కర్పనదాసు దలాలుగారిచే తయారు చేయబడిన క్రొత్త రాట్టము

ఈ రాట్టముతో కొక చిన్నపెట్టెయొకటి నూడ నూలు వడిక గలుగును. కుడితట్టున చెండు కొలరులకును మధ్య మన్న కర్రపెట్టెలో యేకులను పెట్టువలెను. పెట్టె క్రమమున త్రిప్పిన వెంటనే యీపెట్టె గూడ తిరుగును. దానిలో నుండు ఏకులను పురి కలుగును. ఆ నూలుపై నన్న పంపెకొల (రీలు)కు చుట్టు కొనను ఇరుసుకుతెలిం చెడుదారుమును ఎడమయరుకు పెట్టెఅంచు ను కుడియరుకు చిన్న అంచుకును తెగించినచో సన్న నూలు వచ్చును. ఈ యిరును దారుమును ఎడమయరుకు చిన్న అంచు ను కుడియరుకు పెట్టె అంచుకు తెగించినచో ముతకనూలు వచ్చును. వేరువేరు పెట్టెలలోనుండి ఏకకాలమున ఒకే రక ముగానే 5 మొదలు 10 నూలుదారుములవరకుగూడ ఒక్క-రాట్ట ముమీదనే తీయవచ్చును. మంచి క్రేష్టమైన ప్రతిలింగించినచో 100 సంబరు నూలునుగూడ దీనిమీద వడుకవచ్చును. రాట్ట మును వడిగా త్రిప్పినకొలదిని నూలు అధికముగా తయారగును దీనికి వ్యయము తక్కువ. దీని పెచ్చట్టికైనను సులభముగా తీసికొని పోవచ్చును, చాల తేలిక, ఖరీదు స్వల్పము. (ఎస్.వి.పీ.)

ఆంధ్రదేశ హిందూమహాసభ

గుంటూరుజిల్లా కాళి

పై సభయొక్క గుంటూరుజిల్లా కాళిను స్థాపించి, కార్యనిర్వాహకులను ఎన్నుకొని చేయవలసిన పనులనుగూర్చి నిర్ణయించుటకు 13-11-29 బుధవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు గుంటూరులో అమరావతి చౌకువద్ద నున్న శ్రీమహాశ్రమములో సభ జరుగును. ఆదివరకు సభ్యులైనవారు కాగోరువారు తప్పక దయచేయవలె నని కోరుచున్నాను.

వింజమూరి అనంతాచార్యులు,

గుంటూరు 11-11-29.

కన్యకావరము

ఆంధ్రసభలు - బెజవాడ

సర్వవర్ణసమావేశ సంక్తిభోజనములు

ఈ నెల 12-వ తేది లగాయతు ఆంధ్రసభలు ప్రారంభమైనవి.

వివిధ ప్రాంతములనుంచియు ప్రతినిధులు అత్యుత్సాహముతో వివిధ సభలకు సంతోషముతో పాల్గొనుటకు విచ్చేసి యుండిరి. ఆంధ్రప్రదేశ్ సభలు తీర్మానములు చేయబడుచుండెను. శ్రీయుత దేశోదారక నాగేశ్వరావు పంతులుగారి స్వార్థత్యాగము, దేశభక్తి నిరాడంబరమును అందరును ఏకగ్రీవముగా శ్లాఘించుచుండిరి. దుర్గావిలాసము, దుర్గాకామందీరము లయొక్క శోభ ద్విగుణితమై భూలోకస్వర్గ మనిపించుచున్నవి. విజయవాడ సార్థకనామయ్య ఆ సుదీనములయందు విజయభేరి ప్రోగించుచున్నదనుటలో అతిశయోక్తి లేదు. గాని, పూర్వాచారపరాయణులకు పుట్టినిల్లయిన బెజవాడకారదా బిల్లును తిరస్కరించు పండితులుగల విజయవాడ, ధర్మకాస్త్ర సభలు చేయుచుండు కనకవాడ శృతిధర్మ సంజీవిని మొదలగు పత్రికాస్థానములు గల మహాపట్టణము. వేదకాస్త్ర పండితులకు సన్మానములు జరుపు బెజవాడ యందు సర్వవర్ణ సమావేశభోజనములూ, యని ఆశ్చర్యపడవలసినకాలము సంప్రాప్తమైనది. ఆయాసభల కరుదెంచు ప్రతినిధులకు, వర్ణాశ్రమ ధర్మపద్ధతి ననుసరించి యేర్పాటులుచేయుటలో సన్మానసంఘమువారు కొంచెము అశ్రద్ధచేసినారని యనుటకు భయపడుచున్నాను. సదరు సభలకు బ్రహ్మ, క్షత్రియ, వైశ్య, తెలగ, మాద్ర, కమ్మ, కాపు, బలిజ, చెడ్డి, సెట్టిబలిజ, మహమ్మదీయ, ఆదిమాండ్ర మొదలగు వివిధజాతులవారును దయచేసినారు. వీరలందరకును ఆరండల్ సత్తమండు, భోజనాదికములకు బసలు యేర్పాటుకావడినవి. యీ ప్రతినిధులలో, అన్ని జాతులలోను, పూర్వాచారపరియులు, సమీచార పరాయణులు చేరియున్నారు. వీరందరు దృష్టిదోషములను బాటింపక సర్వవర్ణసమావేశ భోజనములకు అంగీకరించియేయుందురని సన్మానసంఘమువారు నమ్ముటకు నీలులేదు. వీరు వివిధప్రాంతములనుంచి వచ్చినవారై యుందురు.

సన్మానసంఘమువారు యెంతయో శ్రమపడి వివిధములగు కూరకాయలను సంపాదించి బసలు రుచ్యకరముగ నంటలుచేయుచి శ్రమపడియుండిరేకాని, వర్ణాశ్రమధర్మములను కొంచెముగ్రించి ఆభోజనపువందిరిలో అరలుగా దడులుకట్టించిన యెంతయో సంతకముగ నుండియుండును. ఇట్టి సదుపాయకరమైన యేర్పాటులకు అధిక ధనవ్యయముగూడ కాదని నానమ్మకము. ఇట్టి యేర్పాటులు పూర్వము ముప్పది సం॥ క్రితము ఏలూరులో జరిగిన గోదావరీమండల సభవారును, చరిమిలూను, భీమవరము నగరయిరాలలో జరిగిన జిల్లా కాన్ఫరెన్సులవారును చక్కగా చేసి యుండిరి. ఇప్పుడైనను క్షత్రియులు ఆహ్వాన సంఘసభ్యులుగా నుండుచోట్ల, వర్ణాశ్రమ ధర్మపద్ధతులకు భంగమురాకుండగనే సభలు జరుపుచుండురు. ఈ సంగతి భోజనములయినంత మాత్రమున ఆస్పృశ్యత నివారణముగననిగాని, పంచములతో భోజన ప్రతిభోజనములుగాని సంబంధ బాంధవ్యములుగాని జరుగుననెడి యాశ, యెండమావుల వంటిదని జనువరు లూహించుకొందురుగాత. మరియొక అరండల్ సత్తమయొక్క ముఖద్వారమందు, అభ్యాగత స్వయం విష్ణు; అని లిఖించినదానితోపాటు, సర్వవర్ణ సమావేశభోజనములు అని వ్రాసియుంచిన బాగుండెడిది. అటుల వ్రాయకపోవుటచేత యేమియు తెలియక భోజనకాలలోని కరుదెంచి ఆనై ఖరీ విలోకించి నేను ఆభోజనము చేయకయే అభోజనముండినందున ఈ వ్యాసము వ్రాయ దలపెట్టితిని.

సన్మానసంఘమువారు యిట్టిసదుపాయములను చేయుట కియ్యకొనలేని, అసలే భోజనపు మర్యాదలే విరమింపవచ్చును. యెవరియిష్టమువచ్చినచోట్ల వారలే భోజనములు యేర్పాటులు చేసికొందురు. 3 తేది ఉదయమును భోజనము లగుచుండగా కొందరు కమ్మవారు బ్రాహ్మణపంక్తివారికి వజ్రన ప్రారంభించి నట్టును స్వల్ప తగాయిదాలుకలిగి కాంతము వహించినట్టును కర్ణాకర్తికగా వింటిని. అట్టిది జరిగినయెడల యికను నర్థించుటకు నీలుండదు. నేనేమియో ఆసందర్భములు వ్రాసినానని అలోచించకముందు రాబోవు గుంటూరు ఆంధ్రసభలకు వర్ణాశ్రమ ధర్మప్రకారం భోజనములు యేర్పాటుచేయుటకు ప్రయత్నించెదరని విశేషతతో ప్రార్థించుచున్నాడను.

కొ॥ న॥,

రతిపక్షాభివృద్ధిని
రతివేలినానై ఖరీదాగార్లు,
లలితాంధ్రులతికాభ్యాం
నయనోత్పలినయధుపరేఖాభ్యాం,
పరిపూర్ణముఖమహాభో
గయోగముతా కళకల్పనిదికాభ్యాం,
తొలికాభ్యాం
పూర్ణమింద్రులముఖమృదుచిశేష,
సంపూర్ణగారి యాంధ్రకరము.
ఆ న్యుపతయమును గడగెల
లో నెవర మృగాక్షిణిలో లోకత్రయ మా
స్వానస్వాపృతమాహా
మృగ శ్రీధర్మగంగ్య పల్లం బలక.
నే, ఆంధ్రజంబే స్పృహించె నా నాన దాని
గోవిందోదన కౌదేవీ దోలభదాని
మేలో కదానికె గెలయిన మేని దాని
బదియ కెనిమిదోదాన కానన్పదాని.
నే పూర్ణమింద్రులముఖమృదుచిశేష
గోత్రముగారు సినయ గంధకుగుగు
కరణి రంగారు బంగారు కాంచి మిమ
టోపు మెలపుల బలమిమ నోటపుదాని.
క. ఘన మన నీ ప్రసభర మిదె
తననై బడువకెను భీతి తలచూపుట నో
యనగాం గృతావళతల
గనుపించెను కానదీన గ్రాలెడు దానిక.
తే. స్మరని లీలాగృహంబులో! మరుడు మచ్చు
నుండు నింపిన కడసలో! డెంచ మనెడు
ముద్దుకోలనికె బొంపమ్మి మొగ్గలే మొ!
నాడగిన చన్న దోయి జీన్నార దాని.
తే. అమృతపుం జవి మధురమ నతకరించి
ననువు గడలికె బుడంపుల దునుక బోలి
చివురుదాల్ గోపతమ మోవి జెలుపు మీలు
దాని ననమానసాందర్య యొనదాని.
క. మదమదంబుల భూషితి
వదనంబుల నుండజాల నడవో భా శ్రీ
పదనంబుల మాక్తిక శ్యేత
కదనంబుల రదనంబుల బ్రకాశలు దానిక.
క. భానురద్రుగమృల సింధు మ
హానేతువు యువ మనోద్విపాలాన సము
ల్లాసి యయి యెప్పుమోతెడు
సాసా సంశోభమంబునం దగు దానిక.
ఆ. రతియు బంచకరుడు రాణగొన్న శిరాన
నముల తీరు మీలు నాజె మూని
కన్ను దోలల మణిగి చెన్నొందు తేటి చాల్
వోలె నిమ్మదోమల గ్రాలుదాని.
3. పరిపూర్ణముఖమృదుచిశేష
గరమగ గళంక మను కేంక గల్పించుచు భా
స్వర మృగముపంపె సునూ
శ్రీ రచితమా చిత్రకంబు గల నిటలతటికె.
దా న బో ధ

గ్రంథము డెమ్మిపైజన ౬౯౨ పుటలు, పీఠికాదులు ౧౩౦ పుటలు. ఇది యొక వేదాంతశాస్త్ర విషయక గ్రంథము. శ్రీవాణీవక్రవక్త గురుమూర్తి లాగు ప్రసిద్ధుర్రామగూడపాస్వామి రచించి తొలితర సంహారమున రచియించెను. ఆ భాషయం దీగ్రంథము బహుశ ప్రచారముగలది. హిందీ, ఉడరాతీ, బెంగాలీ, మన్నగు ఉత్తరహిందూస్థాన దేశభాషలలోనికి అనువాదితమై ఈ గ్రంథము ప్రశస్తిచందనది. "రామదాసు గాఢ్యధర్మముల సంపూర్ణముగా తెలియినవాడు గావున తన దానభాగ్యంబు రాజ్యప్రకరణములో రాజ్యమును నడుపువిధము, రాజధర్మములు, ప్రజలు సుఖులై రాజభక్తిగలవాడుగా నుండుటల చేయు నుపాయములు, సామాజికసేవలను చేయు విధములను విధము, శిక్షాప్రభువు నాదరించి ప్రేమభావముతో నిశేపతమ కొనుమార్గములు వెంబడియిన శకకర్తలకు గావలసిన ధర్మములను కనుసేపుతో నాతడు వర్ణించియున్నాడు. ఈ గ్రంథముయొక్క ఈ భాగమే కాదు, కడమగ్రంథ మంతయు చనుభవ పూర్వముగా ఆమృతము చిప్పిలు నట్లుగను 'సుందరు' అని తమ 'శివాజిచరిత్రము'న (౬-వ ప్రకరణమున) స్వర్ణీయ కొమఱ్ఱాజు తిమ్మరావు

పంతులుగారు వ్రాసియున్నారు. ఈ వాక్యము లీగ్రంథ ప్రాశస్త్యమును వేనోళ్ల చాటుచున్నవి. ఇట్టి ఉత్ప్రేక్ష గ్రంథమును కొణకంచి చక్రధరరావుగారు హిందీనుండి యాంధ్రకరించి మనభాషావారికి అమాల్బాలకరణమును సమహర్చిరి. సుప్రసిద్ధులగు శేషాద్రిరమణ కవులచే నిది సంపాదించె వారి కాకతీయగ్రంథమాలలో నాల్గవకుసు ముగాపెలుకరింపబడినది. శేషాద్రిరమణకవు లీగ్రంథము ననుపరిష్కారము చేయును కొన్ని కొన్ని తావులయందు రచనము చేలవముగ నుండుట శోచనీయముగ నున్నది. దయచేసి ఈ క్రిందివాక్యములను పరిశీలింపుడు:—
౧. పుట ౩౧౨—శ్రీధర్మము నే విధముగా జేయవలయునో విచరించెను. శ్రోతలారా! సామాన్య మతితో నాలకింపుడు.
2. పుట ౩—అంతిను సంక్షిప్త రీతిగా జెప్పబు జరిగినది.
3. పుట ౨౪—ముందు వాక్యము లోకముఁ బాలింపనున్న భవిష్యత్కాలమునదాయమునకు.
౪. పుట ౩౫—నరశేఖ మొకవేళ కుంటిదై న కొ, లేక గొనిదైన కొ బహిష్కారమునం దుపకరింప జాలదు.
5. పుట ౩౯—మూర్ఖులక్షణము లన్నింటిని గడముట్టు నుడువగలంబితి నేని వాని కంత ముండదు. అవి యనంతములు.
౬. పుట ౭౩—హరికథయందు మిగుల నాదర భావము గలిగియుండుటయు, నిత్యము హరికథ నుత్సాహముతో నాలకించుటయు, ఆదినుండి యంతమునకు హరికథ నాలించునపుడు.
౭. పుట ౮౭—ఇందువలన శ్రోతలు వినుటలో విసుగు చెందవలదని గోరుచున్నాడను.
౮. పుట ౯౦—దుర్బలములను ద్వాగము గా వింతురని శ్రోతలారా! మీ ముందు జదివిన మూర్ఖుల లక్షణముల నివేదించితిని. మీరు బుధిమంతులు గానఁ జెప్పుటలో జరిగిన యెక్కువ తక్కువలకు తమింపుడు.
౯. పుట ౯౫—హరికథను జనులలో నాం దోషము గావింపవలెను.
గ్రంథమునకు శేషాద్రిరమణకవులు ఉట్టం కించిన సమర్థరామదాసస్వామి జీవితము పాంకముగ రచనముతో నొప్పయ చదువదగియున్నది. ఈ గ్రంథము భగవద్గీతవలె పారాయణ చేయదగినది కావున ఆంధ్రు లిద్దానిని తనప్రచారములోనికి తీసికొని వత్తుడుగాక యని కోరెదను. గ్రంథము వెల ర. ౫-౦-౦. నలయువా రు సంపాదకులపేర (ప్రిన్టర్లలో) నందిగామ వ్రాయవది.
ఆంధ్ర శేషగిరిరావు, బి. ఏ.
సూక్తిసుధార్ణవము
ఇది యొక గద్యకావ్యము. శ్రీ పద్మయప్పపాత కాలాంధ్రపండితు డగు తూతా విశ్వనాథశాస్త్రిగారిచే విరచితము. మిక్కిలి ప్రాతపక్ష ధర్మవాగ్దోషాభ్యాసమును, సావిత్రిపాఖ్యానమునుమార్చి శాస్త్రిగారు డెబ్బ షిపుటలుగల చిన్నిగ్రంథముగా రచియించి దీనికి 'సూక్తి సుధార్ణవము' అను గొప్ప పేరిడిరి. ఉన్నతపాతకాలలోని విద్యార్థులనిమిత్తమై రచియింపబడినది కాబోలు శాస్త్రి గారు తమగ్రంథమైన ప్రయత్నప్రాథమ్య గావించి ఎల్ల వారికి సుగమము గానుండు చేసిరి. వాక్యనిర్మాణమున వీరు పాతపుంకలలోనే నడచి శ్రుతిపాతముగాని శబ్దాలంకారముల నెన్నిటితో మార్చిరి. మాడుడు:—'ఎన్నలఁ దలఁ పక' లగుల నేయుట యుగ్మఁబాలతోడన'—ఇత్యాది వాక్యము లీగ్రంథమున తలపెండుకలన్ని. గద్యతీక్రమని పేరు గొన్న పితృలెంగమపంతులుగారును తొలితర నిట్టితైలిసే యవలంబించియు రామరామ సుభక్తైలియొక్క సామర్థ్యమును గ్రహించి ఒప్పదముగ సుభక్తైలిలో తమ స్వీయవిశ్రాంతి రచియించియుండిరిగాదా! ఏనాడో అట్టి ఉచితజ్ఞులచే పెద్దమార్గ మని పదవీత్యేయబడిన దానిని నేడుగూడ శ్రీశాస్త్రిగారు అవలంబించుట వింతగా నున్నది. ఇంకొకవిషయము. ఈ గ్రంథమున మఱియొకటి గలదు. శతఘంటము వేంకటరంగశాస్త్రిల వారి భారతములోని ధర్మవాగ్దోషాభ్యాసము - నావి త్యుపాఖ్యానములతో ఈసూక్తిసుధార్ణవమును పోల్చి చూచితిమేని, అందలి వాక్యములే చిలుమార్పులతో నందు దిగుమతి నొందినవో యనవలసివచ్చుచున్నది. క్రింద మాడు నాలుగునిదర్శనముల చిత్రింపుడు:

౧. 'చుటచుట జూచిన నది తత్వంబు నిశ్చేతనం బయి నేలబడియె'—సూక్తిసుధార్ణవము—పుట ౫.
'చుటచుట జూచిన నది యతనికోపాగ్ని'—గ్రామి నిశ్చేతనంబయి నేలం బడియె'—శతఘంటమువారి వచన భారతము—పుట ౬౩౫.
2. 'శాంతావృద్ధవంబులు భూసురులకు శ్రుతిప్ర మాణ నిర్ణీతంబులయిన ధర్మంబులని పెద్దలు చెప్పుదురు.'—సూక్తిసుధార్ణవము—పుట ౮.
'శాంతి సత్యావృద్ధవేంద్రియనిగ్రహంబులు బ్రాహ్మ జులకు శ్రుతిప్రమాణ నిర్ణీతంబయిన ధర్మంబని పెద్దలు చెప్పుదురు'—శతఘంటమువారివచనభారతము—పుట ౬౩౬.
3. 'నీవు కేవల వేదాధ్యయన పరంజపు కాని ధర్మనూత్ముత యెఱుంగవని తలంతును.'—సూక్తిసుధార్ణవము—పుట ౮.
'నీవు కేవల వేదాధ్యయన పరంజపు'గాని ధర్మ తత్త్వం బెఱుంగవని యూహింతు.
—శతఘంటమువారి వచన భారతము—పుట ౬౩౭.
౪. 'నీ హితోపదేశంబు నా శ్రేయస్సాధనం బయ్యె'—సూక్తిసుధార్ణవము—పుట ౮.
'నీయాడినమాట లెల్ల నాకు శ్రేయస్సాధనంబులయ్యె'—శతఘంటమువారివచనభారతము—పుట. ౬౩౮.
ఇంకను తడవనేల? చెండు గ్రంథములకును మూలము సంస్కృతభారతము గావున ఇట్టి సజాతీయ వాక్యనిర్మాణము పొసగినదని చెప్పవచ్చువారికి నానమస్తా రములు. శాస్త్రిగారు తమ భావిగ్రంథములను 'చాయకు బోషణ' స్వతంత్రరీతిని' సులభతైలిలో రచియించిరని భావయోవకు అలంకారములు గూర్చినవా రగుదురు. గ్రంథము క్రాసుపైజన ౭౦పుటలు. వెల ౦-౬-౦. నలయు వారు గ్రంథకర్తగారిపేర వ్రాసికొనవలయును.
ఆంధ్ర శేషగిరిరావు, బి. యె.

స్వీకారము
చంద్రహాళి:
చెన్నపురి లేడిబిల్డింగ్ డిప్ట్ ట్రైనింగ్ కాలేజి సంస్కృతోపాధ్యాయుని యగ్గుజాత. రాజమృగారిచే వ్రాయబడిన సంస్కృతనవల. ఎ. ఎస్. శివ అండ్ కో., గిండిరోడ్డు, అడయారవారిచే ప్రకాశితము. క్రాసు ౨౫౨ పుటలు. వెల ౧-౨-౦.
శ్రీ గురుకుల సుందరచరిత్ర
చిలుమూరు గురులింగశాస్త్రిగారు వ్రాసినది. ఆది తైన్యగ్రంథమాల ౯వ ప్రచురణము, తేనాలి రజతముద్రణల యమున ముద్రితము. డెమ్మి ౩౬పుటలు. వెల ర. ౭-౦-౦.
పతితనలిని (ప్రథమభాగము)
సరస్వతీగ్రంథమాల ౨౨ వ పుష్పము. గ్రంథ కర్త:—పోడూరి రామచంద్రరావుగారు, బి. ఏ., బి. ఎల్. నవల. డెమ్మిపైజ ౧౭౬ పుటలు. వెల ౦-౧౨-౦. గ్రంథమాలవారికి కాకరపర్రు, తణుకుతాలూకా, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాకు వ్రాయుడు.
ఉపదేశసారము
గ్రంథకర్త: బి. వి. నరసింహఅయ్యరు. తిరునల్లూరుల యందున్న శ్రీ రమణమహర్షిగారి ఉపదేశసారమున కిది ఆంగ్లానువాదము. క్రాసుపైజ ౫ పుటలు ర. ౬. వెల ౦-౪-౦.

త్వరపడుడు! త్వరపడుడు!!
ఆంధ్రగ్రంథమాల ౧౦-వ గ్రంథము వెలువడినది
ఆత్మకథ
(గాంధీమహాత్ముని స్వీయచరిత్రము.)
ప్రథమ సంపుటము.
మొదటికూర్పు ప్రతులన్నియు అమ్ముడుపోయినవి చెండుమూర్పు తయారగుచున్నది. త్వరలో వెలువడును.
క్రొన్ పైజ, పుటలు ౪౫౦
మేలయిన కాగితము ముచ్చటలు గూర్పు అచ్చు.
అమూల్యమైన ఈ గ్రంథమునకు వెంటనే ఆర్డరులు పంపుడు.
శతావధాని వేలూరి శివరామశాస్త్రిగారు తెలిగించినది
(వెల ఒకరూపాయ మాత్రమే)
తపాలఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రగ్రంథమాల,
నెం. 7, తంబుకెట్టిపిట్టమద్రాసు.

లోకల్ బోర్డుల మహాసభ

(ప్రత్యేక విశేషం)

తీర్మానములు

శ్రీ. పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారి ప్రధానతన వహించిరి
దేశవాద, నవంబరు 5:—శ్రీయుతులు ఆయ్యదేవర
కాశేకరరావు, సి. వి. నాయుడు, కే. ముఖ్యరావు, కలిడిండి
గంగరాజు, దండు నారాయణరాజుగార్లు మున్నగువారు తయారైన
చిత్తు తీర్మానములను సభవారి ఎదుట బెట్టగా అం
దు యీ దిగువవి నేటి రోజున ఆమోదింపబడినవి.

అధ్యక్షులైన శ్రీ వెంకటపతిరాజుగారు (యం. యల్. సి.) నేటిరాత్రి విశాఖపట్నం వెళ్లిపోయినందున వారు వెళ్లినా
వారిస్థానే శ్రీ ఆయ్యదేవర కాశేకరరావుగారిని అధ్యక్షులుగా
నియమించి వారిద్వారా మిగతా తీర్మానములను చేయవలసినదిగ
సభ్యులను కోరిరి.

శ్రీ ఆ. కాశేకరరావుగారు (యం. యల్. సి.) గారి
అధ్యక్షతన జరిగిన తీర్మానములు.

శ్రీయుతులు ఆ. గోవిందాచార్యులుగారు, శ్రీమాన్
సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు యన్. సత్యమూర్తిగారు ము
న్నగువారు సభకు వచ్చి మద్యపాన నిషేధమును గూర్చి సలహా
నిచ్చిరి.

తీర్మానములలో శ్రీ బిక్రమ్ వెంకటరత్నం, పల్లెరా
జు, మారిన నర్సన్న, కె. వి. ఆర్. స్వామినాయుడుగార్లు
పాల్గొనిరి.

ముఖ్యతీర్మానములు

1. నామినేషనులను పూర్తిగా తీసివేయవలసినదని ఈ
సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

2. స్థానిక సంస్థల సభ్యులను గాని, సంస్థలను గాని ర
ద్దుపరచుట లేక నూతనము చేయుట యనునూత్రము ఆమో
దించరాదని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

3. (ఎ) మహమ్మదీయులకును, అదిఅంధ్ర అదిద్రావిడు
లు శ్రీయుతుల తగినంత జనసంఖ్య వున్నచోట యిండియను క్రిష్టి
యనులకును అంగ్లో యిండియనులకును యూరపీయనులకును
మొత్తంసంఖ్యలో నాలుగవ వంతు మించకుండా ప్రత్యేక
ప్రాతినిధ్య ముండవలయును.

(బి) ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మువర మని నిర్ణయించిన
అక్షాంశాలలో నూటికి యిరువది మందికి మించిన జనసంఖ్య
కట్టనట్లుంటే అట్టిజాతికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండవలసినదని
తీర్చి.

(సి) యిట్టి ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనుటకు ప్రత్యేక
యోజన వర్తము అవసరములేదు.

4. చదువురాని వోట్లకు రహస్యపు వోటింగు పద్ధతిని
ఏర్పాటు చేయవలసినదిగ కోరడమైనది.

5. అధ్యక్షుల స్థానము ఎత్తునున్న ఎన్నికలములము
ననే నుండవలెను గాని నామినేషను పద్ధతి నుండరాదు.

6. అధ్యక్షులమీద విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము 2/3
వంతు సభ్యులచే ఆమోదింపబడిన తరువాత సభకు అధ్యక్షు
లు రాజీనామా యిచ్చినట్లు గణింపబడుటయు ఆ సభయందే
మాత్రం అధ్యక్షులు ఎన్నుకొనబడుటయు జరుగవలయునని ఈసభ
వారు తీర్మానించుచున్నారు. యివిశ్వాసరాహిత్య తీర్మా
నం ప్రవేశపెట్టుటకు 1/3 వంతు సభ్యులు ఆమోదించిన తరువా
త యీతీర్మానమును 15 రోజుల నోటిసుమీద చెర్చుకు రావల
యును. యీ విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము ఒకసారి వోడిననో
మకల తెచ్చుటకు అధమము ఒక్క వత్సరమైన గడవు వుండ
వలయును.

7. జిల్లాబోర్డులు ఎత్తివేయవలెనని యీసభవారు తీర్మా
నించుచున్నారు. రెండు లేక మూడు రెవిన్యూతాలూకాలకు
ఒకే బోర్డుండవలయును. ఏదీక్రింద గ్రామపంచాయితీ లుండ
వలయును.

8. (ఎ) సంపూర్ణ మద్యపాననిషేధమునకై ప్రజాభిప్రాయము
కుముఖముగ నున్నదని యీసభవారు విశ్వసించుచు ప్రభు
త్వమువారు మద్యపాన నిషేధకార్యక్రమమునకు పూని కలు
సారా దుకాణము లన్నిటిని మూసివేయునో దగామార్గములు
ద్వారా జరిగే మద్యవిక్రయమును నాపుటకు సర్వవిధముల స్థాని
కసంస్థలు తోడ్పడవలసిన యీ సభవారు ప్రకటించుచున్నారు.

(బి) యిట్టి తీర్మానమును ప్రతి స్థానికసంస్థమువారు
చేసి గవర్నమెంటునకు పంపవలెనని యీ సభ వారు కోరు
చున్నారు.

(సి) ప్రతి స్థానికసంస్థయు తన అధీనమందున్న తాడి,
యీత, కొబ్బరిచెట్లను కల్లగీతకై అమర్చుకూడదనియు వారి
హక్కులుగల స్థలములనుగాని, భవనములనుగాని దుకాణములను
పెట్టుటకై యీయరాదని యీ సభవారు స్థానిక సంస్థలను
హెచ్చరించుచున్నారు.

ఎన్నికలజరుపుటకు సంబంధించిన పని యావత్తున్న

ఎన్నికలదర్జా జాబితాలు తయారుచేయు మొదలు ఎన్నికలు డిక్టే
రుచేయువరకును రెవిన్యూ అధికారులనుండి తొలగించవలయును.

10. లెజిస్లేటివ్ కాన్సిలుకు నితీవినోడనే లోకల్
బోర్డు అధ్యక్షులు, ఉపాధ్యక్షులున్న తమ పదవులు పోవలెను.

11. స్థానికసంస్థలమీద కలెక్టర్లకును, యితర రెవి
న్యూవారికిన్ని ఏ విధమైన అధికారములున్ను, జోక్యములున్ను
వుండరాదు.

12. గ్రామపంచాయితీలనుండి తాలూకా లేక సర్కిలు
బోర్డుల కుండే ప్రాతినిధ్యములో 50 గ్రామపంచాయితీలకుగాని
అంతకు తక్కువగాని మన కొక్కొక్కరిని ఎన్నుకొనవలయును.

13. సభకు తాలూకా లేక సర్కిలుబోర్డులకు 36 గురు
తక్కువలేకుండగను 42 కి ఎక్కువ లేకుండగనుండే ప్రతినిధుల
సంఖ్యను నుండవలయును.

14. రాజకీయ నిర్బంధితులకు యీ ఎన్నికలలో పాల్గొ
నుటకు అవకాశముండవలెను. కైళ్లలోనున్న సభకుమెంబరు
షిప్కువగైరాలు నిలచి ఉండవలయును.

15. అనరే మేజిస్ట్రేటులు, మనసబుకరగాములు, తది
తర గవర్నమెంటు ఉద్యోగియు లేవలెనను మెంబరుగా నుండ
రాదు.

16. స్థానికసంస్థల పాలనమునందుగల విషయములన్నిటి
లోను సామ్య వ్యయపరచుటనుగూర్చి ప్రెజ్డెంటుయొక్కగాని
గవర్నమెంటువారియొక్క అనుమతితో వసరముండరాదు. స్థిరా
స్థిరాస్థివిషయములలో గ్రామపంచాయితీలకు 50 రూపాయల
కిమ్మకు మించినటువంటిన్ని తక్కినసంస్థలలో రు 1000 లకు
మించినటువంటిన్ని స్థిరాస్థి అన్యాయాక్రమముచేయు విషయ
ములోనూత్రము వైచారి అనుమతిని పొందవలెను.

17. అడిటువారి తనిఖీ ఉండవలయును. యీ అడిటు
మాత్రం బోర్డులు తీర్మానానుసారంగా తనిఖీ చేయుచుండ
వలయును.

18. గ్రామపంచాయితీలకు, ఫార్మెన్టు పంచాయితీలు,
యిరిగేషను పంచాయితీలు, యీ గ్రామ పంచాయితీలకు స్వాధీ
నముచేస్తూ వేరే అవి మరల అవసరము లేకుండా రద్దుచేయ
వలయును.

19. గ్రామపంచాయితీలు, లోకల్ బోర్డులు జ్యూరి
క్లెక్కులలో నుండే గ్రామకలములు, పుంతలు, పోరంబోములు,
ధర్మ చెరువులు, ఎబాం టెంటు చెరువులు, నూరులు, సత్రములు,
రెడ్డుహాసులు, అనుష్ఠానములు, బియ్యము గ్రౌండ్సు, మొదలగు
అన్ని పబ్లిక్ ఆస్తులు ఆయా సంస్థలకే జేందవలయును.

20. హెల్తు, ఇంజనీరింగు, ప్రావిన్స్ లైజు గాకుండా
లోకల్ బోర్డుల చేతిక్రిందనే వుండవలయును. యిందుకడ్డక
ఖర్చు గవర్నమెంటువారు లోకల్ బోర్డుల వారికే కంట్రీబ్యూ
షనుగా యియ్యవలయును. ట్రాన్సుఫరులు మాత్రం బోర్డు అను
మతిపొంది గవర్నమెంటువారు చేయుచుండవలయును.

క్రొత్తగా యీ పనులలో నియమించే యువ్వోగియు
లను బోర్డులే నియమించుటకు అధికార ముండవలయును.

21. నెల 1-కి, రు 80 లకుమించని అపాయింటు మెం
టును బోర్డు అధ్యక్షులే చేయవలెను. ఇంతకుమించిన ఉద్యోగి
యులను నియమించుటలో ఆయాబోర్డులే నియమింపబడకవిట్టి
వారికి అధికార ముండవలెను.

22. గ్రామ పంచాయితీల ఆక్టోంబులను రెవిన్యూ అ
ధికారుల తనిఖీనుండే తొలగించి అడిటు డిపార్టుమెంటువకే పదల
వలయును.

23. గ్రామ పంచాయితీలు 500 జనాభాకు తక్కువ
గాని ప్రతిగ్రామములోను, గ్రామపంచాయితీలకు కంపల్సరీగా
ఏర్పాటుచేయవలయును. (సభను రాత్రికి నిలిపివేసి.)

24. ఎన్నికలబోర్డు ఆఫీసర్లను వేయరాదు. లోకల్
బోర్డు మునిసిపాలిటీల అధ్యక్షులున్ను బోర్డుల నియమించు
కునే కమిటీలను కార్యనిర్వాహకము సంతటిని తేయుచుండ
వలెనని తీర్మానించుచున్నారు.

25. స్థానిక సంస్థలములలో ఆరిక, విద్య, ఆస్పత్రి, పబ్లి
కువర్కు మున్నగునాటికి కంపల్సరీ ప్రాండింగు కమిటీలంద
వలెనని తీర్మానించు చున్నారు.

26. విద్యావిషయముగో పాఠశాలల మీదను తమ
స్వంత మోడల్ వేజర్లను నియమించుకొనుటకు వారి ప్రము
నిచ్చినటులను తన పాఠశాలలను స్థాపించుకొనుటకును ఆయా
యేరియాలోని యెయిడెడుల పాఠశాలల పయిననున్న పూర్ణమై
వ హక్కుండ వలెనని తీర్మానించుచున్నారు.

27. హయ్యకు ఎలిమెంటరీ విద్యవరకు సుచితముగా నే
ర్పవలెనని తీర్మానించు చున్నారు.

28. వేరే ఎక్కువ పన్నులు భూమిమీద వేయరాదు
దనియు, యిదివరకు గవర్నమెంటు వారు వేసేనూలు చేయుచు
న్న భూమిపన్నులో రూపాయికి రెండవాలకు తక్కువగాకుం
డా లోకల్ బోర్డుల కంట్రీబ్యూషన్ యిర్ మారు చేయవలెనని
తీర్మానించు చున్నారు.

29. ఎన్నికల సందర్భంలో కలిగే తగాయ
దాల పరిష్కారమునకు యిరువురు

జడ్జిలుగల సి విలు కోర్టును ప్రత్యేకంగా నియమించి
వలెననియు జడ్జిమెంటును ఆరునెల లోపుననే చేప్పవలెననియు
యీ సభవారు తీర్మానించు చున్నారు.

30. ఈ ప్రెజ్డెంటునును బలపరచుటకు కాసన సభ
వారిచే నియమింపబడిన నెలకొని కమిటీవారివద్దకు రాయబారము
వెళ్లవలసినదిగ శ్రీయుతులు అనరబుల్ వేమవరపు రామదాసు
పంతులుగారు శ్రీ నరసింహదేవర సభ్యువారాయగారిని కలి
దిండి గంగరాజుగారిని కోరడమయినది.

రహితులు సాత్వికనిరోధముచేయ నిశ్చయించుట

ధిల్లీ పరిసర ప్రదేశములలో ఐరోపీయ
జమిందార్లలో దుస్సహకర్తములకు ప్రతీక్రియ

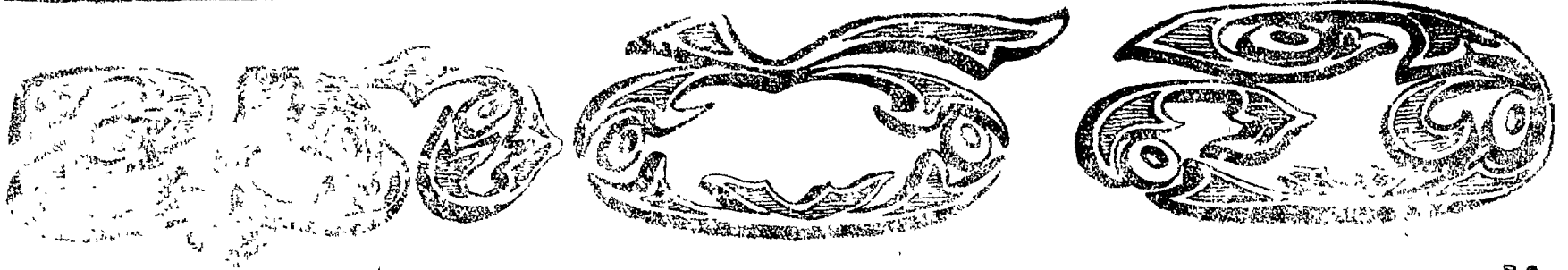
గాంధీ ప్రభుత్వ సానుభూతి
ధిల్లీ, నవంబరు 11:—ధిల్లీకి 100 మైళ్ల దూరములో
నున్న 15 గ్రామములలోని పౌరులు సభచేసి జమిందారులకు
యివ్వవలసిన పన్నులను మకూలను ఎగగొట్టుట, యిత్యాదిసా
త్వికనిరోధ పద్ధతుల నవలంబింపవలెనని తీర్మానించిరి. పండిత
నేకీరామ్ గారి నాయకత్వమున నిర్మింపబడిన రహితుల
మహాసభలో సీతీర్మానము నిన్న చేయబడినది. ప్రజలు సాత్విక
నిరోధము చేయదలచుకొనిన ప్రదేశములు స్పీక్ నటులబము
నకు జేరిన జమిందార్ల భూములు తమకు పన్నులబాధ హె
చ్చుగా నున్నదనియు, లంచములు, మొహమాసీలు హెచ్చుగా
గ్రహింపబడి తమ కత్తెంత పీడాకరముగా నున్నవనియు ఆప్ర
దేశమునందలి రహితులు 20 వేలమంది చాలసంవత్సరములనుండి
జమిందారులతో మొరబెట్టుకొనుచుండిరి కాని ఐరోపీయజమిం
దారులు యీమొరలను ఆకింపకపోయిరి. కొంతకాలముక్రిందట
పన్నులనిరాకరణ మమలలో పెట్టబడిన ధిల్లీ డెప్యూటీ కమి
షనరు జోక్యము కలుగజేసికొని తగాదాను పరిష్కారము
చేసెను. అప్పుడు చేసికొనిన ఒడంబడికను జమిందారులు గౌర
వించకుండుటచే మరల రహితులు సాత్వికనిరోధమునకు దిగవల
సివచ్చెను.

నాయకుల సానుభూతి
శ్రీయుత పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు సభలో
చేరి నిరంకురత్వమునకు లొంగకుండు రహితులను ప్రబోధించిరి.
మహాత్మాగాంధీ, సర్దార్ బుల్లభాయి పటేల్, పండిత జన
హర్లాల్ నెహ్రూ మొదలగువారు రహితులకు జయముచేహారు
గాక యని సానుభూతివార్తలసంపిరి. పన్నులను, బాడుగలను
యొగవేయవలెనని తీర్మాన ముమోదింపబడినది. సాత్వికనిరోధ
మునకై కాంతి సైనికదళము యేర్పరచబడినది. ఈ తగాదా
చాలకాలమునుండియు సాగుచుండెననియు, పంజాబు గవ
ర్నరు, ధిల్లీ డిప్యూటీ కమిషనరు మొదలగు ప్రధానోద్యోగియు
లు ఆసలములకు చాలసార్లు వెళ్లియుండిరినియు తెలియు
చున్నది. ఉద్యోగియులు ఆ స్థలమున బలియనుకు పోలీసుదళ
ములను కాపలాపెట్టివారు. (ఫ్రీ ప్రె.)

బర్మాకు అధిని వేశ ప్రతిపత్తి

కాండులేలిల్ సమావేశములో బర్మాకు
ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము కోరుట
రంగూన్, నవంబరు 11—అక్టోబరు 30 తారీఖున జరి
గిన అఖిల బర్మాపౌరుల సభలో బర్మాకు అధిని వేశ ప్రతిపత్తి
కోరకై ప్రయత్నించుటకును పిపడాగవ్ దేవాలయముగల కొం
డను కోటగా చేయుటకును ఖండించుటకును 37 సంఘముల కమి
టీ ఒకటి నిర్మింపబడినది. అటుతరువాత శాద్విరోధాలకే రాజ
ప్రతినిధి ప్రకటన చేయబడినగాన కమిటీని సమావేశపరచి
సంగతి సందర్భములు దర్శింపబడినది. 7 గురు
సభ్యులు సభకు రాలేదు. అనివార్యములగు
కారణములవలన తాము రాలేకపోతి మని 4 గురు వ్రాసిరి. ఆ
క్టోబరు 20 తారీఖున చేయబడిన తీర్మానమును రాజప్రతినిధికి
తెలుపుటకు సభవారు తీర్మానించిరి.

రాజప్రతినిధి ప్రకటన
భారతదేశముయొక్క గమ్యస్థానము అధిని వేశ ప్రతిపత్తి
యేయని ఇప్పుడు రాజప్రతినిధి చేసిన ప్రకటన 1917 సంవ
త్సరమున భారత కార్యదర్శిచేసిన ప్రకటనతోడను, ఇండియా
గవర్నమెంటు ఆక్టు పీరికతోడను ఏకీభించుచున్నందుకు సభ
వారు సంతసము వెలిబుచ్చుచు తీర్మానించిరి. మరియు, రెండు
లేలిల్ సమావేశములో బర్మాకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము కా
లెనని వారుకోరిరి. రాజప్రతినిధి ప్రకటనకు ప్రత్యుత్తరము వ్రా
యటకు ఒక కమిటీ ఏర్పాటు చేయబడినది. ఒక ప్రచార
సంఘముగూడనేర్పాటు చేయబడినది. (ఆ. ప్రెస్)

ఆటవ నంపుటము, పదునొకండవ సంచిక.

నవంబరు 11-వ తేదీని వెలువడినది.

చందాదారులు కండు.

సచిత్రమాసపత్రిక.

ప్రతిచంద్రమా సాదిని ప్రచురింపబడును

ప్రతిసంచికయందును రెండు మూడు రంగుల చిత్రములు, ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును
చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రికవల ఆకాళు 10 మాత్రమే.

విడి పత్రికల నుచితముగఁ బంపుటకు పిలు లేదు.

మాదిరిఁ ద్రిక వలయువారు 0-10-0 తపాలుబిళ్లలు పంపవలెను.

శుక్ల సం॥ కార్తిక మాస సచిత్ర - విషయానుక్రమణిక

కొండపిటి పొగమబ్బులు—విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు; అంజనాశీయకథావళి - చార్లెస్ సాద్యశ్యములు—చేతుమళ్ల రామచంద్రరావుగారు; బాప్సం దేశము—జి. జాషువాగారు; హైందవలిపి—మారేమండ రామారావుగారు; పాతపాటలు—టి. కామేశ్వరరావుగారు; కవితాప్రణయిని—చలమయ్య, ప్రసాదరావుగారు; తిరుప్పావ్యము—చింతా దీక్షితులుగారు; మేలుకొలుపు—చెఱుకుపల్లి శివరామయ్యగారు; నల్లిపా—పూడిపెద్ది వెంకటరమణయ్యగారు; భావిదృష్టి—శ్రీ. శ్రీనివాసరావుగారు; మెలుపులు—[సాధకుడు] అజాతశత్రువు—కె. బి. కోటిలింగం దేవరగారు; పితృమారకము—గాజేపల్లి రామమూర్తిగారు; సరస్వతీపూజనాడు—కొల్లూరు ధర్మారాయకవిగారు; గుడ్డిపిల్ల—అడివి బాపిరాజుగారు; శాలివాహనసప్తశతి—రాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణశర్మగారు; చక్రవాకి—అల్లంసెట్టి ఆప్పయ్యగారు; పిట్టకథలు—కూతూరకీ—వైశాఖ; చీనా రషియాల వైవమ్యము—యుద్ధనన్నా హొములు—జయంతి వెంకట కిరీటిరావుగారు; సారి—వడ్డది నీతారామాంజనేయులుగారు; హిందూదేశ ఆర్థికస్థితి—చావలి వెంకట హనుమంతరావుగారు; మందలింపు—దివాకర్ల వెంకటాచార్యగారు; కైరంగజేబు—రాజుచలనిధి—మొసలికంటి సంజీవరావుగారు; నిరాకృతిరాజము—అల్లంరాజు గంగనాయకులుగారు; బుర్రెమలబాబు జీవితసంగ్రహము—యలమంచిలి శ్రీరాములుగారు;

కొండపిటి పొగమూర్తిగారు; అశోకుడు బౌద్ధుడుకాడా?—ఇంద్రగంటి నాగేశ్వరశర్మగారు; అనుతాపము—కొడాలి. ఆంజనేయులుగారు; సికందరి చూ విశ్వవిద్యాలయము—బి. యస్. శర్మగారు; లీలాసాగరము—తురి గ వెంకటరామయ్యగారు; సాధు హీరానంద—(పండిత భాస్వానీ)—వెలువోలు సీతారామయ్య చౌదరిగారు; భావిగృహస్థు—రావు వెంకట శేషారావుగారు; మీఁగడతఱుకలు—బమ్మెర పోతరాజుగారి కవిదృష్టి—అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు; దూడగోడు—నిడమర్తి ఈశ్వరప్పగారు; వినోదశిల్పము - తాటియాకుల బుట్టలు—కొ. నరసింహాచారిగారు; వర్షాకాలదృశ్యము—డి. యస్. శర్మగారు; నాటకకళ—దేవులపల్లి వెంకట లక్ష్మీనరసింహారావు, శ్రీ యల్. వి. నాయుడు, గవాయ గోవిందరాజులు నాయుడు గార్లు; దీపావళి (కుమారీజనన సంవాదము)—ముడుంబ నరసింహాచార్యులుగారు; అంతర్వాహిని—కొంపెల్ల జనార్దనరావుగారు; ఆంధ్రభూదయము; సానుతాపప్రబోధము—నందూరి శివరావుగారు; భారతీయమహిళామండలి; కలగూర గంప—అర్జునాశ్రయము; కాకి వక్రకథలు, రాజ్యాంగ తంత్రము; లాల్ స్టాయి మరణము; ప్రోతపాతము; సిగ్గో వైభవము; వాణివిలాస సాగరము; మైసూరు; భారతీయ మహిళలకు స్వాతంత్ర్యము; చిటవాలుగోళరములు, వాయువిమాన జేగము; శ్రీ అప్పలాచామ్యులుగారి శిల్పము; ప్రపంచముచేయదవ్యయము; హరికెక నీటిసారంగము; కీ. శే. డా॥ కస్తూర్బాయి సమన్ గారు; శ్యామ (నయమ) దేశదేవయము; విమర్శనము; ఆంధ్రమహాసభలు, బెడవాడ—గూ ౨౯. తీర్మానముల సంగ్రహము; సాభిప్రాయవిశేషములు.

చిత్రములు

ప్రవర్ణచిత్రములు—దసరాగిలకలు; మధుమాధవి.
సాధారణచిత్రములు—శ్రీ రంగనాథ దేవాలయ శిల్పచిత్రములు 3; జంబుకేశ్వరదేవాలయ శిల్పచిత్రములు ౨; కృష్ణరాజసాగర చిత్రములు ౬; వాణివిలాస సాగర చిత్రములు ౪; కృష్ణలీల; శ్రీకృష్ణుడు; ఆకస్మికచ్ఛాయాచిత్రములు; కవితాసమితి ద్వితీయ వార్షికోత్సవము; ఆంధ్రమహాసభలు: అధ్యక్షులు మొదలగువారి చిత్రములు ౭; ఇతర చిత్రములును.

భారత ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు పైన కిర్రాక్టుపుచ్చుకొనిన	1 పుటకు రూ. 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రూ. 30
డిటా	1 పుటకు ,, 11	డిటా	1 పుటకు ,, 15
డిటా	1 పుటకు ,, 6	డిటా	1 పుటకు ,, 8
డిటా	1 పుటకు ,, 25		
డిటా	1 పుటకు ,, 18		
డిటా	1 పుటకు ,, 7		

రీడింగుమేటరుమధ్య 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చార్జి చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:—

మేనేజరు, "భారతి", తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

రాయబహదూరు
లక్ష్మీనారాయణగారి రాక

(స్వకీయవిలేఖరి)

జెజవాడ, నవంబరు 10 :—మధ్యరాష్ట్రములందు శేరుప్రతిష్ఠలు సంపాదించిన కోటిశత్రులయినట్టియు, నాగపురం జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులును, కాంప్లై పురపాలక సంఘాధ్యక్షులును, బ్యాంకింగ విచారణ సంఘసభ్యులును, నాగపురం విశ్వవిద్యాలయ సంఘమునకు చాన్సలరుగారిచే నియమించబడిన సభ్యులును అగు శ్రీయుత రాయబహదర దహగం లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు 8-వ తేదీన జెజవాడకు విచ్చేసిరి. పై పనులపై పురప్రముఖులు అనేకులు వారికి స్వాగతమొసంగి పుష్పమాలలంకృతులంజేసి వారికి విడిదిగ యేర్పాటుచేయబడిన శ్రీ దుర్గావిలాసమునకు వారిని తీసుకొనివెళ్లిరి.

8-వ తేదీ సాయంత్రం వారిగౌరవార్థము ఆంధ్రజింఖానా భవనముపైని ఆ సంఘమువారు చక్కని అల్పహారవిందు ఏర్పాటుగావించిరి. పురప్రముఖులెల్లరు ఉద్యోగస్థులు, ఉద్యోగస్థులు కానివారు సభకు విచ్చేసిరి. అల్పహారవిందు పూర్తియైనపిమ్మట, శ్రీయుతులు ఆయ్యజేవర కాశేశ్వరరావు నూరి సుందరరావు శాస్త్రిలుగారల పంతులుగారి సుగుణములను గూర్చియు, బేదార్యమునగూర్చియు ముచ్చటించిరి. ఆంధ్రజింఖానాకు పోషకులుగ నుండగోరిరి. పంతులుగారి కంగీకరించిరి. ఆంధ్రదేశముపట్ల తమకుగల అభిమానమును ప్రకటించుచు ముచ్చటించిరి. సబుకలెక్టరు హెడ్ మాడిగారును, శ్రీ దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారును, తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు నూతల్కి రామశేషయ్యగారును లక్ష్మీనారాయణపంతులుగారి గౌరవార్థము విందుల నొసంగిరి.

నేటి ప్రాతఃకాలము 8 గంటలకు గాంధీ యుద్ధానవనమందు నిర్మించబడిన పెద్ద పందిరియందు గొప్ప పౌరజనసభ జరిగెను. ఆ సభయందు శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారికి పురపాలక సంఘమువారు సన్మానపత్రము నొసంగిరి.

బాతీయగీతములతోడను, పంతులుగారిని పొగడుచు ప్రాయశుభదీప పద్యములతోడను సభ ప్రారంభమయ్యెను.

అటుపిమ్మట పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు ఆయ్యజేవర కాశేశ్వరరావు పంతులుగారు లక్ష్మీనారాయణపంతులుగారిని గూర్చిన ప్రశంసాపదముల నిట్లునుడిరి:—

శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారి పూర్వము నూరేండ్లక్రిందట యీ దేశమువది మహారాష్ట్ర రాష్ట్రమునకు వెల్లియుండిరి. పిమ్మట నాగపురమునందు నివాస మేర్పరచుకొనిరి. అచట లక్ష్మీనారాయణపంతులు ఎక్కువగా శేరుప్రతిష్ఠలను సంపాదించిరి. ఆయనగారి ధాతృత్వము అసామాన్యము. గొప్ప విద్యాపోషకులు. ఆంధ్ర దేశమునకు కీర్తి దెచ్చినారు. అక్షులకొలదిగ వెచ్చించి, అమూల్యమైన గ్రంథ సమదాయమును సమకూర్చుటయే వారికిగల విద్యాభిమానమును నిరూపించుచున్నది. ఆంధ్రలోకమునకు కానుకగ ఆ గ్రంథరాజమును ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున కిచ్చినారు. అట్టివారు మాతృదేశమునకు విచ్చేసినప్పుడు వారిని గౌరవించుట మన బాధ్యతయైయున్నది. మంగళూరు పెహెవరు రైలుపడిన పిమ్మట నాగపురము మనకు సమీపమైపోయినది. ఇంకను మనకు వీరికి రాకలు పోకలు తలుచుగ జరుగగలవు జెజవాడ ఆంధ్రదేశమునకు పృథయును. అందువలన మనమిపుడు శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారి కొసగు గౌరవము మర్యాద సర్వాండ్రలోక పక్షముననే జరుగుచున్నదని మన ఆశయును. ఈ గౌరవము చేయుటలన మనదృష్టి/రాష్ట్రే లిరాండ్రుల వైపుకు మారినదనియు వారికి మనకు ప్రేమానుభంధము పెంపగుచున్నదని స్పష్టపడుచున్నది. ఆంధ్రుల భావము వికలమగుచున్నది. మనము సన్మానపత్రమునందు కొన్ని కోరికలను కోరియుంటిమి. పంతులుగారు వెంటనే మనకోరికలను నెరవేర్చవలయునని మన యుద్దేశముకాదు. మనకోరిక కొనసాగుటకు గాక వారు నాయకులు అగుటంజేసి యీ గౌరవము చేయుచున్నాము. వారిని గౌరవించుటయే ప్రధానముగాని మనకోరిక ము వారు తీర్చుట ప్రధానముకాదు.

సన్మాన పత్రము

ఈ యుపాధ్యక్షతముతో శ్రీ కాశేశ్వరరావు పంతులుగారు సన్మానపత్రమును చదివిరి. సన్మాన పత్రములోనున్న విషయములను క్లుప్తముగ నిందు బొందుపరచుచున్నాను.

“జెజవాడ పౌరుల పక్షమున, జెజవాడ పురపాలక సంఘాధ్యక్షులును, సంఘ సభ్యులును అగు మేము చాల సంతోషముతో మీకు మనఃపూర్వకముగ స్వాగత మొసంగుచున్నాము.”

రాష్ట్రేత రాంధ్రులలో ప్రముఖులగు మీరు ఆంధ్రదేశమునకు విచ్చేయుట మాకు సంతోషముగ నున్నది.

ఆంధ్రు లేప్రాంతములందున్నను, ఆంధ్రుల/వ్యక్తిత్వ ఆంధ్రుల నాగరికత నిరూఢముగనుండుననియు, ఆంధ్రుల

1 కేసు నం 1-12-0
5 కేసు నం 7-8-0

సాలామి త్రి సంజీవి

(రిజిస్టరు) 1 కేసు నం 1

84 చెట్ల దినుసులు అపునేయి కలిపిన లేహ్యము. మేహపాడలకు సవాయి, స్త్రీల కుసునువ్యాధులకు ఆమోఘము, డీర్జ ఉడుకులకు, శుక్లవర్ణము, చర్మవ్యాధులకు, స్త్రీల ఋతువ్యాధులకు గ్యారంటి.
జి. యస్. రావు, ఆంధ్ర మెడికల్ స్టోరు, రామనాయుడుపేట, మచిలీపట్నం, కృష్ణాజిల్లా.

అందరి ఆశయులు, ప్రయోజనములు ఒక్కటియేననియు మేమెఱుంగుదుము. దూరములందుంటవలనన, త్వరలో రాక పోకలకు తగు సదుపాయము లేకుంటవలన నుపూర్వకాలమున వివిధ ప్రాంతములందుండి ఆంధ్రులలో వికృతత్యమునకు అంతరాయములగుండెను. అయితే ఇప్పుడు ప్రయోగ సౌకర్యము లేర్పడుటవలన వివిధరాష్ట్రములందు నివసించు ఆంధ్రులలో పరస్పరముగ ప్రేమ, స్నేహభావములు పెంపొందుచున్నవి.

విముక్తుగూర్చి మేము గొప్పసంగతులు వినుచుంటిమి. మధ్యరాష్ట్రములలో తాము గణించిన శేరుప్రతిష్ఠలకు మేము పొందుచున్నాము. కాంప్లై మునిసిపాలిటీచేరు మేన్, నాగపురం జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు, నాగపురం విశ్వవిద్యాలయసభ్యులు, బ్యాంకింగ విచారణ పంఘసభ్యులుగానుండి తాము మాపుచున్న బుద్ధి కాశక్తియు ఇచ్చుచున్న సమయమునైన సహా తమ కుల విద్యావ్యాసంగము తమతోడ సభ్యులకు అమూల్యముగా తోడ్పడుచున్నది.

ఆంధ్రదేశమునకు సంబంధించినదియు, విశేష విలంబగ తీసినట్టియు ఉత్తరప్రదేశమున గ్రంథసమదాయమును తమరు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున కొసంగిన విషయమును మేమెన్నడును మఱువజాలము. అందులకై మేమెల్లప్పుడు కృతజ్ఞతతో నుండుట మావిధియై యున్నది.

విద్యావ్యాప్తికై తాము చూపుచున్న శ్రద్ధ అపారము. తమరు ఇందుకై చేయుచున్న దానధర్మములవలన తమనామము దేశచరిత్రయందు నుపర్యాకరములతో లిఖింపబోవు.

దాతలలో తాము నెలదాతలగుదురు విద్యావ్యాప్తికి బడకకంఠులుగదా. ఈ సందర్భమున తమకొక విషయమునగూర్చి సవినయముగ వచించేయుచున్నాము చిత్తశుభ్రము పవిత్ర కృష్ణవేణి తీరమున నొక సాంకేతిక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుదు. చిదంబరములో రాబా అన్నా నులైచెట్టిగ రు చిదంబరమునందు విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించి కాశ్వత కీర్తిని గడించినట్లుల తాముగూడ లక్ష్మీనారాయణ సాంకేతిక విద్యాలయము నొకదానిని స్థాపించి ఆచంద్రాగ్రముగ కీర్తిని గడింపుడు. అది దానములలో లెల్ల నుత్తమమైనదిగ గణింపబడును. ఎల్లరు కృతజ్ఞతాభివందనముల నర్పించుచు. జ్ఞానదానమును చేసిన మీ పేరును తరతరములవారు స్మరింపరు. భగవంతుడు తమకు ఆయుధాకోశైశ్వర్యముల నిచ్చుగాతె.

శాస్త్రజ్ఞ పుత్రులు కొడుకుగల లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారిని పుష్పమాలలతో ఎలంకరించిరి. మరీ యువారితో మాడవచ్చియుండిన శ్రీయుతులు చౌదరి, అంభేరి, ద్రావిడు, జ్యోషీగార్లు గూడ పూలమాల లొసంగిరి.

ప్రత్యుత్తరము

కరతాళ ధ్వనులగుర్తి లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారిట్లు ఇంగ్లీషున ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

కాశేశ్వరరావుగారు, పురపాలక సంఘసభ్యులారా, సోదర సోదరిమణులారా,

నాకు తాత్కాలిక చేసిన గౌరవమునకు నేను హృదయపూర్వక వందనము లర్పించుచున్నాను.

నానద్ద నేదేని గొప్ప ధనములదని తాము నన్ను గౌరవించి యుంటిరేని, తాము నన్ను గూర్చి చెప్పిన ప్రశంసాపదములలోను, చేసిన గౌరవములలోను లేకమైనను పొందుటకు నానద్ద అర్హత లేదనుకొనుచున్నాను. ఆంధ్రదేశముపట్ల నాకు గౌరవము మొదటి నేనిదివరకు ఆంధ్రాజింఖానాలో చెప్పియుంటిని. నాకుచేసిన గౌరవమునకు నేను మిక్కిలి కృతజ్ఞుడనై యున్నాను.

నేడు తాము నాకొసంగిన సన్మాన పత్రమునందు రాబా అన్నా నులై చెట్టిగారి పేరుతో నాపేరు జతచెర్చి చెప్పియున్నారు. అన్నా నులై చెట్టిగారు దాతలలో లెల్ల నెరదాత. ఆయనకు నాకు పోలికయే లేదు. ఆయన ఆంధ్రులతో పోల్చినచో నాకు సానమేలేదు. ఆయన చేసిన దానధర్మములవలె నేనెన్నడును చేయజాలను. ఆయనవలె కీర్తిని గడింపజాలను. తమ మనసులో నేను నేడు యేదేని ఆకేర్పించుట న్యాయముకాదు. నేనట్టి ధర్మములను చేయజాలను.

అయితే తమ రిప్యూడిచ్చిన సహా ప్రభుసారి ఇప్పుడే నా చెవినిబడినది. నేను ఈ సలహాను జ్ఞాపకమునందుచుకొని ఇదివరలో నేను చేయదలచిన చేయుచున్న పనులతో చెర్చి బాగుగ నాలోచించెదను. తాము అనుకున్నంతగ నేను చేయజాలక పోయినను, ఆంధ్రుల వైఖానిక, నాగరికతాభివృద్ధికై ప్రారంభించెద యే యుద్ద్యమమున కైనను నా యోషినుట్లుకు సాయముచేయ సిద్ధముగ నుంటిని హృదయపూర్వకముగ

మనవి చేయుచున్నాను. ఇంతకంటె స్పష్టముగ ఇప్పుడే తమకు ఇందునుగూర్చి మనవి చేయజాలక పోయినందులకు మన్నింపుడు, మీ లెక్కకు నేను మిక్కిలి కృతజ్ఞుడను.

శ్రీ లక్ష్మీనారాయణగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిన పిమ్మట నూతల్కి రామశేషయ్యచౌదరిగారు వందనములను సమర్పించిరి.

సభ సంతూర్తి గాకమునుపు దాను త్రివిక్రమరావుగారి పరంగా లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు రు 8000 లకు బ్యాంకి చెక్కు నిచ్చివేసిరి. ఇందు రు 2500 లక్ష్మీనారాయణగారు పోషకులుగనుండుటకును, రు 1000 చౌదరి, చిరంజీవి రావుగారు యావజ్జీవసభ్యులుగనుండుటకును ఆంధ్రా జింఖానావారికి పారిలోషికముగ నొసంగినట్లు ప్రకటించబడెను. సంతోషధ్వానములతో సభ ముగిసెను.

లక్ష్మీనారాయణగారు నేటిమధ్యాహ్నం జెజవాడ స్పిన్నింగు, బీబింగువిల్పు చూడవెళ్లిరి.

రాత్రి మైలవరంహాల్లో గుంటూరు బాలమిత్రమండలి నాటకసమాజమువారు శ్రీ లక్ష్మీనారాయణగారి గౌరవార్థ నాటకమును ప్రదర్శించుదు. రేపు జెజవాడవది శ్రీ లక్ష్మీనారాయణగారు వెళ్లుదురు.

కార్పొరేషను ఆరోగ్యోపన్యాసములు

నవంబరు 17 వ తేదీనో అంతముగ వారుములో యాది గును వివరింపబడిన ప్రకారము ప్రతి సాయంకాలము 6-30 గంటలకు ఆయాస్థలములందు ఆరోగ్య కాఫోద్యోగులచే ఆరోగ్యోపన్యాసము లొసగబడును. ఉపన్యాసములతో మేటిక లాంతర ప్రదర్శనములుగూడ జరుపబడును.

ఉత్తర రేంజి

కే.డి.	స్థలము.	ఉపన్యాసవిషయము.
12	ముత్యాలపేట,	
13	మన్నడి, కార్పొరేషను	
	డిస్పెన్సరీ హాలు, కువ్వరోగము.	
14	జిల్లాపురం, వాల్టామ్మ రోడ్డు, ఈగలు.	
	డిస్పెన్సరీ హాలు, కువ్వరోగము.	
15	కన్నికాపురం కేరి, పెరంబూరు, కలరా.	
	కన్నికాపురం కేరి, పెరంబూరు, మహావీరము.	
	కేరంబూరు మేడి, పెరంబూరు, మహావీరము.	
	పెరంబూరుకొడేట, మలేరియా.	
16	చాలిపేట, తిరువత్తియూరు	
	హైరోడ్డు, మెడికలు రిజిస్ట్రార్లు	
	వాక్సినేటర్లు ఆఫీసు, కువ్వరోగము.	
17	రామనాయులెట్టి వీడి,	
	పులియంతోపు, కలరా.	
18	అర్మీనియను వీడి, మెడికలు	
	రిజిస్ట్రార్లు వాక్సినేటర్లు ఆఫీసు, కువ్వరోగము.	
	నాంచారముల వీడి,	
	పులియంతోపు, మహావీరము.	
	దక్షిణ రేంజి	
13	డి.డి.పా, హోరు రోడ్డు,	
	చింతాడిపేట, కొంకిపురుగువ్యాధి.	
14	చూలై, గురునేడి కేరి,	
	కలరా.	
15	పురుపాకం, వీరన్న కేరి,	
	మహావీరము.	
16	చూలై, గ్రామ వీడి,	
	మహావీరము.	
17	పురుపాకం, నుబ్రహ్మణి గార్డెను, కలరా.	
	చూలై, మోడల్ స్కూలు	
18	రాయపేట నెంటురు,	
	కలరా, మహావీరము.	
19	పరకువాకం, మోడల్ స్కూలు	
	కొంకిపురుగువ్యాధి.	
20	అల్లూరుపేట, భీనుముదలి గార్డెను	
	మహావీరము.	
21	లేనాంపేట, దామోదర వీడి,	
	క్రిములు, వ్యాధులు	

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి,
రాజమండ్రి

అధ్యతీయముగ జాతీయ గ్రంథములు వెలువడుచుండ సంవత్సర చందా పోస్టేజితో సహా 2-8-0 ఇదివరలో వడినది వివాయక సావర్కగా. 0-10-0 మహారాణి రు. లక్ష్మీదాయి అ. 10 మేజిని బీబిత్తు అ. 10 ఇతర పు. ములుకూడ కలవు. కేటలాగు కోరినవారికి పంపబడును.

ముదిగంటి జగ్గనాథ

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ శాసనసభ

శ్రీయుత ముంజులూరి తిరుణ భాగవతులుగారు

ఆంధ్రమహాసభలో హరికథ చెప్పట

అదివారం సాయంత్రము శ్రీయుత ఆదిభట్ల నారాయణదాసుగారి కివ్వలగు ముంజులూరి తిరుణ భాగవతులుగారు చెన్న పురి ఆంధ్రమహాసభ భవనమున 17 (పరదా ముత్తయప్పను విధి) దుక్కిజీకళ్యాణమును హరికథగా చెప్పిరి. దేశోచ్ఛారక నాగేశ్వరరావుపంతులు, పింజల సుబ్రహ్మణ్యంశెట్టి, రావుపాపాబాయిబయ్య పాపయ్యశెట్టి, సుంకు సుబ్రహ్మణ్యంశెట్టి, యం. రామచంద్రరావు నాయుడుగార్లు మరి అనేకమంది ప్రముఖులు హరికథనుంటుకు వచ్చి యుండిరి. తిరుణరావుగారి గాత్రమాధుర్యము, సమయస్ఫూర్తి, భావప్రకటన సభ్యులను తనవలెయుగ నోనర్చినది. తమ గురువగు నారాయణదాసుగారు వ్రాసిన పద్యములు, పాటలు నినుసరించి కథ చెప్పబడెను. కాలిదాస షేషు ఫియర యజ్ఞకవుల వాక్యములకు నారాయణదాసుగారు వ్రాసిన తెలుగుపద్యములు రావుగారు చదివి సభ్యులను ఆనంద పరచిరి. రావుగారు సమయము వచ్చినపుడెల్ల ఆధునిక దేశపరిస్థితులలోనున్న స్వప్రభుత్వ విధియనుచు, మనదేశపు పూర్వాస్పృశ్యమును నేటి దుస్థితిని పోల్చి చూపుచుండిరి.

శ్రీవాణిని దోషా వెంకటస్వామి గుప్తగారు రావుగారిని ప్రశంసించి హరికథా కళను ప్రోత్సహింప వలయునని ఆంధ్రమహాసభను కోరిరి. శ్రీయుత నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు తిరుణరావు గారిని ఆభినందించి ఆంధ్ర దేశమునందు ఏదియ కళలయందు ప్రసిద్ధిచెందిన వారిని మద్రాసునకు రప్పించి వారికి తమ ప్రోత్సాహ మొసగుట ఆంధ్రమహాసభవారి ఉద్దేశమునది. వ్యవధి లేనందున వారు శ్రీ తిరుణరావు గారిచే ఎక్కువగా కథలను చెప్పింప ఏర్పాటు చేయుటకు పిలువకపోయెననియు, మైలాపూరులో 14 వ తేది గురువారమునాడు స్వస్థరామునందు (శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు గృహమున) సాంప్రదించి కాలక్షేపము జరుగనని చెప్పిరి.

ఆంధ్రదేశ్ రైలు ప్రయాణికుల మహాసభ

ప్రయాణికుల ద్వితీయ మహాసభ నవంబరు 4 వ తేదిన విజయవాడలో రామమోహనరాయ పుస్తకభాండాగారములో జరుపబడెను. శ్రీ యస్. సత్యమాత్రీ యం. యల్. సి. గారు విజయవాడకు మైలులో విచ్చేసిరి. శ్రీ అయ్యదేవర కాశేష్వరరావు, శ్రీవిక్రమరావు, రాజగోపాలాచారి, పంజీవరాయణంగార్లు స్వేచ్ఛనుకున్న శ్రీపత్తమాత్రీగారిని తీసికొనివచ్చిరి. శ్రీసత్యమాత్రీగారు ఉదయం 10.30 లకు రామమోహనరాయలలో ప్రస్తుత కాజీయనిధినిగుంచి బీకగంట ఉపన్యసించి కాశేష్వరరావుగారి ఇంటివద్దజనుననున్న లోకల్ బోర్డు కాన్వెన్యకువచ్చిరి. సాయం 6.30-4.30 లకు శ్రీ రామమోహనరాయలలో రైలు ప్రయాణికుల మహాసభ శ్రీ సత్యమాత్రీగారి అధ్యక్షతన జరుపబడెను. రాష్ట్రకు హాజరగు, అయ్యదికి వెంకటరమణయ్యగారు మొదలగు ప్రముఖులు సభ మలకరించియుండిరి. పి. రాజగోపాలరాజుగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని ఉపవాసము చదివినపిదప శ్రీ వరహగిరి ఫంకటతోగయ్య యం. యల్. పి. గారి బాలు బొంబాయి రైలు ప్రయాణికుల సంఘకార్యదర్శిగారి పేర్లెగ్గాం చదువబడెను. దాకరు మార్యదేవర సంజీవాచార్యుగారు సాంవత్సరికరిపోర్టు చదివిరి. శ్రీ సత్యమాత్రీగారు అధ్యక్షోపవాసము చేసిన మనంజులూరి రైలుప్రయాణికుల సంఘ కాకగర్లనర 24 తేదీనాడును విజయవాడకు వచ్చిరి. చెన్నపాపాబయ్య గ్రామ సమితి కార్యదర్శి పోగోగోమయనని వైదకు తోగయనని లోరి రిక్యానుచేసిరి. ఇటులనే చురెరకొందికు విరగ గ్రామ స్థులు వచ్చి వారి వారి యిబ్బందులనుగుంచి చెప్పుకొనిరి. మంచములలో సభ మసంపదిన తరువాత బాల్యోత్సవబడెను. రామ కాంగ్రెసువాడు గాంధీపార్కులో శ్రీ సత్యమాత్రీగారికి స్వాగతపత్రము సమర్పించిరి. తమపరి యం. అందు యల్. రైలు కంపెని యూనియన్ వారికి కార్ పూర్ణాసందంబారి మేడ గొర్రు బీకగంటకాలం ఉపన్యసిందిరి. శ్రీసత్యమాత్రీగారికి 4 వ తేదిన విజయవాడలో తీసికెత్తుడ యుండెను. పూర్తి విరమ ప్రభలకు దేరసేవకుంచి బోధించుచుచేయుండిరి. రాత్రిమైలులో ఘరామచెల్లిరి. రైలు ప్రయాణికుల మహాసభ జయప్రథముగా జరుపుట తోడ్పడిన ఘోష కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శి పో. నాగభూషణం, అయ్యదికి వెంకటరమణయ్య, డి.టి.రావు గార్లు ఎంతయు పుష్కలముగా కృతజ్ఞత వహించిరి.

(బీవీలేఖరి)

నృపేంద్రచంద్ర బెనర్జీగారు

ఒకసంవత్సరము కఠినశిక్ష

కలకత్తా, నవంబరు 3:—శ్రీ సి. ఆర్. దాసుగారి సాంవత్సరికోత్సవము సందర్భమున కలకత్తాలో నొసగిన ఉపన్యాసమును ఆధారముగైకొని ఎంగభాషి కళాశాలలోపాధ్యాపకులు ప్రాఫెసరు నృపేంద్రచంద్ర బెనర్జీగారిపై రాజద్రోహపు నేరము మోపబడెను. వీరు అసహాయాధ్యయ కాలమునందు ఒకపర్యాయము శిక్షింప బడిరి. ఆ రి పూ రు జిల్లా మాజి ప్రెయిలుగారు కేసును విచారించి ఈ క్రింది విధమున తీర్పుచెప్పిరి:—నిందితుడు చిన్నవాడుకాదు. విద్యావంతుడు. వయస్సు చెందినవాడు. బాధ్యతల నెరిగి ప్రవర్తించవలసినవాడు. వీరి ఉపన్యాసములవల్ల యువకులలో ఉద్దేశము అధికముగ ననువిషయము వీరికి తెలియును. వీరి ఉపన్యాసములయందు రాజద్రోహభావములతో నిండియున్నది. ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వమువారిని సంపూర్ణముగ తుదకుట్టింపవలయునని వీరు స్పష్టముగ చెప్పిరి. యవకులు స్వాతంత్ర్యమునకై మరణింపవలయునని బోధించిరి. ప్రభుత్వమువారిపై ద్వేషము పురిగొల్పిరిని స్పష్టము. అందుచే వీరికి 1 సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధించుచున్నాను.

బెనర్జీగారిసం దేశము

ప్రాఫెసరు బెనర్జీగారు ఈ క్రింది సందేశమును ప్రకటించిరి:—మీరు వెనుక తగ్గకుండదని కోరుచున్నాను. భారత దేశము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము పొందునంతవరకు విరామములేక దేశీయులు పట్టుదలతో పనిచేయుచుండవలెను. సాధనములు గురించియు కార్యక్రమమును గురించియు అంతశక్త వహింప నక్కరలేదు. ఫలితము తృప్తికరముగ నున్న సాధనము లేనైన

ను చింతపడ నక్కరలేదు. ఏ సాధనముచేత నైనను కార్యమును సాధించుటయే ప్రధానము.

ప్రత్యేక సౌకర్యములు కోరుట

ప్రాఫెసరు బెనర్జీగారు మాజిప్రెయిలు ఈ క్రింది విధమున కోరిరి:—నా యొక్క బాధ్యతలను వివరించి నాకు మీరు కఠినముగ శిక్షను విధించినారు. నేను కాంగ్రెసు వాడిని, వ్యతంత్ర వాడిని కావున నాకు కారాగృహమునందు ప్రత్యేక సౌకర్యముల నివ్వవలయునని కోరుచున్నాను? ఈ విషయమై దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన ఉత్తవులు గావించబడునని మాజిప్రెయిలు చెప్పెను. (అ. పే.)

వైలిననాథ బీనీగారు తుమాహుగోరుట

కలకత్తా, నవంబరు 9:—రాజకీయ నిర్బంధితుల దినోత్సవమునందు జరిగిన ఊరేగింపునందు పాల్గొనినందులకు వైలిననాథ బీనీగారిపై కేసులేబడెను. వీరు నేటిదినము కోర్టులో తుమాహు గోరుటచే విడుదలచేయబడిరి. విగ్నితిన వారిపై నేరములు మోపబడినవి. విచారణ జరుగుచున్నది. (అ. పే.)

శివాజీ వ్యాయామ మండలి

ఈ మండలి యజమానున నొకబాలియ వ్యాయామ విద్యాబోధన తరగతి మద్రాసు నగరమందు యేర్పాటు చేయబడును. ఈ తరగతి డిసెంబరు 21 వ తేది మొదలు 1930 జనవరి 14 వ తేది వరకు జరుపబడును. ఈ తరగతిలో శిక్షణము బొందువారు స్వంత భోజన వసతుల నేర్పాటు చేసుకోవలెను. ప్రవేశ కరుసుముతో యీక్రింది చిరునామాకు డిసెంబరు 10 వ తేది లోగా చేరవలెను. గౌరవకార్యదర్శి శివాజీవ్యాయామమండలి నెం 5 తంబు శెట్టిబిళ్ళి, మద్రాసు.

మోటారింగు ఉత్సాహములు

నవీన గ్రహం-వేజ్ యందు

మీకు నిజముగా అనుభవముగను

నిజమైన ఉత్సాహమును గురించి కేవలము చదువుటకంటెను అనుభవించుట మిక్కిలి అనందకరముగా నుండును. గ్రహం-వేజ్ ఆటలందు సరియైన మోటారిస్టులు 4 స్పీడ్ ఫార్వర్డ్ ట్రాన్సుమిషన్ (తండు గొప్ప స్పీడు-స్టాండర్డ్ గియరు పీల్చు) మొదలగువాటితో ప్రస్తుత మభివృద్ధిచేయబడిన గ్రహం-వేజ్ యందు స్పష్టముగా శ్రేయము తెలియునట్టి చేతను, మోటారింగు నందు ఉత్సాహమును కనుగొనుచున్నారు.

Joseph B. Graham
Robert B. Graham
Ray A. Graham

గ్రహం వేజ్ కారులో వివిధరకముల వాడీలు కోర్డస్టర్, కాలియోరెట్, కూక్, స్పార్ట్ ఫీటర్, 5, 8 హాపినులమీద కట్టబడెను. దరలు కేర్యరు. 612 మాదిరికి కప్ప విగతా వాటికి 4 స్పీడ్స్ అనుర్బుభి వి.

మీ కొలకై కారు సిద్ధము.

మద్రాసు రాజధానికి, మైద్రాబాదు, (డక్కన్) మైసూరు సంస్థానములకు :
సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:—ప్రొడన్ బర్స్ అందు కంపెనీ, 2/11, మాంట్యూడ్డు, మద్రాసు.
బ్రాంచిలు:—భెంగళూరు, ఉడకమండలం, సికింద్రాబాదు.
ట్రావెలింగ్ ప్రతినిధులు:—ఉత్తరజిల్లాలకు:—సి. అబ్బాయి నాయుడు, హల్ మక్కాం, విశాఖపట్నం.
దక్షిణజిల్లాలకు:—టి. ఎన్. వెంకట్రావుయ్యర్, హల్ మక్కాం, తిరుచివాపల్లి.
పశ్చిమజిల్లాలకు:—కాప్టన్, పి. థమ్మయ్య, హల్ మక్కాం, త్రివారం.
పశ్చిమజిల్లాలకు:—అన్ని జిల్లాలలోను గలరు.

GRAHAM-PAIGE

అఖిలభారత ముస్లిమ్ సభ

రాజప్రతినిధి ప్రకటనకు సంబంధము వెలిబుచ్చుట

హామ్యుదీయులకు తగిన రక్షణములను కోరుట
ధర్మ, నవంబరు 10:—అఖిల భారతము స్లిమ్ సభవారి కార్యనిర్వాహకవర్గము యాక్రింది తీర్మానము గావించెను. భిల్లలోనున్న వారిలో సర్ బ్రహ్మిం రహిసాభిల్లా, హాల్వీ మ హమ్మద్ యూసుఫ్, ఏ. మోదీ, గజ్ నవిగార లుండిరి. తీర్మానమిట్లున్నది

రాజప్రతినిధి ప్రకటనమునకు కమిటీవారు సంబంధము వెలిబుచ్చుచు, భారతస్వాతంత్ర్యమున కాయకములను తొలగించుటకు రాజప్రతినిధిచేసిన ప్రయత్నములను ప్రకటించిన రాజ సీతినీ కమిటీవారు కొనియాడుచున్నారు. శతస్వాతంత్ర్య చక్రలో భారతదేశమునందలి మహమ్మదీయులు యితరులెవ్వరికీ తగ్గిపోరు. భారత సంస్థానముల యొక్కయు, బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రతినిధుల యొక్కయు సభను సమావేశపరచి, సామ్రాజ్యములో నితర భాగములతో బాటు అధినివేశ స్వాతంత్ర్య రాజ్యాంగము నిర్మించుటకు చర్య జరుగునని ప్రకటించబడినది వివిధ సంఘముల యొక్కయు, పార్టీలయొక్కయు ప్రాతినిధ్యముపై నీసభ యొక్క జయపజయము లివిడియుండును. సంఘముయొక్క విశ్వాసమునకు పాత్రులైనవారిని సభకు ఆహ్వానించెదనని మహమ్మదీయులు నమ్ముచున్నారు. ఒక సంఘము యింకొక సంఘము నడంచుటకు సావకాశము లుండరాదు. ప్రకటనలో స్పష్టముగా లేక పోయినను, మహమ్మదీయులకును యితర ఆల్ప సంఖ్యాక సంఘములకును తగిన రక్షణము లిచ్చుటయొక్క ఆవశ్యకతను ప్రభుత్వమువారు గమనించుచున్నారని కమిటీవారు హామించుచున్నారు. (ఆ. ప్రెస్.)

సార్వభౌమని ఆరోగ్యము

సండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి తంతివార్త
మద్రాసు నవంబరు 11:—అగ్రాధ్యక్షులందరి ప్రాసెస్సు కాటేజీ నుండి పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారు సార్వభౌమనికి ఈ క్రిందితంతివార్త పంపిరి:—
మీరు అస్వస్థులై యున్నారను వార్త వినిగానే అల్లోపతి యెల 28 న తేదిన నేను మహారగర్భ మహామర మహాకర్పూర యాగము చేసెను. పూజ, ఉద్యోగ ప్రారంభించితిని. శ్రీ మద్రాస్ స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారు సంగమస్థి నుండి 8 దినములు పూజ వైదిక బ్రాహ్మణుల సత్కారము జరిపితిని. అన్ని జాతులవారికి అన్నదానము గావించబడెను. వైదిక బ్రాహ్మణులకు స్వయంపాకము దక్షిణ ఇచ్చబడెను. భవనము తయ్యం సార్వభౌమ వంశపుల వాయా పటములతో ఆలంకరింపబడెను. 7-వ తేదీ శ్రీమతి పండిత త్రిపురనదేరి అమ్మగారు మహారసంభాము హరికథక చెప్పిరి. పరువు ప్రముఖులు ఈకథ నచ్చి ఆనందించిరి. భగవంతుడు మహాద్భిరాయారోగ్యముల నిచ్చును గాక! (తంతివార్త)

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల

శ్రీరామతీర్థస్వామి, శ్రీ వివేకానందస్వామి, శ్రీరామ కృష్ణ పరమహంస, సోక్రటిసు మన్ననుమహాభావుల యువ దేశములను తేటతెలుగున తెలుపు గ్రంథరాజములు.
ఒక్కొక్కటి 50 పుటలకు తగిన సంచిలు రెండేసి నెలల కొకటిగా ప్రకటింపబడును.
సంస్కర్తమునకు 800 పుటలకు పైగా గల ఆరుసంచిలు సంస్కర్తముచందా, పోస్టేజీ సహా రూ. 1-0-0
1 ప్రమానము. గృహస్థాశ్రమ తత్త్వము (శ్రీరామ తీర్థ స్వామి ప్రణీతము)
2 ప్రమానము. మృత్యుంజయము (సోక్రటిసు ప్రవచనము)
3 మొదటిగ్రంథముయొక్క ప్రతులు ఒక నెలలోనే కచ్చె పోయి, పునర్ముద్రణము గానున్నది. త్వరపడుడు. మించుదలను మన్నితరరు చేయుడు
విడిసంచిక ఒక్కొక్కటికి 0-8-6 కరీదుగల పోస్టుచీట్లను పంపిన బడయవచ్చును.
శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల మేనేజరు,
శ్రీ తనాశ్రమము; క్రాపపోస్టు via కొల్లూరు (గుంటూరు జిల్లా)

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు
పంతులుగారి
నూతననాటక రాజములు

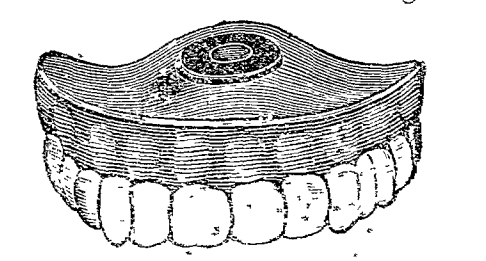
చూడామణి:—రాజతరంగణిలోని కథనుండి పెంపుచేసి వ్రాయబడినది. శ్రీరాజ్యముపై దండయాత్రకు బయలుదేరిన వినయాదిత్యుడు శ్రీలచే నోడింపబడును. పురుషుల నోడించుటకు శ్రీలు పన్నినపన్నుగడలు, చూపిన వైర్య సాహసములు చదివితీరవలయును. పరాక్రమములోను, దేశసేవలములోను, బుద్ధిబలములోను, యోగ్యతలోను, శ్రీయే పురుషునికంటె ఘనురాలని యిందు నిరూపింపబడియెను. శ్రీ చూడామణి తగినయు దేశభూభివృద్ధికి శ్రీయే పురుషునికంటె నెక్కుడు తోడ్పడు ననియు విశదమగును. నీరరసమంచుల నాటకము. వెల 0-12-0.

వద్దిని:—కల్పితనాటకము. తన్నువరించిన పురుషుని గావని పద్మిని తాను మోహించిన పురుషుని వివాహమాదుటకు చేసిన ప్రయత్నములు, తాను మోహించిన పురుషుని నలచినకాంతపై నాతనికిష్టములేకండ చేయుటకు నీర్వ్యజనించుటకు పన్నినపన్నుగములు నిరుపయోగములై ఊడు కేవిధముగ నీమె విఫలచర్యయైనది యిందు విల్లింపబడియెను. చదివితీరవలయును రంగస్థలము రాజమందిరము. తుద కామెను వరించినవారిచే బరియమాడును వివాహములు భగవన్ని రాజ్యములయియు, మానవసృష్టితములు కానియు చెలియును. అత్యద్భుతకథావినితము. వెల 0-12-0

మాలతీమాల:—శ్రీశ్రీ శీతకాపుర యువరాజువారి పరిాయ మహోత్సవమునందు బ్రవర్తించుటకై రచింపబడిన కల్పితనాటిక. శృంగారరసప్రధానమై పూర్వభక్తిరసే ప్రస్తావన, సద్గర్భభోధకమై, లలితోపమాలంకృతమై, మనోజ్ఞమై యొప్పుచున్నది. ఇధూరలు ప్రవిరుల్లమెనుచును మత్సరన కన్న సంబంధ మినాటికయందు జూపబడెను. చదివి యానందించి తీరవలెను. వెల 0-12-0.
జోష్టి నేటు. పై నాటకములు, కిరిచె రచించబడిన పాదుకాపట్టాభిషేకము, రధాకృష్ణ, విప్రనారాయణ, రాక్షసాలుగు భాగములు మొదలుగాగల గ్రంథములు ముద్రింపబడినవి. కేటలాగు ఉచితము.
పా. రాజారావు బ్రదర్స్
వితాపురం. (తూర్పుగోదావరి)

పండ్ల డాక్టరు

హెచ్. యం. రావుగారి దంత వైద్యాలయం

సంటూరు (తాంబి) తిరువనంతపురం (పాణ్యశివు)
రామనంద్రరావుగారి మేడలో పెద్దబజారు
ఇచ్చటచేయు ముఖ్య చికిత్సలు
1. ఏమియు బాధగాని రక్తము కారుటగాని కేకండా పండ్లు తీయుట.
2. వైన ప్లేటుజేకుండి బంగారుపనిగల దంతముల కట్టుట, వీటిని బయటకు తీసినేయ నవసరముండదు.
3. పూజన పదార్థములను బాగుగా నులులకు ఆనుకూలముగా నుండు ఆర్థిఫిషియల్ దంతములు కట్టబడును.
4. Pyorrhoea (పయోర్రోయా) పండ్లనుండి నెత్తురు, చీమకారుట మొదలగు న్యాధులను నవీనపద్ధతులచే చికిత్స చేయుట.
Antipyor (అంటిపయర్) ఇది పైచెప్పిన న్యాధికి మంచిమందు వెల రు. 0-8-0.
'క్లి నెక్స్' పండ్లసాడి. పం న్యాధులకు బహుమంచిది. వెల రు. 0-4-0.
పండ్లనొప్పికిమందు బాధ వెంటనే తగ్గిపోవును వెల 1-4-0

చంద్రా నర్సరీలోటు. నేలం జంక్షన్
8 సంచి అంటుమామిడిచెట్లు, నిమ్మ, నారంజి, పోర్టూగీజ్, జిజిబ, దాలిసు, అంజూరు, అంగూర్, అలాచి, కోటమ్మ, పూలచెట్లు డబ్బు రు 5. స్వదేశీ తర్కారీ, పూలచెట్లు, స్వదేశీ తర్కారీ, ఫలప్లుక్చిట్లు, ప్రతిదినము 24 పాకెట్లు రు 24. Ditto 12 పాకెట్లు రు 12. కాట్టలూరు ఇత్యాది.
Chandra Nursery, P. O Salem Junction.

18 పెన్నీల రేషియోవలని
దుప్పలితములు

భారత వర్తకసంఘములవారి అభిప్రాయములు
బొంబాయి, నవంబరు 9:—భారత వర్తకసంఘముల కార్యసంఘమువారు ఈక్రింది విలివారము ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆర్థికశాఖవారికి పంపిరి:—దండినివారము చలించుచుండి మాడుకొట్టి, రూప్యములు తగ్గింపబడినవి. నానితోపాటు బాంకరేలు నూటికి 7 5/8 పూజ అధికముచేయుట 18 పెన్నీల రేషియోను నిలవపెట్టుటకై ప్రభుత్వమువారు గావించుచున్న వ్యర్థప్రయత్నములని స్పష్టమగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి విభరీతప్రయత్నముచే పరిశ్రమ వ్యాపారమునకు ఇబ్బంది కలుగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు ఈ విషయమై పునర్వేలోచన మొనర్పవలయునని కోరుచున్నాము (ఆ. ప్రె.)

ప్రశ్న
భవిష్యత్తును గురించిన F ప్రశ్నలకు బదులు ప్రాగ్భూతుకు భర్త్యు 1-0-0; పై ప్రశ్నప్రశ్న 0-4-0; ప్రశ్నప్రాయము కాలమును తెలుపవలెను

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తేని
గుణమివ్వనినో సాల్మ వాడను చేయబడెను
కుసుమాయుధ లేహ్యము
శరీరము మేళించు యెలల పలుకైయు కృష్ణ వారికి విశ్రాంతియునంటిది. మిక్కిలి మన దేహవాద్యమున శిథిలించును. గారంటి తు 20 ఆ. 1 కి రు 4-0-0 య పోస్టేజీ సహా.
వి. గురులింగదేవర నన్ను, యన్. పి. డిస్సెనరీ, తుని.
(తాంబి ఆంకాపట్టి) (తూర్పు గోదావరి)

ద్రవ్య శాస్త్రము
ప్రాసెసు కిరార్, విశుబహద్దరు చిత్రపు వెంకటాచలంపంతులు, నల్లూరి సూర్యనారాయణరావు పంతులు, ప్రాథెన్ వి. యన్. శర్మ, కే. జి. ఆర్. స్వామి, యం. యచ్, సి. మొదలగు అర్థశాస్త్రవేత్తలు, బోకజ్జానధురీణుల బహుమతి అంధ్రభాషకు ఆమోద్యంకార మని వివరించబడినది. వెల రు 1-0-0.
గ్రంథకర్త
యద్దెనపూడి వెంకటరత్నం.

180 మరగంటుతాడేబల్ గూడెం (పశ్చిమగోదావరి జిల్లా)
ఈక్రింది తెలుగుప్రదర్శనలలో ఆంగ్లము నవినాశయములను నూతనభాషలులను చేటితెలుగున కొనూపున వివరింపబడినవి:—

కమలాక్షి, రాజేశ్వరి - నవలలు
చిత్రకథాసంగతి:—1-2 పాఠములు. చిన్న చిన్న కథలిందుగలవు. జనోపయోగములగు విషయములు తెలుపుచున్నవి. తెలుగుప్రదర్శనములను గలవు. విషయవారు, వర్ణనలచిత్రగానికి
రాయనం - వెంకటరత్నం, యం. యె.
ప్రదీపేలు, సంటూరు, వాసికొనవలెను.

కావలెను.
ఆంగ్లో-అమెరికన్ అయిల్ ప్రాప్త్య కంపెనీ
కావలెను:—కెంకెనీకి సంబంధించిన అమెరికన్ లూలికేటింగ్ అయిల్స్ మోటార్ అయిల్స్ గ్రీస్ మొదలగు నూటి మద్రాసు రాంబాసిలో పలువోల్టయందు విక్రయింపుకై ఏజన్సీల స్వేచ్ఛలు చేయుటకై సామర్థ్యముగల జిల్లాప్రతినిధులు కావలెను. వెల 1 కి రు. 75 శిక్షింపుండును. రు. 150 నరకు మోపును. పొలిను రు. 15/అధికము చేయబడును. ప్రయాణపు యత్నము రు. 25 లు. కమిషను వగైరా లివ్వబడును. ఈదేశ నియమింపబడునారు చాలా 1 కి రు. 25 ధరగల 10-చాలా పుచ్చుకొనవలయును. ఉన్నాగ మైనవెంటనే రు. 10/లు చెల్లించవలెను. తిరు. కెంకెమును 8 పథాలుగా 8 నెలల కొకసారి చెల్లించవలెను. ఒక సంచి రం చిక్కిగా పనిచేసిన కెంకె-1 కి రు. 150 రు. 1/50 వన డివిజన్తో ఏజెంటుగా నియమింపబడుటకు సూచనగలదు. చరఖాస్తులు తపోతోకార్డునూలముగా పంపినను అంగీకరించబడును. నారివారికి గల అనుభవములతో దరఖాస్తులను పంపుక నరలెను.
MODERN TRADING Co., Managing Agents,
Pl 105, Russa Road, South P.O. Kalighat, Calcutta

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

విజయవాడలోని ఆంధ్రపత్రికలో నుంచునాటికి 'పి. పి. లు' పంపుట సామ్యము వసూలు చేయుచున్నట్లు వార్తలు వచ్చినందున దక్షిణ ప్రదేశాధికారుల దృష్టికి తెచ్చిపెట్టి బహుళమునందు పత్రిక పంపిణీకరణను ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వ వారిని మా ఏజంట్లుగా చేర్పించినాము. అంతేగాక పత్రికలు వారికి మా పంపిణీకు వ్రాసిన పత్రాలు తెప్పించుకొనవచ్చును.

ఆంధ్రపత్రిక పంపిణీ ధరలు (ప్రతి పంపుటకు)		
ఆంధ్రపత్రిక పంపుట	28-8-0	కత్తెదారు
ఆంధ్రపత్రిక పంపుట	24-4-0	"
ఆంధ్రపత్రిక పంపుట	7-7-0	"
ఆంధ్రపత్రిక పంపుట	2-9-0	"
ఆంధ్రపత్రిక పంపుట	4-12-0	"

క్రొత్త సంవత్సరా దిన పంచికలు

సంవత్సరము	1-0-0	సంవత్సరము కానిధారికి	2-0-0
వార్షిక	1-4-0	పాఠశాలకు 1-8	1-0-0

భారతి (సచిత్ర మాసపత్రిక)

అంగుల చిత్రపటములు, విద్యాంశులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకళాది విషయములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటిత మగుచున్నది.

సంవత్సరము	7-2-0	కత్తెదారు	6-0-0
ఆంధ్రపత్రిక పంపుట	8-9-0	"	8-0-0
విజయవాడ	0-12-0	"	0-10-0

భారతి పత్రిక చాలా సంవత్సరాలు (1924 నుండి 1927 వరకు) క్యాబినెట్ లెవెలు విక్రయమునకు సిద్ధమైనది. ఇక్కడ సంపుట (సంపుటలు) మే 9-0-0. పి. పి. వార్తలు వ్రాసిన ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

విజయవాడ ప్రతినిధి:—నామవల్లి శారీశంకరవర్మ అండ్ కో., 586, సెన్టెనెల్ బజారు, హైదరాబాద్, డక్కన్.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయమున దొరకు గ్రంథములు

రాష్ట్రభాషామండలి ప్రసాదించిన పుస్తకము—
 శ్రీరామవిజయము (నాటకము)—కే. వెంకటరమణ రావుగారు. 0-8-0
 శారదాంబ, (స్త్రీధర్మబోధిని) నాటకము—టి. శ్రీనివాసరావుగారు. 0-4-0
 శబ్దకామిని (నిఘంటువు)—శిరోభూషణము, నేంకటరంగాచార్యులుగారు. చాలా పయోగకరము. చేబులో నిముడును. 1-4-0
 ఆంధ్రోద్యమము—మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అధ్యక్షుల ఉపవాసములు, తీర్మానములు చిత్రములు గలవు. 1-8-0
 ఆత్మజ్ఞానాసంఘము—పాఠనంబడి జగన్నాథస్వామిగారు. శరీరము విడిచినతరువాత ఆత్మజ్ఞానాన్ని చెప్పినది. 0-8-0
 సత్యవత్సరాభ్యాసము—మల్లంపల్లి మల్లికార్జునశాస్త్రిగారు. అయిదాశ్వాసముల రసవత్ప్రబంధము. అద్భుతకల్పన ములతో నిండియున్నది. 1-0-0
 సురుబోధామృతము (వేదపాఠగ్రంథము)—శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు. భక్తిరసపరిపూరితములగు పాటలు 0-4
 తిలకు మహాశివయోగి, సంపూర్ణమగు జీవితములు—నానికోండ ప్రభుత్వనారాయణశాస్త్రిగారు. డిమ్మి 420 పుటలు. 2-4-0
 తత్వమంద్రీక (ప్రభుభాగము)—సర్వధానిము సూర్య నారాయణశాస్త్రిగారు. 1-0-0
 సంగీత శేషంకరము. 0-8-0
 సుహృద్ బేసేంద్రినాథ రాజుగారు స్వీయచరిత్రము—మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు. ప్రతిష్ఠాప్రియు ముఖ్యముగ జదువలసినది. సేదలైతూ కావము. పుటలు 214 కావ్య లికోదైండు (కొన్ని ప్రభులు మాత్రమే కలవు. 2-8-0
 ఆంధ్రకల్పవంతి (సంకలనము)—పాఠనంబడి రామశాస్త్రిగారు. 0-12-0
 పుస్తకములు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, నెం. 7, తంబుచెట్టి వీధి, తల్లిటవూడ్, మద్రాసు

ప కటన

మహారాష్ట్ర బోర్డు మిడిల్ స్కూలులందు తెలుగుపండితునిపని కేరళియున్నది. జీతము నెలకు రూ 85/- విద్యార్థ పరీక్షాపాఠ్యము అయినవారు మాత్రము ఈ నెల 20 వ తేదీలో పరీక్షాపాఠ్యము పంపుకోవలసినది.
 జి.సి.సి. బోర్డు ఆఫీసు, తంబుచెట్టి వీధి, అనంతపురం. జి. లక్ష్మణరెడ్డి, నెం. 4 11-1929.

అమృతమునకు సిద్ధముగానున్న వి

"మామిడి అంట్లు జనంగీరు మొదలగు ప్రసిద్ధిగల 200 రకములన్నూ యితర ఫల, పువ్వు, పత్రజాతులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి." క్యాటలాగు ఉచితము.
 "రావు చిన్నారావు & సన్సు, రాయల్ నగర్, కడియం, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

ఆర్యసాయనశాల

ముక్త్యాల (కృష్ణా) ప్రకృత మైనవి. శాస్త్రీయమైనవి. ఆయుర్వేద వాదములు దొరకునాటు. మీ కిమందు కావలసినవూక వ్రాయుడు. కేటలాగు ఉచితము.
 మా చెన్నపురి ఏజంట్లు—
 కే. వి. శేషయ్య
 8/15 నల్లతంబివీధి, తిరువల్లిక్కేరి, మద్రాసు.

బాలసుధ (రిజిస్టర్డ్)

మద్రాసు, పరంగల్, బెజవాడ, మొదలగుపట్టణముల యందలి ధర్మవైద్యశాలలయందు సుమారు 10 నెలమంది పంటి బిడ్డలకు వాడబడి అమృతములైన గుణముల నిచ్చియున్నది. చంటిబిడ్డలకు దివ్యామృతము. సీసా 1 కి రూ 1-0-0. 185 డాక్టర్ శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.